Základní škola
Bratranců Veverkových
Pardubice

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
pro základní vzdělávání
od 1. 9. 2017

Základní škola Pardubice,
Bratranců Veverkových 866

1 OBSAH

1 OBSAH **2**

2 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE **4**

3 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY **5**

3.1 Úplnost a velikost školy 5
3.2 Charakteristika pedagogického sboru 5
3.3 Žákovský parlament 6
3.4 Spolupráce se zákonnými zástupci 6
3.5 Projekty 6

4 CHARAKTERISTIKA ŠVP **7**

4.1 Zaměření školy 7
4.2 Pojetí vzdělávacího programu 7
4.3 Cíle vzdělávacího programu 8
4.4 Výchovné a vzdělávací strategie 8
4.5 Klíčové kompetence 9
4.6 Průřezová témata 10
4.7 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami **Chyba! Záložka není definována.**
4.8 Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných ..... **Chyba! Záložka není definována.**4

5 UČEBNÍ PLÁN **166**

6 UČEBNÍ OSNOVY **19**

6.1 Český jazyk 19
6.2 Anglický jazyk 35
6.3 Německý jazyk 46
6.4 Ruský jazyk 51
6.5 Matematika 58
6.6 Informatika 78
6.7 Náš svět 76
6.8 Přírodověda 84
6.9 Vlastivěda 90
6.10 Dějepis 94
6.11 Výchova k občanství 100
6.12 Komunikativní dovednosti 108
6.13 Fyzika 112

6.14 Chemie 121
6.15 Přírodopis 126
6.16 Zeměpis 134
6.17 Hudební výchova 141
6.18 Výtvarná výchova 149
6.19 Výchova ke zdraví 161
6.20 Tělesná výchova 165
6.21 Pracovní činnosti 181
6.22 Společenská výchova 189
6.23 Aplikovaná informatika 192
6.24 Základy věd 196
6.25 Sportovní hry 201

7 HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ 209
7.1 Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou, zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků 209
7.2 Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace, zásady pro používání slovního hodnocení 212
7.3 Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách 218
7.4 Způsob získávání podkladů pro hodnocení, zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení 220
7.5 Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami 223

2 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název ŠVP:	**ŠVP pro základní vzdělávání**
Název školy:	**Základní škola Pardubice, Bratranců Veverkových 866**
Sídlo školy:	Bratranců Veverkových 866, 530 02 Pardubice
Identifikátor zařízení:	600 096 386
Právní forma:	příspěvková organizace
IČO:	601 59 154
Kontakty:	
• telefon:	(+420) 734 169 000
• e-mail:	info@zsbrve.cz

Zřizovatel:	Statutární město Pardubice	IČO: 274 046
Právní forma zřizovatele:	obec	
Adresa:	Pernštýnské nám. 1, 530 21 Pardubice	
Kontakty:	tel.: 466 859 111, e-mail: posta@mmp.cz	

Charakteristika školy:	**úplná základní škola**	**IZO: 060 159 154**
Součásti školy:	školní jídelna	IZO: 102 842 639
	školní družina	IZO: 117 500 356

Vedení školy:

• Ředitel školy:	Mgr. Leoš Šebela
• Zástupce ředitele:	Mgr. Ivana Herynková (statutární zástupce)
• Zástupce ředitele:	Mgr. Sabina Cejnarová

Koordinátor ŠVP:

• Hlavní koordinátor:	Mgr. Sabina Cejnarová
• Koordinátor pro I. stupeň:	Mgr. Petra Rybecká
• Koordinátor pro II. stupeň:	RNDr. Jana Laštovičková

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2017

.....

Mgr. Leoš Šebela,
ředitel školy

razítko školy

3 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

3.1 Úplnost a velikost školy

Základní škola Pardubice, Bratranců Veverkových 866 je úplnou, moderní a dynamicky se rozvíjející školou s devíti postupnými ročníky a s kapacitou 750 žáků.

Více než sto let stará **památkově chráněná budova školy**, která stojí v klidném parku v samém srdci města, patří mezi nejhezčí stavby v Pardubicích. Prostranství před školou, jemuž vévodí sousoší vynálezců ruchadla bratranců Veverkových, slouží k odpočinku a relaxaci. Velkou devizou školy je snadná dostupnost ze všech lokalit města.

Nedávno **kompletně zrekonstruovaná a zmodernizovaná budova** zapůsobí hned při vstupu příjemnou, přátelskou a vlídnou atmosférou. Interiér školy osloví každého návštěvníka svým vkusem i estetičností a překvapí prostorností a podnětností. Škola je bezbariérová. Najdeme v ní dvě moderní učebny informatiky, neomezený přístup na Internet je samozřejmostí ve všech učebnách. Interaktivní tabule jsou nainstalovány nejen v odborných učebnách, ale i v řadě kmenových tříd. V ostatních učebnách mají vyučující možnost využít přenosný dataprojektor. Žáci navštěvují dvě knihovny, zbrusu nový výtvarný ateliér, dvě moderně vybavené tělocvičny, hřiště přímo v areálu školy.

Od roku 2013 škola **spolupracuje s pardubickým hokejovým klubem na výchově budoucích hokejistů.** Oboustranná spolupráce spočívá také v přizpůsobení rozvrhu hodin hokejistů potřebám klubu, takže tréninky plynule navazují na vyučování nebo mu předcházejí. Klub organizuje bezplatné kurzy bruslení pro žáky prvních a druhých tříd naší školy, dále nabízí volné hodiny na ledě pro žáky ostatních tříd, poskytuje volné vstupenky na vybraná extraligová hokejová utkání a věnuje ceny do soutěží pořádaných pro žáky školy.

Od 1. ročníku mohou žáci docházet **na výuku plavání**, škola dlouhodobě spolupracuje s plaveckým klubem. Plavci pak často ve svém sportu pokračují na Sportovním gymnáziu Pardubice. Řadíme se mezi pilotní školy nového alternativního **kolektivního sportu kin-ballu**, v němž dosahují žáci skvělých výsledků na republikové úrovni. Jsme aktivně zapojeni do Asociace amatérských sportů ČR a do Asociace školních sportovních klubů, v jejichž soutěžích dosahujeme výborných výsledků.

3.2 Charakteristika pedagogického sboru

Naše škola má kvalitní, velmi kooperativní a přátelský pedagogický sbor. Tvoří jej ředitel, dvě zástupkyně ředitele školy, výchovná poradkyně, metodička prevence, učitelé a vychovatelky školní družiny. Sbor je smíšený s většinovou převahou žen. Prioritou školy je kvalitní výuka cizích jazyků a sportovních předmětů i tradičně vysoká úroveň poskytovaného vzdělávání v ostatních předmětech. V současné době mají všichni učitelé potřebnou kvalifikaci.

Spolupráci učitelů zajišťují **předmětové komise a pracovní skupiny**. Ve škole působí **psycholožka**, která pomáhá nejen dětem, ale poradí i jejich rodičům. Imobilním žákům jsou k dispozici asistentky.

Členové pedagogického sboru jsou zodpovědní, vstřícní, ochotni vyhovět žákům i rodičům. Většina učitelů se pravidelně vzdělává, všichni se zapojují do projektů a mimoškolních akcí. Uvědomují si důležitost prezentace školy na veřejnosti a aktivně k ní přispívají.

3.3 Žákovský parlament

Ve škole pracuje **Žákovský parlament**. Žáci vyšších ročníků mohou své připomínky k chodu školy projednávat na setkáních žákovského parlamentu s vedením školy.

3.4 Spolupráce se zákonnými zástupci

Zakládáme si na vstřícném partnerském přístupu, otevřené komunikaci a systematické spolupráci se žáky i jejich rodiči. S děním ve škole seznamují **pravidelně aktualizované internetové stránky**. Informace o prospěchu a chování žáků získávají rodiče kromě třídních schůzek a konzultací také prostřednictvím **elektronických žákovských knížek**. Rodiče na začátku každého školního roku dostávají Informační zpravodaj. Mají možnost komunikovat s vedením školy a s vyučujícími prostřednictvím e-mailových adres a pevně stanovených konzultačních hodin. Se školou úzce spolupracuje a podporuje ji **Spolek rodičů při ZŠ Bratranců Veverkových**, Pardubice.

3.5 Projekty

Škola pořádá mnoho zajímavých tradičních i netradičních akcí jak pro žáky, tak pro jejich rodiče a další zájemce. Mezi nejvýznamnější a nejnavštěvovanější patří bezesporu **Multikulturní týden**, jehož cílem je seznámit s kulturou, zvyky, reáliemi a odlišnostmi různých národností a etnik. K nejúspěšnějším akcím se řadí tajuplná noční hra v prostorách školy s názvem **Tajemství Mysteria**.

Výchovné a vzdělávací aktivity jsou součástí našeho vlastního **školního projektu „Trendy & In“**, který je zaměřen na prohloubení znalostí žáků a na rozšíření jejich přehledu v oblasti multikulturní, mediální, polytechnické, etické, v oblasti finanční gramotnosti a komunikativních dovedností.

Významnými akcemi jsou také slavnostní **šerpování prvňáčků, Vánoční jarmark, Adventní zpívání v kostele, Vítání jara, Škola hrou s Janem Amosem, Velikonoční jarmark, Noc s Andersenem, poznávací zájezdy pro rodiče s dětmi a školní tábor s veverkami**. Samozřejmostí jsou oslavy **Dne dětí** s různým zaměřením.

Škola organizuje několikrát ročně **sběrové dny**, odměnou nejlepším sběračům jsou věcné ceny i originální zážitkové akce. Pravidelně pořádáme oblastní **sportovní turnaje v kin-ballu a basketbalu dívek O pohár bratranců Veverkových**. Žáci každoročně vyjíždějí na ozdravné pobyty, do škol v přírodě, na **adaptační a teambuildingové kurzy**, zážitkové akce, výlety a exkurze. Pravidelně navštěvují divadelní a filmová představení.

Pro budoucí prvňáčky je v posledním prázdninovém týdnu nachystán dvoudenní adaptační kurz **Škola nanečisto**, jehož cílem je seznámit děti s třídní učitelkou, novým kolektivem, školní družinou, s prostorami a chodem školy.

Samostatným programem je **Adopce na dálku** (vzdělávání konkrétního žáka, pravidelné příspěvky, vzájemná korespondence, výměna informací).

4 CHARAKTERISTIKA ŠVP

4.1 Zaměření školy

V poslední době inovovaný školní vzdělávací program umožňuje žákům prostřednictvím povinných a volitelných předmětů získat široký všeobecný přehled a připravit je kvalitně nejen na přijímací zkoušky a pohovory na střední školy či odborná učiliště, ale hlavně do života. Moderně strukturovaný program je šitý na míru našim žákům dle aktuálních trendů.

Do výuky žáků 4. ročníku je zařazen moderně strukturovaný, na základě pečlivé a podrobné analýzy vytvořený, předmět **společenská výchova**. Od 6. ročníku mají žáci **možnost profilovat se v oblasti základů věd, aplikované informatiky nebo sportovních her**. Žáci 9. tříd získávají v moderně pojatém předmětu výchova k občanství rozšířené informace o finanční gramotnosti a nově je vyučován také **předmět komunikativní dovednosti**.

4.2 Pojetí vzdělávacího programu

Základní vzdělávání je službou, která reflektuje očekávání a individuální potřeby žáka. Posláním školy je zprostředkování vědomostí, informací, jejich zdrojů, objasňování podstaty, včetně ověřování znalostí.

Škola je místem, které žáky motivuje a podporuje učit se aktivně získávat nejen encyklopedické vědomosti, ale i důležité kompetence. Úkolem školy je **vést žáky k řešení problémů a zvládání sociálních dovedností**. Charakter práce podporuje pocit bezpečí, možnost pozitivního prožívání, získání sebevědomí, rozvíjení kritického myšlení a schopnost sebehodnocení.

V procesu vzdělávání se škola věnuje mimo jiné oblastem učení, objevování, myšlení, uvažování, komunikace, kooperace, činnosti a adaptace.

Žáci by se měli naučit:

- dávat věci do souvislostí, organizovat svůj učební proces, řešit problémy, vzít v úvahu zkušenost, být zodpovědný za své učení
- zvažovat různé zdroje dat, získávat informace a posoudit jejich věrohodnost, konzultovat a radit se s lidmi ze svého okolí, vytvářet a uspořádat dokumentaci
- hodnotit sociální chování související se zdravím, životním prostředím, účastnit se diskusí a vyjadřovat vlastní názor
- vyrovnávat s nejistotou a komplexností situace, chápat kontinuitu minulosti a současnosti
- vnímat hodnoty kulturní oblasti, vnímat politický a ekonomický kontext při vzdělávání a práci
- rozumět a domluvit se ve více jazycích, prezentovat a mluvit na veřejnosti.
- obhajovat a argumentovat vlastní názor, naslouchat a brát v úvahu názory druhých
- vyjadřovat se písemnou formou, rozumět grafům, diagramům a tabulkám
- činit rozhodnutí, posuzovat a hodnotit, řešit konflikty
- navazovat a udržovat kontakty, spolupracovat a pracovat v týmu,
- organizovat svou vlastní práci, přispívat k práci skupiny a společnosti
- ovládat matematické a modelové nástroje, vytvářet projekty
- brát na sebe zodpovědnost, projevovat solidaritu
- využívat informační a komunikační techniky, nalézat nová řešení

- být flexibilní při rychlých změnách, být houževnatý v případě obtíží

4.3 Cíle vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program vychází ze základní koncepce vzdělávání. Ve vzdělávací práci klade škola hlavní důraz **na komunikaci, kooperaci a práci s informacemi**. Základem programu školy je přechod ke škole konstruktivního typu. V komplexním pojetí jde zejména o:

- Proces umožnit žákům osvojit si strategie a motivovat je pro celoživotní učení. Využívat vhodné způsoby a postupy pro aktivní učení, vyhledávat a třídit informace, pochopit a propojit je. Využívat procesu učení pro jeho efektivní využití v praktickém životě. Využívat informační a komunikační prostředky a technologie.
- Logické uvažování a tvořivé myšlení, schopnost řešit problémy. Samostatně pozorovat a experimentovat, výsledky porovnávat, posuzovat a utvářet závěry. Uvádět věci a znalosti do souvislostí a vytvářet si pohled na přírodní a společenské jevy. Sledovat vlastní pokrok při zdolávání problémů, aplikovat postupy při řešení nových úkolů a situací. Formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory výstižně, souvisle a kultivovaně jak v písemném tak i ústním projevu. Obhajovat vlastní názor vhodnou a kultivovanou argumentací.
- Rozvoj schopností spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých. Spolupracovat ve skupině, podílet se na vytváření pravidel práce v týmu. Aktivně přispívat k diskusi, umět v ní obhajovat vlastní názor, a respektovat názory jiných.
- Sebevědomé vystupování, pozitivní představu o sobě samém a schopnost vcítit se do situací ostatních a respektovat jejich přesvědčení nebo názory, řešit problémy a životní situace na základě pochopení principů, jimiž se řídí společnost, znát svá práva i povinnosti, schopnost hodnotit výsledky vlastní činnosti i činnosti jiných.
- Potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a rozvíjet vnímavost i citlivé vztahy k lidem, prostředí a přírodě. Schopnost ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot. Schopnost ochránit vlastní zdraví i zdraví ostatních. Používat bezpečně materiály, nástroje a vybavení. Dodržovat dohodnutá pravidla, rozhodovat se správně a zodpovědně. Poskytnout účinnou pomoc v situacích ohrožujících život a zdraví.
- Toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, společný život s ostatními lidmi. Vnímání kulturního i historického dědictví. Využití znalostí a zkušeností získaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost. Rozvoj myšlení, orientaci v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru, chápání podstat, cílů a rizika podnikání.
- Navázání a udržování uspokojivých vztahů, vytvoření si pravdivé představy o sobě samém. Tvořivé řešení každodenních problémů, formulaci svých postojů a názorů.

4.4 Výchovné a vzdělávací strategie

Škola uplatňuje tyto společné postupy:

- využívání různých zdrojů informací, žáci mají k dispozici školní knihovnu a mohou využívat školní počítače s připojením na internet i mimo výuku
- nové vyučovací metody a organizační formy výuky, při kterých jsou vytvářeny podmínky pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

- tematicky zaměřené projekty a exkurze, kde si žáci ověřují využitelnost školních poznatků v praxi
- spolupráce s rodiči a dalšími institucemi – školní rada
- účast na veřejných odborných i kulturních akcích, na kterých žáci vystupují se svými příspěvky
- proměna klimatu školy (školní parlament, tvůrčí komunikace mezi učitelem a žákem, týmová práce, bezpečnost, tolerance k odlišnostem)
- hledání vhodných způsobů řešení problémů, správné způsoby komunikace, respekt k hodnotám, názorům a přesvědčení jiných lidí

4.5 Klíčové kompetence

V pojetí vzdělávání na škole jsou uplatňovány takové formy a metody práce, aby docházelo ke komplexnímu rozvoji osobnosti, tím i k rozvoji všech klíčových kompetencí.

Kompetence k učení

- vedeme žáky k poznání smyslu učení
- učíme žáky kriticky hodnotit výsledky své práce
- motivujeme žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací z různých oblastí
- přihlížíme k individuálním zvláštnostem žáků
- klademe důraz na používání odborné terminologie
- učíme žáky trpělivosti, pečlivosti a zodpovědnosti při práci
- klademe důraz na řazení jevů od jednoduchých ke složitým
- využíváme audiovizuální techniku, informační a komunikační technologii, výukové programy a odbornou literaturu

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k vnímání nejrůznějších problémových situací ve škole, v regionu, v Evropě i celosvětově
- zaměřujeme se na samostatné objevování různých variant řešení problémů a vedeme žáky k ověřování správnosti výsledku
- podporujeme žáky ve sledování vlastního pokroku
- usilujeme o rozvoj kritického myšlení
- vedeme žáky k uvážlivým rozhodnutím a podporujeme jejich schopnosti je obhájit
- zadáváme úkoly rozvíjející tvořivost
- nabízíme pomoc výchovného poradce a psychologa při řešení osobních problémů žáka

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k výstižnému formulování vlastních myšlenek a klademe důraz na vhodnou argumentaci
- připravujeme žáky k zvládání obtížných situací
- dbáme na věcnou správnost písemného i ústního projevu
- vedeme žáky k tomu, aby naslouchali promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovali
- netolerujeme agresivní, hrubé, vulgární a nezdvořilé projevy chování žáků, zaměstnanců školy a rodičů
- podporujeme přátelskou komunikaci mezi žáky různých tříd, ročníků, věkových kategorií

Kompetence občanské

- klademe důraz na naše kulturní tradice a historické dědictví
- seznamujeme žáky s odlišnými kulturami
- vedeme žáky k odmítání útlaku, násilí a hrubého zacházení
- vyžadujeme dodržování společenských norem chování
- úměrně věku učíme děti chápat zákony naší země
- omezujeme působení negativních vlivů a sociálně patologických jevů
- společně se žáky řešíme vzájemné problematické vztahy
- učíme děti chápat zákonitosti vztahů mezi člověkem a vnějším prostředím
- podporujeme péči o zdraví vlastní i zdraví ostatních
- motivujeme děti k vhodným volnočasovým aktivitám s důrazem na sportovní vyžití.

Kompetence pracovní

- vedeme žáky ke kladnému vztahu k práci
- klademe důraz na pochvalu, povzbuzujeme i méně šikovné žáky
- důsledně dbáme na dodržování pravidel
- zaměřujeme se na hygienu a bezpečnost práce
- při práci motivujeme žáky k samostatnému plánování a organizaci své práce
- učíme žáky odhadnout vlastní schopnosti a zodpovědně se rozhodovat o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- připravujeme žáky na budoucí povolaní, seznamujeme je s různými profesemi

Kompetence sociální a personální

- zadáváme úkoly, při kterých se žáci učí spolupracovat
- podporujeme příjemnou atmosféru při řešení zadaných úkolů
- klademe důraz na vyjádření vlastního názoru společensky přijatelnou formou
- spoluvytváříme se žáky pravidla týmové práce, zdůrazňujeme jejich dodržování
- vedeme žáky k tomu, aby vhodnou formou dokázali poskytovat pomoc nebo o ni požádat
- snažíme se eliminovat diskriminační chování mezi žáky
- zaměřujeme se na podporu sebedůvěry žáků
- vedeme žáky k respektování druhých lidí

4.6 Průřezová témata

Pro průřezová témata nejsou vytvořeny samostatné vyučovací předměty. **Průřezová témata jsou integrována do tematických okruhů**. Tematické okruhy prolínají všemi vzdělávacími oblastmi, žáci tím využívají své znalosti a dovednosti ze vzdělávacích oborů v jednotlivých projektech a samostatných činnostech.

Umístění tematických okruhů průřezových témat je uvedeno v charakteristice a tabulkách jednotlivých předmětů.

1. OSV - OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA									
Tematický okruh	**Ročník**								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Rozvoj schopností poznávání	Ns					Vv			
Sebepoznání a sebepojetí	Ns						Vv		
Seberegulace a sebeorganizace		Ns							Vo
Psychohygiena	Ns							Vz	
Kreativita					Čj			Vv	
Poznávání lidí				Sv				Př	
Mezilidské vztahy			Ns			Vo			
Komunikace				Sv		Čj			
Kooperace a kompetice		Ns				Pč			
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti					M			Vo	
Hodnoty, postoje, praktická etika				Sv		Tv			

2. VDO - VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA									
Tematický okruh	**Ročník**								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Občanská společnost a škola			Ns			Vo			
Občan, občanská společnost a stát				Vl			Vo		
Formy participace občanů v politickém životě				Vl					Vo
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				Vl			Vo		

3. EGS - VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH									
Tematický okruh	**Ročník**								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Evropa a svět nás zajímá					Vl		Z		
Objevujeme Evropu a svět				Aj			Z		
Jsme Evropané					Vl		Z		

4. MKV - MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA									
Tematický okruh	**Ročník**								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kulturní diference	Ns							Aj, Nj, Rj	
Lidské vztahy		Ns				Vo			
Etnický původ					Př		D		
Multikulturalita				Aj			Vo		
Princip sociálního smíru a solidarity					Př		Vo		

5. EV - ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA									
Tematický okruh	**Ročník**								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.

Ekosystémy				Př			Př		
Základní podmínky života			Ns			Př			
Lidské aktivity a životní prostředí				Př					Z
Vztah člověka k prostředí				Př				F	

6. MV - MEDIÁLNÍ VÝCHOVA									
Tematický okruh	**Ročník**								
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení					Čj			Vo	
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality					Čj			Vo	
Stavba mediálních sdělení					Čj			Čj	
Vnímání autora mediálních sdělení					Čj			Vo	
Fungování a vliv medií ve společnosti					Čj			Vo	
Tvorba mediálních sdělení					Čj				Čj
Práce v realizačním týmu					Čj				Čj

4.7 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

- **Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami** je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola.
- **Podpůrná opatření** se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.
- **Účelem podpory** vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Pedagog tomu přizpůsobuje své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření.

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně je ŠVP podkladem pro zpracování PLPP a pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně podkladem pro tvorbu Individuálního vzdělávacího plánu (IVP). Na úrovni IVP je možné na doporučení školského poradenského zařízení v případech stanovených Přílohou č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb. v rámci podpůrných opatření upravit očekávané výstupy stanovené ŠVP, případně upravit vzdělávací obsah tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi žáků a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.

K úpravám **očekávaných výstupů** stanovených v ŠVP se využívá podpůrné opatření IVP, které umožňuje u žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními od třetího stupně podpory upravovat očekávané výstupy vzdělávání, případně je možné přizpůsobit i výběr učiva. K úpravám **vzdělávacích obsahů** stanovených v ŠVP dochází v IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatře-

ními od třetího stupně. Části vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů lze nahradit jinými vzdělávacími obsahy nebo celý vzdělávací obsah některého vzdělávacího oboru lze nahradit obsahem jiného vzdělávacího oboru, který lépe vyhovuje jejich vzdělávacím možnostem. V IVP žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními třetího stupně a čtvrtého stupně lze v souvislosti s náhradou části nebo celého vzdělávacího obsahu vzdělávacích oborů změnit minimální časové dotace vzdělávacích oblastí.

Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními spočívajícími v úpravě vzdělávacích obsahů může být v souladu s principy individualizace a diferenciace vzdělávání zařazována do IVP na doporučení ŠPZ speciálně pedagogická a pedagogická intervence. Časová dotace na předměty speciálně pedagogické péče je poskytována z disponibilní časové dotace.

Plán pedagogické podpory

- Plán pedagogické podpory zpracovává škola pro žáka od prvního stupně podpůrných opatření a to na základě potřeb úprav ve vzdělávání nebo zapojení do kolektivu. S PLPP je seznámen žák, zákonný zástupce žáka a všichni vyučující.
- PLPP obsahuje charakteristiku žáka a popis jeho obtíží, stanovení cílů rozvoje žáka, podpůrná opatření ve škole (metody a organizace výuky, hodnocení žáka, pomůcky k naplnění cílů, požadavky na organizaci práce učitelů), podpůrná opatření v rámci domácí přípravy, vyhodnocení účinnosti PLPP.
- Škola vyhodnocuje naplňování cílů PLPP nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření.
- PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími s cílem stanovení podpůrných opatření. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným."

Individuální vzdělávací plán

- Individuální vzdělávací plán zpracovává škola pro žáka od druhého stupně podpůrných opatření a to na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zákonného zástupce. IVP vychází ze školního vzdělávacího programu.
- IVP obsahuje priority rozvoje a dalšího rozvoje žáka (cíle IVP), předměty, jejichž výuka je realizována podle IVP, podpůrná opatření (specifikace stupňů) ve škole - metody výuky, úpravy obsahu vzdělávání, úprava očekávaných výstupů, organizace výuky, způsob zadávání a plnění úkolů, způsob ověřování vědomostí a dovedností, hodnocení žáka, pomůcky a učební materiály, podpůrná opatření jiného druhu, personální zajištění úprav průběhu vzdělávání, další subjekty, které se podílejí na vzdělávání žáka, spolupráce s zákonnými zástupci, podrobný popis pro jednotlivé vyučovací předměty je-li potřeba dále specifikovat.
- V případě podpůrného opatření spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů. Minimální doporučená úroveň, která je stanovena v RVP ZV pro 3., 5. a 9. ročník, bude na základě doporučení školského poradenského zařízení rozpracována pro konkrétní ročník v IVP žáka s přiznaným podpůrným opatřením. Postup tvorby, realizace a vyhodnocování IVP je stejný jako v případě IVP ostatních

žáků. IVP může být během roku upravován podle potřeb žáka. Při tvorbě IVP bude využíváno metodické podpory školního poradenského pracoviště.
- Naplňování IVP vyhodnocuje školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou nejméně jednou ročně.

4.8 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

- **Nadaným žákem** je žák, který vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, intelektových činností nebo v pohybových, manuálních, uměleckých či sociálních dovednostech.
- **Mimořádně nadaným žákem** je žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Škola vytváří podmínky k co největšímu využití potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných. Výuka žáků probíhá tak, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet.

Škola využívá pro podporu nadání a mimořádného nadání podpůrných opatření podle individuálních vzdělávacích potřeb žáků v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory. Při vyhledávání nadaných a mimořádně nadaných žáků je třeba věnovat pozornost i žákům se speciálními vzdělávacími potřebami.

Plán pedagogické podpory nadaného a mimořádně nadaného žáka

- Plán pedagogické podpory zpracovává škola pro žáka nadaného a mimořádně nadaného na základě potřeb úprav ve vzdělávání. S PLPP je seznámen žák, zákonný zástupce žáka a všichni vyučující.
- PLPP obsahuje charakteristiku žáka a popis jeho nadání, stanovení cílů rozvoje žáka, podpůrná opatření ve škole (metody a organizace výuky, hodnocení žáka, pomůcky k naplnění cílů, požadavky na organizaci práce učitelů), podpůrná opatření v rámci domácí přípravy, vyhodnocení účinnosti PLPP.
- Škola vyhodnocuje naplňování cílů PLPP nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření.
- PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími s cílem stanovení podpůrných opatření. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.“

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka

obsahuje:

- závěry doporučení školského poradenského zařízení
- závěry psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a pedagogické diagnostiky, které blíže popisují oblast, typ a rozsah nadání a vzdělávací potřeby mimořádně nadaného žáka
- údaje o způsobu poskytování individuální pedagogické, speciálně pedagogické nebo psychologické péče mimořádně nadanému žákovi
- vzdělávací model pro mimořádně nadaného žáka, údaje o potřebě úprav v obsahu vzdělávání žáka, časové a obsahové rozvržení učiva, volbu pedagogických postupů, způsob zadávání a plnění úkolů, způsob hodnocení, úpravu zkoušek
- seznam doporučených učebních pomůcek, učebnic a materiálů
- určení pedagogického pracovníka školského poradenského zařízení, se kterým bude škola spolupracovat při zajišťování péče o mimořádně nadaného žáka
- personální zajištění úprav a průběhu vzdělávání mimořádně nadaného žáka
- určení pedagogického pracovníka školy pro sledování průběhu vzdělávání mimořádně nadaného žáka a pro zajištění spolupráce se školským poradenským zařízením.

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka **sestavuje** třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Poskytování vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu lze pouze na základě písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka (zajistí výchovný poradce).

Práce na sestavení IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Individuální vzdělávací plán může být doplňován a upravován v průběhu školního roku

Škola seznámí s individuálním vzdělávacím plánem všechny vyučující žáka a současně žáka a zákonného zástupce žáka, který tuto skutečnost potvrdí svým podpisem. Školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou sleduje a nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování individuálního vzdělávacího plánu a poskytuje žákovi, zákonnému zástupci žáka a škole poradenskou podporu. V případě nedodržování opatření uvedených v individuálním vzdělávacím plánu informuje o této skutečnosti ředitele školy.

5 UČEBNÍ PLÁN

1. stupeň

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět		Ročník						
				1.	2.	3.	4.	5.	D	∑
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	Čj	9	10	9	7	7	9	42
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	Aj			3	3	3		9
Matematika a její aplikace		Matematika	M	4	5	5	5	5	4	24
Informační a komunikační technologie		Informatika	In					1		1
Člověk a jeho svět		Náš svět	Ns	2	2	2			2	14
		Přírodověda	Př				2	2		
		Vlastivěda	Vl				2	2		
		Společenská výchova	Sv				1		1	1
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	Hv	1	1	1	1	1		12
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	Vv	1	1	1	2	2		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	Tv	2	2	2	2	2		10
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	Pč	1	1	1	1	1		5
Součet				**20**	**22**	**24**	**26**	**26**	**16**	**118**

2. stupeň

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět		Ročník					
				6.	7.	8.	9.	D	∑
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk a literatura	Čj	5	5	5	5	5	20
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	Aj	3	3	3	3		12
	Další cizí jazyk	Německý jazyk	Nj		2	2	2		6
		Ruský jazyk	Rj						
Matematika a její aplikace		Matematika	M	5	4	5	5	4	19
Informační a komunikační technologie		Informatika	In	1	1			1	2
Člověk a společnost		Dějepis	D	2	2	2	1	1	12
		Výchova k občanství	Vo	1	1	1	1		
		Komunikativní dovednosti	Kd				1		
Člověk a příroda		Fyzika	F	1	2	2	2	2	23
		Chemie	Ch			2	2		
		Přírodopis	Př	2	1	2	1		
		Zeměpis	Z	2	2	1	1		
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	Hv	1	1	1	1		10
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	VV	2	2	1	1		
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	Tv	2	2	2	2		10
	Výchova ke zdraví	Výchova ke zdraví	Vz			1	1		
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní činnosti	Pč	1	1	1	1	1	4
Volitelné předměty									
Povinně volitelné předměty		Aplikovaná informatika	Ai	1	1	1	1	4	4
		Základy věd	Zv						
		Sportovní hry	Sh						
Součet				**29**	**30**	**32**	**31**	**18**	**122**

POZNÁMKY

Na II. stupni nabízíme žákům volitelné předměty Aplikovaná informatika, Základy věd, Sportovní hry.

Předmět Sportovní hry je určen pouze pro žáky s hokejovou přípravou. Výběr z dalších dvou volitelných předmětů probíhá na konci 5. ročníku. Tento volitelný předmět se v průběhu II. stupně nemění. Ke změně může dojít pouze ve výjimečných případech.

6 UČEBNÍ OSNOVY

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: ČESKÝ JAZYK

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Předmět je vyučován:

- v 1. ročníku 9 hodin týdně
- ve 2. ročníku 10 hodin týdně
- ve 3. ročníku 9 hodin týdně
- ve 4. a 5. ročníku 7 hodin týdně
- v 6. - 9. ročníku 5 hodin týdně

Výuka je realizována převážně v kmenové třídě.
Vzdělávací obsah je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohová výchova, Jazyková výchova a Literární výchova. Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

1. Cílové zaměření vyučovacího předmětu:

Vzdělávání v daném vyučovacím předmětu je směřováno k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že žáka vedeme k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka a jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

2. Formy a metody práce

- rozvoj komunikačních dovedností
- práce s knihou, učebnicí, encyklopediemi, slovníky, s texty z tisku i internetu
- rozvíjení kultivovaného písemného i ústního projevu
- vyjádření vlastních pocitů a názorů
- pochopení role v různých komunikačních situacích
- orientace při vnímání okolního světa a sebe sama
- porozumění různým druhům textu i mluveného projevu

- snaha o poznání záměru autora a hlavní myšlenky díla
- možnost využít znalosti a dovednosti z jiných oborů
- získávání prostředků a dovedností využitelných v dalších předmětech: dějepis (poznání díla velkých osobností našich i světových dějin, odraz dějinných událostí), výtvarná výchova (umělecké směry a styly…), zeměpis (cestopisy, kultura a literatura jiných zemí, odlišnosti, výchova k toleranci), hudební výchova (lidová tvorba, písňový text), občanská výchova (poznání a pochopení ostatních, sebereflexe…), přírodopis (environmentální výchova…)

3. Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření klíčových kompetencí jsou vytvářeny žákům podmínky, které jim umožní:

a) Kompetence k učení

- vyhledávat a třídit informace a propojovat je do širších významových celků
- osvojovat si základní jazykové a literární pojmy
- kriticky hodnotit výsledky svého učení
- využívat prostředky výpočetní techniky

b) Kompetence k řešení problémů

- vyhledávat informace vhodné k řešení problému
- využívat získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení
- samostatně řešit problémy a volit vhodné způsoby řešení

c) Kompetence komunikativní

- formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu
- snažit se o kultivované a přesné vyjadřování svých myšlenek
- naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat
- účinně se zapojovat do diskuse a vhodně obhajovat své názory
- rozumět různým typům textu
- využívat informačních a komunikačních prostředků

d) Kompetence sociální a personální

- účinně spolupracovat ve skupině
- podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- věcně argumentovat

e) Kompetence občanské

- respektovat přesvědčení druhých lidí
- chránit naše tradice, kulturní i historické dědictví
- aktivně se zapojovat do kulturního dění
- mít pozitivní postoj k uměleckým dílům

f) Kompetence pracovní

- dodržovat hygienu práce
- dodržovat bezpečnostní pravidla pro práci s výpočetní technikou
- využívat svých znalostí v běžné praxi

4. Vzdělávací obsah předmětu tvoří:

- výstupy rozpracované podle vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura v dokumentu RVP ZV (viz tabulka výstupů a učiva níže)
- průřezová témata:
  - MV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – 5. ročník - integrace

- MV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – 5. ročník - integrace
- MV - Vnímání autora mediálních sdělení – 5. ročník - integrace
- MV - Fungování a vliv médií ve společnosti – 5. ročník - integrace
- MV - Stavba mediálních sdělení – 5., 8. ročník - integrace
- MV - Tvorba mediálních sdělení – 5., 9. ročník - integrace
- MV - Práce v realizačním týmu – 5., 9 ročník - integrace
- OSV - Kreativita – 5. ročník – integrace
- OSV - Komunikace – 6. ročník - integrace

Ročník 1.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru.	Naslouchání, mluvený projev • praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem) • věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – reagovat otázkami) Základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování – pozdrav, prosba, poděkování, omluva)	
Pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost.	Základy techniky mluveného projevu dýchání, tvoření hlasu, výslovnost	
V krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči.		
Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním.	Písemný projev – základní hygienické návyky • správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem	
Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev.	Technika psaní • úhledný, čitelný a přehledný písemný projev, formální úprava textu	
Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh.	Vyprávění jednoduchého příběhu podle obrázkové osnovy	
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky.	Zvuková stránka jazyka • sluchové rozlišení hlásek • výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin • písmena malá, velká, tiskací, psací • délka samohlásek Opis a přepis slov a vět	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
Čte a přednáší zpaměti ve vhodném	Recitace básničky zpaměti	

frázování a tempu literární texty přiměřené věku.		
Vyjadřuje své pocity z přečteného textu.	Zážitkové čtení a naslouchání	
Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností.	Tvořivé činnosti s literárním textem • přednes vhodných literárních textů • volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu • dramatizace Vlastní výtvarný doprovod	
Rozpozná rozpočitadlo, hádanku, říkanku.	Literární druhy a žánry • rozpočitadlo • hádanka, říkanka	

Ročník 2.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru.	Základní komunikační pravidla • oslovení • zahájení a ukončení dialogu • střídání rolí mluvčího a posluchače • zdvořilé vystupování	
V krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči. Pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	Základy techniky mluveného projevu • dýchání • tvoření hlasu • výslovnost	
Volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimo školních situacích	Vyjadřování závislé na komunikační situaci, komunikační žánry: • pozdrav, oslovení • omluva, prosba, poděkování	
Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	Mluvený projev • jednoduchý popis, vypravování	
Zvládá hygienické návyky spojené se psaním	Písemný projev – základní hygienické návyky • správné sezení a držení psacího náčiní • hygiena zraku • zacházení s grafickým materiálem	
Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev	Technika psaní • úhledný, čitelný a přehledný písemný projev • formální úprava textu (opis, přepis – nadpis, odstavce, umísťování diakritických znamének)	
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
Rozpozná zvukovou a grafickou podobu slova, rozdělí slova na hlásky.	• slova, slabiky, počet slov ve větě • věta – slovo – slabika - hláska-písmeno • třídění hlásek	

	• abeceda	
Porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená	Slovní zásoba a tvoření slov • význam slov • slova nadřazená, podřazená, souřadná • antonyma, synonyma • pořádek slov ve větě	
Rozlišuje některé slovní druhy v základním tvaru.	Tvarosloví – slovní druhy: • pozná podstatná jména a slovesa v jednoduchých větách, uvědomuje si předložky a spojky v psaném i mluveném projevu	
Rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky.	Druhy vět • věta oznamovací, tázací, rozkazovací a přací	
Odůvodňuje a píše správně: • **i/y po tvrdých a měkkých souhláskách** • **dě, tě, ně** • **ú/ů** • **bě, pě , vě, mě mimo morfologický šev** • **velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování** • **zvukově podobné souhlásky na konci slov**	Pravopis • i/y po tvrdých a měkkých souhláskách • dě, tě, ně • ú/ů • bě, pě, vě, mě mimo morfologický šev • velkých písmen na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování • spodoba – na konci slov	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
Plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti.	Čtení – praktické čtení • technika čtení • čtení pozorné, plynulé • znalost základních orientačních prvků v textu	
Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti.	Čtení – věcné čtení • čtení jako zdroj informací Naslouchání – věcné naslouchání • pozorné, soustředěné • aktivní – zaznamenat slyšené	
Čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku.	Čtení a přednes vhodných literárních textů	
Vyjadřuje své pocity z přečteného textu.	Zážitkové čtení a naslouchání	
Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších.	Základní literární pojmy • báseň • pohádka • spisovatel, básník, kniha, čtenář	
Pracuje tvořivě s literárním textem	Tvořivé činnosti s literárním textem	

podle pokynů učitele a podle svých schopností.	• přednes vhodných literárních textů • volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu • dramatizace • vlastní výtvarný doprovod	

Ročník 3.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
Volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích.	Mluvený projev • zdokonalování techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost) • vyjadřování závislé na komunikační situaci • mimojazykové prostředky řeči • (gesta, mimika)	
Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev.	Mluvený projev – komunikační žánry: • pozdrav, oslovení, uvítání, rozloučení • omluva, prosba, poděkování • vypravování, popis, dialog • (přiměřené věku)	
Píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev.	Písemný projev – technika psaní • úhledný, čitelný a přehledný písemný projev • formální úprava textu • úprava v sešitech	
Zvládá hygienické návyky spojené se psaním.	Hygienické návyky – jejich upevňování	
Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení.	Žánry písemného projevu • adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, pozvánka, dopis • jednoduchý popis	
Seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh.	Vypravování podle obrázkové osnovy	
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
Rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova.	Zvuková stránka jazyka • modulace souvislé řeči (tempo, intonace, přízvuk)	
Porovnává významy slov, vyhledá v textu slova příbuzná.	Stavba slova • kořen, část předponová a příponová	
Porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost.	Slovní zásoba a tvoření slov: • význam slov, slova jednoznačná, mnohoznačná, opačného významu, slova souřadná, nadřazená, podřazená, slova souznačná	
Rozlišuje slovní druhy v základním	Tvarosloví – slovní druhy	

tvaru.	• slovní druhy mimo zájmen a příslovcí	
Užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves.	Podstatná jména – pád, číslo, rod Slovesa – osoba, číslo, čas	
Spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy.	Skladba – věta jednoduchá a souvětí	
Odůvodňuje a správně píše i/y po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech.	Pravopis – vyjmenovaná slova po b, l, m, p, s, v, z • řady vyjmenovaných slov • význam vyjmenovaných slov, • slova příbuzná	
Odůvodňuje a píše správně velká písmena v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování.	Pravopis vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování.	
Odůvodňuje a píše správně zvukově podobné souhlásky na konci a uvnitř slov.	Spodoba – uvnitř a na konci slov	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
Plynule čte s porozuměním a správnou intonací texty přiměřeného rozsahu a náročnosti.	Praktické čtení • technika čtení • čtení pozorné, plynulé • znalost orientačních prvků v textu Věcné čtení • čtení jako zdroj informací • čtení vyhledávací, klíčová slova	
Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti.	Čtení, naslouchání • věcné naslouchání – pozorné, soustředěné, aktivní (zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)	
Čte a přednáší zpaměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku.	Četba a přednes literárních textů	
Vyjadřuje své pocity z přečteného textu.	Zážitkové čtení a naslouchání	
Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění.	Literární druhy a žánry • pohádka, bajka • spisovatel, básník • divadelní představení, herec, režisér • verš, rým, přirovnání	
Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností.	Tvořivé činnosti s literárním textem • přednes vhodných literárních textů • volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu • dokončování příběhu • dramatizace vlastní výtvarný doprovod	

Ročník 4.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas. Volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy, tempo podle svého komunikačního záměru. Vybere z nabídky vhodný nadpis. Posoudí pravdivost, nepravdivost tvrzení na základě přečteného textu, a zda informace vyplývá, nevyplývá z textu. **Vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku. Vystihne hlavní myšlenku textu.** **Vybere klíčová slova k danému textu. Rozliší podstatné a okrajové informace v textu.**	Čtení – praktické • technika čtení, čtení pozorné, plynulé Čtení - věcné • čtení vyhledávací, čtení jako zdroj informací, klíčová slova	
Vyslechne a reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta (vybere, řekne vlastními slovy). **Podstatnou informaci zaznamená.** **Vyslechne vzkaz a reprodukuje ho další osobě.**	Naslouchání • praktické (zdvořilé), • věcné (soustředěné) • aktivní (zaznamenat slyšené)	
Posoudí úplnost či neúplnost jednoduchých sdělení. **Respektuje a užívá základní komunikační pravidla v rozhovoru.**	Mluvený projev – komunikační žánry a základní komunikační pravidla: • pozdrav, oslovení, poděkování, omluva, prosba, vzkaz, vypravování, zahájení a ukončení dialogu, dialog na základě obrazového materiálu, zpráva, oznámení	
Kontroluje vlastní písemný projev. **Píše věcně správně jednoduchá sdělení.**	písemný projev • základní hygienické návyky (správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem) • technika psaní (úhledný, čitelný a přehledný písemný projev) Žánry písemného projevu: • adresa, blahopřání, pozdrav, zpráva, popis, oznámení, pozvánka, dopis)	
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
Porovná významy slov, slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová rozlišuje ve slově kořen, část příponovou a předponovou.	slovní zásoba a tvoření slov • význam slov, slova jednoznačná a mnohoznačná, synonyma, antonyma, homonyma • slova významem souřadná, nadřazená, podřazená • stavba slov – kořen, část předponová a	

	příponová	
Určí slovní druhy plnovýznamových slov.	Tvarosloví • slovní druhy, tvary slov	
Odliší větu jednoduchou a souvětí. Užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje. Vyhledá základní skladební dvojici.	Skladba • věta jednoduchá a souvětí • základní skladební dvojice • spojovací výrazy	
Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách. Zvládá základní příklady syntaktického pravopisu.	Pravopis • lexikální (vyjmenovaná slova) • základy morfologického (koncovky podstatných jmen) • syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem)	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
Vyjádří své dojmy z četby a zaznamená je. Volně reprodukuje text dle svých schopností. Rozliší různé typy uměleckých a neuměleckých textů. Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy.	Poslech literárních textů Zážitkové čtení a naslouchání Tvořivé činnosti s literárním textem • přednes vhodných literárních textů • vlastní výtvarný doprovod • dramatizace • volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu Literární druhy a žánry • báseň • pohádka • povídka Pojmy • spisovatel, básník, kniha, čtenář, verš, rým, přirovnání, divadelní představení, herec	

Ročník 5.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
Reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta. Rozpozná manipulativní komunikaci v reklamě (referuje o ní). Vybere z předložených ukázek tu, která výrazně ovlivňuje rozhodování člověka. Vybere z nabídky, čeho chtěla reklama dosáhnout.	Naslouchání • praktické (zdvořilé) • věcné (soustředěné) • aktivní (zaznamenat slyšené, reagovat otázkami)	MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality MV - Vnímání autora mediálních sdělení MV -Fungování a vliv médií ve

		společnosti
Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry. Sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev. **S dodržením časové posloupnosti vybere z nabídky větu, která je vhodná jako závěr k dané ukázce.** **Sestaví jednoduchý slohový útvar, posoudí, zda jsou náležitosti daného slohového útvaru úplné.** **Vypíše požadovanou informaci z textu, utřídí informace, vybere podstatná fakta.**	Písemný projev • základní hygienické návyky – správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku, zacházení s grafickým materiálem • technika psaní – úhledný, čitelný a přehledný písemný projev Žánry písemného projevu • adresa, blahopřání, pozdrav, dopis, pozvánka, zpráva, oznámení, popis, inzerát, jednoduchý tiskopis – přihláška • reklama	MV - Stavba mediálních sdělení MV – Tvorba mediálních sdělení MV – Práce v realizačním týmu OSV - Kreativita
Čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas. Rozliší podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamená.	Čtení • praktické – technika čtení, čtení pozorné, plynulé • věcné – čtení vyhledávací • čtení jako zdroj informací, klíčová slova	
Posoudí úplnost či neúplnost jednoduchých sdělení. **Respektuje a užívá základní komunikační pravidla v rozhovoru. Rozliší spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace.** **Na základě zadaných informací vede správně dialog, telefonický rozhovor s kamarádem nebo dospělým. Zanechá vzkaz na záznamníku. Posoudí, zda je dané sdělení úplné. Změní dialog na vzkaz apod.**	Mluvený projev Komunikační žánry a základní komunikační pravidla • pozdrav, oslovení, poděkování, omluva, prosba, vzkaz, zahájení a ukončení dialogu, dialog na základě obrazového materiálu, vypravování, zpráva, oznámení, telefonický rozhovor, vzkaz, vzkaz na záznamníku	
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
Odliší větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí. **Vyhledá základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty. Užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje.**	Skladba • věta jednoduchá a souvětí • základní skladební dvojice • podmět, přísudek • nevyjádřený podmět • základ věty	
Píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách. **Zvládá základní příklady syntaktického pravopisu.**	Pravopis • lexikální (vyjmenovaná slova) • základy morfologického (koncovky podstatných jmen a přídavných jmen tvrdých a měkkých) • syntaktického (shoda přísudku s holým podmětem)	
Rozlišuje ve slově kořen, část předponovou a příponovou, koncovku.	Stavba slova	

	• kořen, část předponová a příponová, koncovka	
Určí slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu. Rozliší slova spisovná a jejich nespisovné tvary.	Tvarosloví • slovní druhy, tvary slov	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
Vyjádří své dojmy z četby a zaznamená je. Volně reprodukuje text dle svých schopností. Tvoří vlastní literární text na dané téma. Rozliší různé typy uměleckých a neuměleckých textů. **Při jednoduchém rozboru literárního textu používá elementární literární pojmy**	Poslech literárních textů a zážitkové čtení a naslouchání Tvořivé činnosti s literárním textem • přednes vhodného literárního textu, vlastní výtvarný doprovod, dramatizace, volná reprodukce přečteného /slyšeného textu, vlastní tvorba Literární druhy a žánry • báseň, pohádka, povídka, bajka • pojmy: spisovatel, básník, kniha, čtenář, verš, rým, přirovnání, divadelní představení, herec, režisér	

Ročník 6.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
V mluveném projevu připraveném i nepřipraveném vhodně užívá verbálních i nonverbálních prostředků řeči.	Vypravování, reprodukce příběhů Mimojazykové prostředky souvislého projevu	OSV - Komunikace
Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel.	Popis	
Odlišuje v čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, rozpozná manipulační komunikace v masmédiích.	Zpráva a oznámení Čtení jako zdroj informací	
Vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu.	Výpisky, výtah Procvičování orientace v textu	
Zvládá grafickou úpravu textu.	Dopis soukromý, úřední, elektronická komunikace	
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí, obecnou češtinu a zdůvodňuje jejich užití.	Rozvrstvení národního jazyka	
Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a dalšími slovníky a příručkami.	Jazykové příručky	
Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova.	Zvuková stránka jazyka Zvuková stránka věty	

	Hláskosloví Spisovná výslovnost	
V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný a morfologický.	Stavba slova Pravopis související se stavbou slova	
Správně třídí slovní druhy.	Druhy slov	
Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí.	Větné členy Věta jednoduchá, souvětí	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
Rozlišuje literární druhy a žánry.	Poezie, próza, lyrika, epika, drama v proměnách času	
Rozpozná základní rysy výrazného individuálního stylu autora. Porovnává různá ztvárnění téhož námětu.	Dobrodružná literatura, vlastní výtvarný doprovod k textům Bajky, svět lidí a zvířat Pohádky	
Tvoří vlastní text podle svých možností.	Nonsensová poezie, úsměvné texty, jazyk básně, rým, rytmus, přednes vhodných literárních textů	

Ročník 7.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří text s dodržováním pravidel větného navazování.	Popis	
Dokáže výstižně vyjádřit charakteristické rysy popisované osoby.	Charakteristika	
Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení.	Subjektivně zabarvený popis, pokus o vlastní tvorbu	
Využívá základy studijního čtení, formuluje hlavní myšlenky textu.	Výtah, výpisky, věcné studijní čtení jako zdroj informací	
Využívá poznatků v jazyce a stylu ke gramaticky a věcně správnému písemnému projevu.	Žádost Strukturovaný životopis	
Odlišuje spisovný a nespisovný jazyk a vhodně využívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru.	Vypravování Prožitkové čtení	
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich užívá ve vhodné komunikační situaci.	Druhy slov	
V písemném projevu zvládá pravopis lexikální.	Psaní velkých písmen ve jménech a názvech vlastních	
Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí.	Větné členy základní a rozvíjející Jednoduché věty vedlejší	
Rozlišuje a příklady v textu dokládá	Nauka o tvoření slov	

nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby, zásady tvoření českých slov.	Slovní zásoba a způsoby jejího obohacování Zásady tvoření českých slov	
Rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech.	Slovo, slovní význam, sousloví, rčení, slova jednoznačná, mnohoznačná, synonyma, homonyma, antonyma	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
Rozlišuje základní literární druhy a žánry.	Poezie, próza, lyrika, epika, drama	
Tvoří vlastní text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie.	Jazyk básně, básnické prostředky Limerick, nonsensová poezie	
Jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla.	Lidová poezie Balady a romance Eposy, bajky	
Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování.	Pohádky, pověsti, povídky, interpretace literárního textu, dramatizace	

Ročník 8.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky a věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem.	Charakteristika Subjektivně zabarvený popis	
Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří text s dodržováním pravidel větného navazování.	Jednoduchý výklad Stavba vět a souvětí ve výkladu Práce se Slovníky cizích slov	
Využívá základy studijního čtení, vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu.	Výtah Výpisky Jednoduchá úvaha	
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodňuje jejich užití.	Obecné výklady o jazyce Útvary českého jazyka Jazyky slovanské	
Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a způsoby tvoření slov.	Nauka o slovní zásobě Obohacování slovní zásoby	
Spisovně vyslovuje běžně užívaná cizí slova.	Slova přejatá, jejich výslovnost a pravopis Skloňování jmen přejatých a cizích jmen vlastních	
Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci.	Tvarosloví Druhy slov, mluvnické významy a tvary slov	

Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí.	Věta jednoduchá Souvětí podřadné a souřadné Interpunkce	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich významné představitele.	Poezie, próza, lyrika, epika, drama Hlavní vývojová období národní a světové literatury	
Uvádí základní literární směry a jejich představitele.	J. A. Komenský Česká barokní literatura Česká literatura národního obrození Česká literatura 2. pol. 19. století	
Jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl literního díla.	Struktura a jazyk literárního díla Seznámení se světovou literaturou	

Ročník 9.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA		
Uspořádá informace v textu.	Popis	
Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji.	Vyhledávání informací v různých typech katalogů, v knihovně i dalších informačních zdrojích	
Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru.	Zpráva, oznámení	MV – Stavba mediálních sdělení
Rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj.	Publicistické útvary	MV – Tvorba mediálních sdělení MV – Práce v realizačním týmu
Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou situaci. Zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu.	Diskuse	
V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči.	Proslov	
Využívá základy studijního čtení, vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo	Referát Výpisky Výtah	

výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát.		
Uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování.	Výklad	
Využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů.	Vypravování Úvaha	
JAZYKOVÁ VÝCHOVA		
Rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodňuje jejich užití.	Vývoj jazyka Útvary národního jazyka	
V písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i v souvětí.	Pravopis související se stavbou slova, tvaroslovný, interpunkce ve větě jednoduché i v souvětí	
Samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami.	Práce s jazykovými příručkami	
Spisovně vyslovuje česká a běžně používaná cizí slova.	Výslovnost a pravopis přejatých slov	
Rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpozná přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech.	Slovní zásoba, způsoby jejího obohacování Zásady tvoření slov v češtině Rčení, pořekadla, přísloví	
Správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci.	Druhy slov Tvarosloví	
Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí.	Věta jednoduchá a souvětí Zvláštnosti větného členění	
Využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace.	Pokus o vytvoření časopisu	
LITERÁRNÍ VÝCHOVA		
Uceleně reprodukuje přečtený text, popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla.	Struktura a jazyk literárního díla	
Rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora.	Chvála vypravěčství	
Formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na	Referát	

umělecké dílo.		
Rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty.	Místo a postavy literárního díla	
Rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele.	Literární druhy a žánry	
Uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	Významné literární směry a jejich významní představitelé	
Porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	Významní představitelé literární, dramatické a filmové tvorby	
Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i dalších informačních zdrojích	Pokus o encyklopedické heslo o oblíbeném spisovateli	

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: ANGLICKÝ JAZYK

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Anglický jazyk je vyučován od 3. do 9. ročníku 3 hodiny týdně.

Žáci jsou rozděleni do skupin. Nejvyšší počet žáků ve skupině nepřesahuje 24. Výuka probíhá v kmenových třídách nebo v jazykové učebně, skupiny se střídají podle potřeby nebo podle předem dohodnutého harmonogramu. Při výuce jsou využívány přehrávače CD, dataprojektory, interaktivní tabule. Řád jazykové učebny je součástí vybavení učebny. Dodržování řádu učebny je pro každého žáka závazné. Součástí vyučování jsou i příležitostné akce – soutěže, exkurze, projekty, výjezdy do zahraničí.
Vzdělávací obsah je rozdělen do pěti složek: Řečové dovednosti (1. období I. stupně), Poslech s porozuměním, Mluvení, Čtení s porozuměním, Psaní. Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

1. Cílové zaměření vyučovacího předmětu:

Vzdělávání v daném vyučovacím předmětu je směřováno k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že žáka vedeme k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama

2. Formy a metody práce

- četba, poslech, procvičování gramatických jevů, reprodukce textu v písemné i ústní formě, nacvičování dialogů, dramatizace textů, překlady náročnějších textů se slovníkem, vytváření projektů, programy na PC, práce s časopisy, hry, soutěže, písničky, recitace
- práce v párech, skupinách i samostatně
- nácvik porozumění mluvenému slovu, osvojení zvukové podoby angličtiny
- práce s bohatým obrazovým materiálem v učebnici a v pracovním sešitě
- správná výslovnost (v kombinaci se zvukovou nahrávkou)
- dělení na skupiny v rámci ročníků
- výuka probíhá v jazykových učebnách, v kmenových učebnách a v učebnách výpočetní techniky

3. Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření klíčových kompetencí jsou vytvářeny žákům podmínky, které jim umožní:

a) **Kompetence k učení**
- poznávat smysl a účel učit se cizí jazyk
- zapojovat dílčí poznatky do širších souvislostí

b) **Kompetence k řešení problémů**
- vyhledávat informační zdroje
- umět se orientovat v cizojazyčném prostředí internetu
- zvládnout vyplnění jednoduchých formulářů

c) **Kompetence komunikativní**
- umět komunikovat ve dvojicích i ve skupinách
- vést souvislejší samostatné projevy před spolužáky

d) **Kompetence sociální a personální**
- dokázat přijatelnou formou ohodnotit projevy spolužáka, respektovat vzájemné odlišnosti
- ohodnotit vlastní pokroky, zvládat práci na odstranění nedostatků

e) **Kompetence občanské**
- diskutovat ve skupinách nebo ve dvojicích
- obhájit a argumentačně podpořit vlastní názor

f) **Kompetence pracovní**
- rozvrhnout a plánovat si činnosti při déletrvajících projektech
- učit se kázni a vytrvalosti při práci s neznámými texty

4. Vzdělávací obsah předmětu tvoří:

- výstupy rozpracované podle vzdělávacího oboru Cizí jazyk v dokumentu RVP ZV (viz tabulka výstupů a učiva níže)
- průřezová témata:
  - EGS - Objevujeme Evropu a svět – 4. ročník - integrace
  - MKV - Multikulturalita – 4. ročník – integrace
  - MKV – Kulturní diference – 8. ročník - integrace

Ročník 3.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
Rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, pokud je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud je mu k dispozici vizuální opora.	• poslech krátkých textů, dialogů, písniček a básniček • nácvik dialogů • nácvik písniček a básniček	
MLUVENÍ		
Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám sdělovaným pomalu a s pečlivou výslovností. Je schopen reagovat na pokyny verbálně i neverbálně.	• pokyny, pozdravy, představení se • otázky a odpovědi se slovesy TO BE, TO HAVE GOT • nácvik správných výslovnostních návyků	
Zopakuje a použije slovní zásobu, se kterou se během výuky setkal.	• tematické okruhy slovní zásoby: škola, rodina, domov, lidské tělo, zvířata, barvy, čísla 0-100	

	• abeceda • použití slovní zásoby v krátkých větách a dialozích	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
Rozumí jednoduchému krátkému psanému textu, pokud je mu k dispozici vizuální opora.	• čtení a porozumění krátkým textům s použitím vizuálního materiálu • čtení slov, krátkých vět s důrazem na správnou výslovnost	
PSANÍ		
Přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení.	• doplňování písmen do slov • sestavování krátkých vět	
Píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy.	• opis slov dle předlohy	

Ročník 4.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností.	• slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů	EGS – Objevujeme Evropu a svět MKV - Multikulturalita
Rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu.	• tematické okruhy – volný čas, povolání, jídlo, nákupy, dopravní prostředky, kalendářní rok, zvířata, příroda, počasí • porozumění slovům a jednoduchým větám z tematických okruhů	
Rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu.	• zachycení konkrétní informace v krátkém poslechovém textu	
MLUVENÍ		
Zapojí se do jednoduchých rozhovorů.	• pozdravy, oslovení, rozloučení, poděkování	
Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	• hláskování abecedy	
Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá.	• odpovědi na otázky týkající se rodiny, kamarádů apod.	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
Vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům.	• základní gramatické struktury a typy vět – slovesa- TO BE-CAN /CAN´T	
Rozumí jednoduchým krátkým tex-	• rozpoznání známých slov a slovních	

tům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu.	spojení v krátkém textu	
PSANÍ		
Napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	• zvuková a grafická podoba jazyka • napsání jednoduchých slovních spojení a vět o sobě, rodině, kamarádech	
Vyplní osobní údaje do formuláře.	• číslice, slova a slovní spojení z běžného života	

Ročník 5.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností.	• slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů	
Rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu.	• tematické okruhy – volný čas, povolání, jídlo, nákupy, dopravní prostředky, kalendářní rok, zvířata, příroda, počasí • porozumění slovům a jednoduchým větám z tematických okruhů	
Rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu.	• zachycení konkrétní informace v krátkém poslechovém textu	
MLUVENÍ		
Zapojí se do jednoduchých rozhovorů.	• pozdravy, oslovení, rozloučení, poděkování	
Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	• hláskování abecedy	
Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá.	• odpovědi na otázky týkající se rodiny, kamarádů apod.	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
Vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům.	• základní gramatické struktury a typy vět – slovesa- TO BE-CAN /CAN´T	
Rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu.	• rozpoznání známých slov a slovních spojení v krátkém textu	
PSANÍ		
Napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o so-	• zvuková a grafická podoba jazyka • napsání jednoduchých slovních spojení	

bě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	a vět o sobě, rodině, kamarádech	
Vyplní osobní údaje do formuláře.	• číslice, slova a slovní spojení z běžného života	

Ročník 6.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
	MLUVENÍ	
Zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích.	• základní gramatické jevy a jejich užití	
Mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech.	• otázky a odpovědi týkající se rodiny, kamarádů, školy a volného času	
Vypráví jednoduchý příběh či událost: popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života.	• slovní zásoba vztahující se k probíraným tematickým okruhům	
	POSLECH S POROZUMĚNÍM	
Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně.	• záznam informací z krátkého poslechového textu a jejich následná interpretace	
Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, která se týká osvojovaných témat.	• rozvíjení výslovnosti	
	ČTENÍ S POROZUMĚNÍM	
Vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech.	• rozvoj základních gramatických struktur, důraz na typy vět a jednotlivé časy	
Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace.	• rozpoznání již známých slov, slovních spojení, vyhledávání slov nových ve slovníku	
	PSANÍ	
Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři.	• tematické okruhy: stravovací návyky, denní režim	
Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	• používaní různých gramatických jevů v krátkých textech popisujících blízké okolí, běžné životní události a každodenní činnosti	
Reaguje na jednoduché písemné sdělení.	• sestavení jednoduchých návrhů, příkazů, zákazů a následné odpovědi, řešení	

Ročník 7. - školní rok 2017/ 2018

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
MLUVENÍ		
Umí vyprávět o svém životě.	Minulý čas prostý	
Dokáže sdělit své plány.	Budoucí čas vyjádření pomocí going to Budoucí čas vyjádřený přít. časem průběhovým	
Umí se zeptat na cestu. **Umí popsat cestu.**	Určitý a neurčitý člen	
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
Rozumí sdělením s několika neznámými výrazy a dokáže jejich smysl odhadnout.	Minulý čas průběhový Tematické okruhy: rodina, orientace ve městě	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
Vyhledá informace v jednoduchých textech.	Otázka v přítomném, minulém i budoucím čase Tázací zájmena Tematické okruhy: školní předměty a volný čas	
S pomocí dvojjazyčného slovníku se orientuje v textech s několika neznámými výrazy.	Přítomný čas prostý a průběhový Minulý čas prostý a průběhový	
Má základní poznatky o životě ve Velké Británii.	Tematický okruh: Londýn, rodina, Spojené království	
PSANÍ		
Napíše dopis nebo e-mail s osobními údaji.	Zájmena osobní a přivlastňovací Přítomný čas prostý Tematické okruhy: rodina, škola, sport, kultura	
Dokáže vyplnit formulář.	Data, adresy	

Ročník 7.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
MLUVENÍ		
Zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích.	• konverzace • formální i neformální slovní zásoba dostačující k ústní komunikaci a vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím (prosba, pozvánka, představování, vyjadřování názoru, ukazování cesty, domluva na plánech, rady, zdvořilé odmítnutí)	
Mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech.	• monology a dialogy na téma škola, volný čas, budoucnost, moderní technologie, cestování, zkušenosti, péče o zdraví, pocity	

Vypráví jednoduchý příběh či událost: popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života.	• gramatické jevy nezbytné k realizaci komunikačního záměru žáka • komplexní popis obrázku • převyprávění příběhu dle vodicích otázek či obrázkové osnovy (komiksu)	
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně.	• záznam informací z krátkého poslechového textu a jejich následná interpretace • zachytávání významových odlišností přijímaných informací na základě výběru z více možností • rozvíjení výslovnosti na základě fonetických a fonologických cvičení zaměřujících se na specifické fonetické jevy a problémové skupiny hlásek, přízvuk a intonaci	
Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, která se týká osvojovaných témat.	• poslech učitele, spolužáků, audionahrávek s oporou o vizuální vnímání • práce s přijatými informacemi	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
Vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech.	• rozvoj základních gramatických struktur, důraz na typy vět a jednotlivé časy • práce s autentickými publicistickými tematickými texty (hl. časopis Gate)	
Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace.	• kritické čtení tematických textů a komiksů v učebnici a pracovním sešitě	
PSANÍ		
Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři.	• tematické okruhy: volba povolání, budoucnost, zdraví	
Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	• používaní různých gramatických jevů v krátkých textech popisujících rodinu, blízké okolí, plány do budoucna, vlastní názory a zkušenosti	
Reaguje na jednoduché písemné sdělení.	• sestavení jednoduchých názorů, rad a doporučení, příkazů, zákazů a následných odpovědí, řešení • odpověď na osobní email	

Ročník 8. - školní roky 2017/2018, 2018/2019

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
MLUVENÍ		
Je schopen nabízet pomoc. **Umí poradit.**	Budoucí čas – will Modální slovesa should, must	
Dokáže vyjádřit své pocity.	Neither, either	

	Tematický okruh: nemoci	
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
Postihne celkový smysl zprávy nebo promluvy.	Velká čísla Předložky Tematický okruhy: rekordy, město, Londýn	
Rozumí jednoduchému rozhovoru v obchodě.	Stupňování přídavných jmen Too, enough Tematické okruhy: oblečení, móda	MKV – Kulturní diference
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
S pomocí dvojjazyčného slovníku čte autentické texty a vyhledá v nich požadované informace.	Předpřítomný a minulý čas Frázová slovesa	
Rozumí jednoduchým informačním nápisům.	Rozkazy a zákazy	
Rámcově rozumí inzerátům.	Tematický okruh: zaměstnání	
PSANÍ		
Dokáže napsat jednoduchou žádost.	Tematický okruh: zaměstnání	
Umí sdělit své zážitky a zkušenosti.	Minulý čas prostý a průběhový Tematické okruhy: záliby	
Umí popsat představy o své budoucnosti.	Budoucí čas Tematické okruhy: město, povolání	

Ročník 8.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
MLUVENÍ		
Zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích.	• budoucí čas – will Modální slovesa should, must,may • tematický okruh: cestování, reálie zemí příslušných jazykových oblastí	
Mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech.	• rozvoj slovní zásoby vztahující se k probíraným tematickým okruhům, rozhovory k probíraným tématům • tematický okruh: nemoci, zdravý životný styl, stravovací návyky, péče o zdraví, pocity a nálady	
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně.	• předložky • tematické okruhy: rekordy, příroda a město, cestování	
Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, která se týká osvojovaných témat.	• stupňování přídavných jmen • tematické okruhy: oblečení, nákupy, móda	MKV – Kulturní diference
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
Vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních auten-	• předpřítomný a minulý čas • tematický okruh: moderní technologie a	

tických materiálech.	média, práce se slovníkem	
Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace.	• rozkazy a zákazy • tematický okruh: zaměstnání, volba povolání	
PSANÍ		
Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři.	• tematický okruh: reálie zemí příslušných jazykových oblastí • časové věty	
Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.	• minulý čas prostý a průběhový tematické okruhy: záliby, volný čas	
Reaguje na jednoduché písemné sdělení.	• dopis • spojovací výrazy • struktura anglické věty	

Ročník 9. - školní roky 2017/2018, 2018/2019, 2019/2020

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
MLUVENÍ		
Dokáže jednoduchým způsobem reprodukovat vyslechnutý nebo přečtený text.	Čas přítomný, minulý i budoucí Modální slovesa Vztažné věty	
Dokáže dát rady a doporučení.	Modální slovesa – opisy Tematické okruhy: sport, zdraví, stravovací návyky	
Je schopen vyjadřovat vlastní názory, přání a tužby.	So do I. Nor do I. Podmínkové věty	
Vyjádří a zhodnotí dosavadní zkušenosti.	Minulý a předpřítomný čas Since, for	
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
Rozumí delším promluvám.	Tematické okruhy: počasí, geografické údaje	
Orientuje se v běžných situacích v obchodě, v restauraci, nákupu vstupenek.	Tázací zájmena Samostatná přivlastňovací zájmena Tematické okruhy: jídlo, sport, móda, oblečení	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
S použitím dvojjazyčného slovníku čte autentické texty v časopisech.	Tematické okruhy: sport, moderní technologie, cestování	
Má základní poznatky o anglicky mluvících zemích.	Tematický okruh: Austrálie, Kanada	
Je seznámen s některými osobnostmi Velké Británie.	Trpný rod	
PSANÍ		
Dokáže napsat vlastní životopis.		
Umí vyjadřovat vlastní názory, přání, tužby a obavy.	Tematické okruhy: volný čas, volba povolání, škola	

Umí vyjádřit radost z úspěchu i účast v případě neúspěchu.	Idiomy Frázová slovesa	

Ročník 9.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
	MLUVENÍ	
Zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích.	• rady a doporučení • vyjadřování vlastního názoru, přání a tužeb • rozhovory k probíraným tématům	
Mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech.	• vyjadřování a hodnocení dosavadních zkušeností • tematické okruhy: životní styl, moderní technologie a média, společnost a její problémy	
Vypráví jednoduchý příběh či událost: popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života.	• reprodukce vyslechnutého nebo přečteného textu • rozvoj slovní zásoby vztahující se k probíraným tematickým okruhům	
	POSLECH S POROZUMĚNÍM	
Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně.	• orientace v textech s různou tematikou • slovní a větný přízvuk	
Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, která se týká osvojovaných témat.	• každodenní situace – cestování, sjednání schůzky, nakupování, návštěva restaurace • problémy a jejich řešení • péče o zdraví a pocity	
	ČTENÍ S POROZUMĚNÍM	
Vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	• práce s autentickými materiály ze zemí studovaného jazyka – časopisy, knihy, práce s internetem, poslech rozhlasu, televize • reálie zemí příslušných jazykových oblastí • práce se slovníkem	
Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	• rozvíjení používání gramatických jevů • frázová slovesa, ustálená spojení • osobnosti zemí příslušných jazykových oblastí	
	PSANÍ	
Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	• sestavení životopisu • žádost	
Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	• záznam vlastních názorů, přání, obav a zážitků • ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby	

Reaguje na jednoduché písemné sdělení	• dopis • spojovací výrazy • struktura anglické věty	

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: NĚMECKÝ JAZYK

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Německý jazyk je vyučován:

- v 7., 8. a 9. ročníku 2 hodiny týdně

Žáci jsou rozděleni do skupin. Nejvyšší počet žáků ve skupině nepřesahuje 24. Výuka probíhá v kmenových třídách nebo v jazykové učebně, skupiny se střídají podle potřeby nebo podle předem dohodnutého harmonogramu. Při výuce jsou využívány přehrávače CD, dataprojektory, interaktivní tabule. Řád jazykové učebny je součástí vybavení učebny. Dodržování řádu učebny je pro každého žáka závazné. Součástí vyučování jsou i příležitostné akce – soutěže, exkurze, projekty.
Vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř složek: Poslech s porozuměním, Mluvení, Čtení s porozuměním, Psaní. Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

1. Cílové zaměření vyučovacího předmětu:

Vzdělávání v daném vyučovacím předmětu je směřováno k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že žáka vedeme k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama

2. Formy a metody práce

- vyučovací hodina
- skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemná, ústní)
- samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály)
- hry, soutěže, recitace, zpěv
- výukové programy na PC
- krátkodobé projekty, konverzační soutěže, příležitostné akce

3. Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření klíčových kompetencí jsou vytvářeny žákům podmínky, které jim umožní:

a) Kompetence k učení

- pochopit důležitost komunikace v německém jazyce pro další studium i praktický život

- propojovat probraná témata a jazykové jevy
- odstraňovat problémy při komunikaci v němčině

b) Kompetence k řešení problémů

- řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- nebát se mluvit německy s cizím člověkem
- naučit se opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba

c) Kompetence komunikativní

- porozumět jednoduchému sdělení v německém jazyce
- umět zformulovat německy jednoduché myšlenky
- rozumět promluvě i přiměřenému textu v německém jazyce
- využívat dovednosti osvojené v německém jazyce k navázání kontaktu

d) Kompetence sociální a personální

- v jednoduchých situacích vyžádat a poskytnout pomoc, radu
- dodržovat v německy mluvícím prostředí zásady slušného chování
- spolupracovat v německy hovořící skupině na jednoduchém úkolu

e) Kompetence občanské

- získat představu o zvycích v německy mluvících zemích a porovnávat je se zvyky našimi
- umět srovnávat ekologické a environmentální otázky týkající se německy mluvících zemí a ČR

f) Kompetence pracovní

- samostatně pracovat s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem
- využívat německého jazyka k získávání informací z různých oblastí

4. Vzdělávací obsah předmětu tvoří:

- výstupy rozpracované podle vzdělávacího oboru Další cizí jazyk v dokumentu RVP ZV (viz tabulka výstupů a učiva níže)

Ročník 7.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
MLUVENÍ		
Vyslovuje a čte foneticky správně v přiměřeném rozsahu slovní zásoby. Zapojí se do jednoduchých rozhovorů.	Pozdrav, poděkování, oslovení, představování, rozloučení	
Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám, adekvátně na ně reaguje (doplní odpověď, vykoná činnost)	Jednoduchá sdělení - pozdrav a adresa	
Rozlišuje grafickou a mluvenou podobu slova.	Tematický okruh - rodina, základní číslovky 1-10, základní barvy	
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
Pochopí obsah a smysl jednoduché, pomalé a pečlivě vyslovované konverzace dvou osob s dostatkem času pro porozumění.	Základní gramatické struktury a typy vět, otázky, zápor, pořádek slov ve větě	

Používá abecední slovník, učebnice.	Tematický okruh - domov, škola, oblékání, volný čas, kalendářní rok.	
Prezentuje říkanky, básničky, písničky a jiné texty		
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům (ukáže znak, obrázek, vykoná činnost, doplní odpověď).	Jednoduché instrukce, nápisy, příkazy/zákazy na informačních tabulích (příklady z každodenního života)	
PSANÍ		
Vyplní základní osobní údaje v formuláři.	Slova a slovní spojení číselné i nečíselné povahy týkající se žáka samotného, rodiny, přátel, zvířat, předmětů, každodenních činností	
Reálie Německa	Hlavní město, spolkové země, sousedé.	

Ročník 8.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
MLUVENÍ		
Reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace.	Tematické okruhy: škola, volný čas a zájmy, záliby, jídlo, nákupy, oblékání, zdraví	
Aktivně se zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se, poskytne požadovanou informaci (o sobě, o rodině, škole).	Was ist das? Wie spät ist es? Wie alt bist du? Meine Woche	
Rozumí jednoduchým pokynům (v cizím jazyce) při práci ve třídě a dokáže na ně reagovat.	Pokyny a instrukce	
Naváže kontakt s konkrétní osobou		
Sestaví jednoduché sdělení a odpověď na sdělení.	Tematické okruhy: domov, rodina, škola, volný čas a zájmy, záliby	
Prezentuje říkanky, básničky, písničky a jiné texty. **Řeší jednoduché situace související se seznamováním.** **Stručně sdělí obsah přiměřeně obtížného textu.**		
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
Rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům.	Pomalejší dialogy rodilých mluvčích	
Rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci.	Krátká sdělení	
Vyhledá v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpo-	Práce s časopisy	

věď na otázku.		
Používá dvojjazyčný slovník		
Rozumí jednoduché konverzaci dvou osob a chápe její obsah a smysl.	Dialogy našich mluvčích	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
Orientuje se v obsahu jednoduchého textu, vyhledává odpovědi na otázky.	Krátká sdělení	
Umí používat abecední slovník, učebnice.		
Čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty.	Dialogy s postupně přiměřeně rostoucí náročností	
	Čtení tiché i hlasité	
Používá slovníky. **Udrží pozornost nutnou pro porozumění obsahu sdělení.**	Práce se slovníkem	
PSANÍ		
Zvládá základy písemného projevu. **Písemně obměňuje krátké texty.**	Tematické okruhy: domov, rodina, škola	
Reálie Rakouska	Hlavní město, spolkové země, sousedé	

Ročník 9.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
MLUVENÍ		
Ústně vyjádří svůj názor, zážitky, dojmy a přání, sestaví krátkou zprávu či sdělení na zadané nebo zvolené téma.	Různé typy informací	
Vede účinnou komunikaci v situacích souvisejících se životem v rodině, ve škole a běžných každodenních situacích.	Povolání, příroda, zvířata, počasí	
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
Rozumí monologu či dialogu s malým počtem neznámých výrazů, jejich význam dokáže odhadnout.	Práce s autentickými materiály ze zemí studovaného jazyka - časopisy, knížky, obrazové materiály, prospekty, práce s internetem, poslech rozhlasu, televize a videa	
Rozumí přiměřeně obtížným souvislým sdělením i konverzaci dvou a více osob.		
Porozumí úryvkům autentických textů převážně informativního charakteru.	Původní materiály ze zemí studovaného jazyka.	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
S porozuměním využívá informace z různých materiálů - z časopisů, knih, inzerátů, prospektů apod.	Volná reprodukce přečteného nebo vyslechnutého textu.	

Postihne hlavní smysl sdělení včetně důležitých detailů.		
	Zpracování zadaného či volného tématu s využitím slovníku a dalších jazykových příruček.	
PSANÍ		
Běžně používá cizojazyčné slovníky a jazykové příručky.	Tematické okruhy: cestování a turistika, životní prostředí	
Orientuje se v základních informacích o německy mluvících zemích.		
Reálie Švýcarska	Hlavní město, spolkové země, sousedé.	

Vzdělávací oblast: JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE
Vyučovací předmět: RUSKÝ JAZYK

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Ruský jazyk je vyučován:

- v 7., 8. a 9. ročníku 2 hodiny týdně

Žáci jsou rozděleni do skupin. Nejvyšší počet žáků ve skupině nepřesahuje 24. Výuka probíhá v kmenových třídách nebo v jazykové učebně, skupiny se střídají podle potřeby nebo podle předem dohodnutého harmonogramu. Při výuce jsou využívány přehrávače CD, dataprojektory, interaktivní tabule. Řád jazykové učebny je součástí vybavení učebny. Dodržování řádu učebny je pro každého žáka závazné. Součástí vyučování jsou i příležitostné akce – soutěže, exkurze, projekty.

Vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř složek: Poslech s porozuměním, Mluvení, Čtení s porozuměním, Psaní. Ve výuce se vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

1. Cílové zaměření vyučovacího předmětu:

Vzdělávání v daném vyučovacím předmětu je směřováno k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že žáka vedeme k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama

2. Formy a metody práce

- vyučovací hodina
- skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemná, ústní)
- samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály)
- hry, soutěže, recitace, zpěv
- výukové programy na PC
- krátkodobé projekty, konverzační soutěže, příležitostné akce
- místo výuky - jazykové učebny, učebny výpočetní techniky, knihovna

3. Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření klíčových kompetencí jsou vytvářeny žákům podmínky, které jim umožní:

a) Kompetence k učení

- pochopit důležitost komunikace v ruském jazyce pro další studium i praktický život
- propojovat probraná témata a jazykové jevy
- odstraňovat problémy při komunikaci v ruštině

b) Kompetence k řešení problémů

- řešit jednoduché problémové situace v cizojazyčném prostředí
- nebát se mluvit rusky s cizím člověkem
- naučit se opsat obsah myšlenky, chybí-li slovní zásoba

c) Kompetence komunikativní

- porozumět jednoduchému sdělení v ruském jazyce
- umět zformulovat rusky jednoduché myšlenky
- rozumět promluvě i přiměřenému textu v ruském jazyce
- využívat dovednosti osvojené v ruském jazyce k navázání kontaktu

d) Kompetence sociální a personální

- v jednoduchých situacích vyžádat a poskytnout pomoc, radu
- dodržovat v rusky mluvícím prostředí zásady slušného chování
- spolupracovat v rusky hovořící skupině na jednoduchém úkolu

e) Kompetence občanské

- získat představu o zvycích v rusky mluvících zemích a porovnávat je se zvyky našimi
- umět srovnávat ekologické a environmentální otázky týkající se rusky mluvících zemí a ČR

f) Kompetence pracovní

- samostatně pracovat s dvojjazyčným a výkladovým slovníkem
- využívat ruského jazyka k získávání informací z různých oblastí

4. Vzdělávací obsah předmětu tvoří:

- výstupy rozpracované podle vzdělávacího oboru Další cizí jazyk v dokumentu RVP ZV (viz tabulka výstupů a učiva níže)

Ročník 7.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
Žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reagují na ně.	• je seznámen se zvukovou podobou jazyka • rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování • rozumí jednoduchým pokynům učitele	
Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat.	• poslech rodilých mluvčí, rozhovory, bajky, pohádky • podobnosti a odlišnosti češtiny	
Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat.	• téma: osobní údaje, rodina, škola, seznamování, představování	
Používá abecední slovník.		
Prezentuje říkanky, básničky, písničky a jiné texty.	• Písně V. Vysockého, Krylovovy Bajky	

MLUVENÍ		
Žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů.	• Jak se představíte? Jak se kdo jmenuje? • Kdo to je? • Pozdrav, poděkování, souhlas, nesouhlas • intonace otázky a oznamovací věty, základní výslovnostní návyky, rozdíly mezi zvukovou a grafickou podobou slov	
Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy a dalších osvojovaných témat.	• pozdrav při setkání a loučení • představení sebe a kamaráda • telefonická domluva setkání • výslovnost jotovaných písmen	
Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy a podobné otázky pokládá.	• Odkud kdo je? Kdo kde bydlí? Kolik je komu let? • číslovky do 20 • jazyky, kdo se který učí • pozvání na návštěvu • poděkování, omluva	
Zvládá azbuku.	• Na návštěvě. Jak kdo telefonuje? Jak překonat jazykové obtíže? Jak se co řekne? • číslovky 20-999	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
Žák rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům. (ukáže znak, obrázek, vykoná činnost, doplní odpověď).	• jednoduché instrukce, nápisy, příkazy a zákazy na informačních tabulích, příklady z každodenního života	
Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům.	• téma: škola, rodina, přátelé	
Rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledává v něm požadovanou informaci.	• překlad jednoduchého textu s pomocí slovníku	
PSANÍ		
Naučí se postupně všechna písmena azbuky, jejich napojování, psaní jednoduchých slov a přepis jednoduchého textu.	• písmena, slova a slovní spojení, týkající se žáka samotného, rodiny, přátel, zvířat, předmětů a každodenních činností • rozdíly mezi zvukovou a grafickou podobou slov	
Seznámí se s reáliemi Ruska.	• Rusko – historie i současnost, osobnosti ruských dějin i současnosti.	

Ročník 8. - školní rok 2017/2018

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
Žák rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem	• pomalejší dialogy rodilých mluvčí	

k osvojovaným tématům.		
Rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci.	• krátká sdělení	
Vyhledává v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku.	• práce s časopisy a se slovníkem	
Používá dvojjazyčný slovník.		
Rozumí jednoduché konverzaci dvou osob a chápe její obsah a smysl.	• dialogy spolužáků i poslech nahrávek rodilých mluvčí.	
MLUVENÍ		
Žák reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace.	• téma – rodina, její členové, kde studují, jejich povolání • změny intonace otázek	
Se aktivně zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se, poskytne požadovanou informaci o sobě, o rodině o škole, ...	• dialogy na dané téma - rodina, škola, povolání, volný čas, co se komu líbí a nelíbí • výslovnost přejatých slov a měkkých slabik	
Rozumí jednoduchým pokynům Při práci ve třídě a dokáže na ně reagovat.	• pokyny, instrukce, kdo má co nebo koho rád. co kdo rád dělá ve volném čase • pozvání a odmítnutí pozvání, seznamovací inzerát • intonace otázek a odpovědí • výslovnost zakončení zvratných sloves	
Prezentuje říkanky, básničky, písničky a jiné texty. Stručně sdělí obsah přiměřeně obtížného textu.		
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
Žák se orientuje v obsahu jednoduchého textu, vyhledává odpovědi na otázky.	• krátká sdělení	
Umí používat abecední slovník, učebnice.		
Čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty.	• dialogy s postupně přiměřeně rostoucí náročností. • čtení tiché i hlasité	
Udrží pozornost nutnou pro porozumění obsahu sdělení.	• práce se slovníkem	
PSANÍ		
Žák zvládá základy azbuky a základní gramatická pravidla psaní.	• psaní měkkého a tvrdého znaku, měkkých a tvrdých slabik	
Písemně obměňuje krátké texty.		
Poznává reálie Ruska a dalších rusky mluvících zemí.	• Moskva a další hlavní města rusky mluvících zemí, jejich památky a významné osobnosti	

Ročník 8.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
Žák rozumí známým slovům a jednoduchým větám se vztahem k osvojovaným tématům.	• pomalejší dialogy rodilých mluvčí	
Rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (časopisy, obrazové a poslechové materiály) a využívá je při své práci.	• krátká sdělení	
Vyhledává v jednoduchém textu potřebnou informaci a vytvoří odpověď na otázku.	• práce s časopisy a se slovníkem	
Používá dvojjazyčný slovník.		
Rozumí jednoduché konverzaci dvou osob a chápe její obsah a smysl.	• dialogy spolužáků i poslech nahrávek rodilých mluvčí.	
MLUVENÍ		
Žák reprodukuje ústně i písemně obsah přiměřeně obtížného textu a jednoduché konverzace.	• téma – rodina, její členové, kde studují, jejich povolání	
Žák se aktivně zapojí do jednoduché konverzace, pozdraví a rozloučí se, poskytne požadovanou informaci o sobě, o rodině o škole,...	• dialogy na dané téma - rodina, škola, povolání, volný čas, co se komu líbí a nelíbí	
Rozumí jednoduchým pokynům Při práci ve třídě a dokáže na ně reagovat.	• pokyny, instrukce, kdo má co nebo koho má, co kdo rád dělá ve volném čase • pozvání a odmítnutí pozvání, seznamovací inzerát	
Prezentuje říkanky, básničky, písničky a jiné texty. Stručně sdělí obsah přiměřeně obtížného textu.		
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
Žák se orientuje v obsahu jednoduchého textu, vyhledává odpovědi na otázky.	• krátká sdělení	
Umí používat abecední slovník, učebnice.		
Čte nahlas plynule a foneticky správně jednoduché texty.	• dialogy s postupně přiměřeně rostoucí náročností. • čtení tiché i hlasité	
Udrží pozornost nutnou pro porozumění obsahu sdělení.	• práce se slovníkem	
PSANÍ		
Žák zvládá základy azbuky a základní gramatická pravidla psaní.	• psaní měkkých a tvrdých slabik • rozdíly mezi zvukovou a grafickou podobou slov	

Poznává reálie Ruska a dalších rusky mluvících zemí.	• Moskva a další hlavní města rusky mluvících zemí, jejich památky a významné osobnosti	

Ročník 9. - školní roky 2017/2018, 2018/2019

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
Žák rozumí monologu či dialogu s malým počtem neznámých výrazů, jejich význam dokáže odhadnout.	• práce s autentickými matriály ze zemí studovaného jazyka – časopisy, knížky, obrazové materiály, prospekty, práce s internetem, poslech rozhlasu a televize nebo videa	
Rozumí přiměřeně obtížným souvislým sdělením i konverzaci dvou i více osob.		
Porozumí úryvkům autentických textů převážně informativního charakteru.	• původní materiály ze zemí studovaného jazyka	
MLUVENÍ		
Žák ústně vyjádří svůj názor, zážitky, dojmy a přání, sestaví krátkou zprávu či sdělení na zadané nebo zvolené téma.	• různé typy informací	
Vede účinnou komunikaci v situacích souvisejících se životem v rodině, ve škole a v běžných každodenních situacích.	• téma – ve škole, rozvrh hodin, oblíbené a neoblíbené předměty. • orientace ve městě. jak se dostanu kam? • nakupování.	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
Žák s porozuměním využívá informace z různých materiálů – z časopisů, knih, inzerátů, prospektů apod.		
Postihne hlavní smysl sdělení včetně důležitých detailů.	• volná reprodukce přečteného nebo vyslechnutého textu. • zpracování zadaného či volného tématu s využitím slovníku a dalších jazykových příruček	
PSANÍ		
Žák běžně používá cizojazyčné slovníky a jazykové příručky.	• téma – ve škole, ve městě, orientace ve městě • psaní podle diktátu	
Orientuje se v základních informacích o rusky mluvících zemích.	• přepis textu do azbuky, překlad textu	
Seznamuje se s reáliemi Ruska.	• dějiny Ruska, významné osobnosti kultury	

Ročník 9.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
POSLECH S POROZUMĚNÍM		
Žák rozumí monologu či dialogu s malým počtem neznámých výrazů, jejich význam dokáže odhadnout.	• práce s autentickými matriály ze zemí studovaného jazyka – časopisy, knížky, obrazové materiály, prospekty, práce s internetem, poslech rozhlasu a televize nebo videa	
Rozumí přiměřeně obtížným souvislým sdělením i konverzaci dvou i více osob.		
Porozumí úryvkům autentických textů převážně informativního charakteru.	• původní materiály ze zemí studovaného jazyka	
MLUVENÍ		
Žák ústně vyjádří svůj názor, zážitky, dojmy a přání, sestaví krátkou zprávu či sdělení na zadané nebo zvolené téma.	• různé typy informací	
Žák vede účinnou komunikaci v situacích souvisejících se životem v rodině, ve škole a v běžných každodenních situacích.	• téma – ve škole, rozvrh hodin, oblíbené a neoblíbené předměty • orientace ve městě. „Jak se dostanu kam?“ • nakupování	
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM		
Žák s porozuměním využívá informace z různých materiálů – z časopisů, knih, inzerátů, prospektů apod.		
Postihne hlavní smysl sdělení včetně důležitých detailů.	• volná reprodukce přečteného nebo vyslechnutého textu. • zpracování zadaného či volného tématu s využitím slovníku	
PSANÍ		
Žák běžně používá cizojazyčné slovníky a jazykové příručky.	• téma – ve škole, ve městě, orientace ve městě	
Orientuje se v základních informacích o rusky mluvících zemích.	• přepis textu do azbuky, překlad textu	
Seznamuje se s reáliemi Ruska.	• dějiny Ruska, významné osobnosti kultury	

Vzdělávací oblast: MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE
Vyučovací předmět: MATEMATIKA

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Předmět je vyučován:

- v 1. a 7. ročníku 4 hodiny týdně
- ve 2., 3., 4., 5., 6., 8. a 9. ročníku 5 hodin týdně

Výuka je realizována převážně v kmenové třídě.
Vzdělávací obsah je rozdělen do těchto tematických okruhů: Čísla a početní operace (I. stupeň), Číslo a proměnná (II. stupeň), Závislosti, vztahy a práce s daty, Geometrie v rovině a v prostoru, Nestandardní aplikační úlohy a problémy.

1. Cílové zaměření vyučovacího předmětu:

Vzdělávání v daném vyučovacím předmětu je směřováno k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že žáka vedeme k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrole při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematičnosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů

2. Formy a metody práce

- frontální metoda s využitím pomůcek (vzorce, algoritmy, obrazový materiál, geometrické modely, grafy)
- skupinová práce
- individuální práce s využitím výsledků pro týmovou práci
- aktivizující prvky (rébusy, tajenky,…)

3. Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření klíčových kompetencí jsou vytvářeny žákům podmínky, které jim umožní:

a) Kompetence k učení

- osvojit si základní matematické pojmy a vztahy postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů, uplatňovat logické myšlení
- pracovat s daty, jejich analyzování z grafů, tabulek, diagramů
- vytvářet zásoby matematických nástrojů (pojmů a vztahů, algoritmů, metod řešení úloh)
- využívat prostředky výpočetní techniky

b) Kompetence k řešení problémů

- zjišťovat, že realita je složitější než její matematický model
- provádět rozbor problému a plánu řešení, odhadování výsledků
- učit se zvolit správný postup při řešení slovních úloh a reálných problémů

c) Kompetence komunikativní

- učit se stručnému a věcnému vyjadřování
- zdůvodňovat matematické postupy
- vytvářet hypotézy
- komunikovat na odpovídající úrovni

d) Kompetence sociální a personální

- kriticky se vyjadřovat a věcně argumentovat
- spolupracovat ve skupině
- podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- učit se věcně argumentovat, schopnosti sebekontroly

e) Kompetence občanské

- hodnotit svoji práci
- respektovat názory ostatních
- formovat volní a charakterové rysy
- zodpovědně rozhodují podle dané situace

f) Kompetence pracovní

- využívat matematických znalostí pro praktický život
- zdokonalovat grafický projev
- uplatňovat efektivitu při organizování vlastní práce

4. Vzdělávací obsah předmětu tvoří:

- výstupy rozpracované podle vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace v dokumentu RVP ZV (viz tabulka výstupů a učiva níže)
- průřezová témata:
  - OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti – 5. ročník - integrace

Ročník 1.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
Používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků. **Čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 20, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti. Ukáže číslo na číselné ose, sečte, odečte čísla v oboru 0 – 10 a v oboru 10 – 20 bez přechodu přes desítku. Řeší slovní úlohy, ve kterých využívá a modeluje osvojené početní operace.**	• přirozená čísla (0-20) • číslice 0 – 9, čísla 0 – 20 • znaky <, >, =, +, - • číselná osa • sčítání a odčítání bez přechodu desítky • práce s textem slovní úlohy	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU		
Rozezná, pojmenuje, vymodeluje základní rovinné útvary, nachází zobrazení a využití geometrických tvarů ve svém okolí. Porovná rovinné útvary stejného typu podle velikosti.	• základní útvary v rovině: čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník • větší, menší, stejný • orientuje se v prostoru – nahoře, dole, před, za,…	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
Doplňuje tabulky, posloupnosti čísel.	• tabulky • posloupnosti čísel	

Ročník 2.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
Přečte, zapíše přirozená čísla do 100. Použije lineární uspořádání, zobrazí číslo do 100 na číselné ose. Vypočítá zpaměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly. Vyřeší úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace.	• sčítání a odčítání s přechodem desítky v oboru čísel do 20 • čtení a psaní čísel, porovnávání, čísla na číselné ose • rozklad čísel na desítky a jednotky • počítání do100 – sčítání a odčítání desítek • počítání do 100 – sčítání a odčítání bez přechodu desítky • sčítání a odčítání s přechodem přes desítku v oboru čísel do 100 • příprava na násobení a násobení 1, 2, 3, 4, 5 • dělení 1, 2, 3, 4, 5 • rozšiřující učivo – násobení a dělení 6, 7, 8, 9, 10 • slovní úlohy	

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU		
Pozná, určí, vymodeluje základní prostorové útvary – jednoduchá tělesa. Pozná, pojmenuje, vymodeluje základní rovinné útvary. Porovná velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky.	• geometrické tvary, geometrická tělesa – kvádr, krychle, koule, válec, pojmy nižší, vyšší • lomená čára • přímka – modelování a rýsování – rozšiřující učivo • bod, úsečka • rýsování úseček dané délky – rozšiřující učivo • měření na decimetry a centimetry • čtverec, obdélník, trojúhelník	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
Orientuje se v čase, uskuteční jednoduché převody jednotek času.	• orientace v čase, jednoduché převody jednotek času • hodina, den, týden, měsíc, rok	

Ročník 3.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
Používá přirozená čísla, provádí zpaměti jednoduché početní operace, řeší úlohy na sčítání, odčítání, násobení, dělení. Vyjmenuje, zapíše a porovná přirozená čísla do 1000. Užije a zapíše vztah rovnosti a nerovnosti. **Užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo do 1000 na číselné ose. Provádí zpaměti i písemně jednoduché početní operace s přirozenými čísly.** **Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace.**	• přirozená čísla do 1000 • zápis čísla v desítkové soustavě • zaokrouhlování přirozených čísel na desítky, stovky • porovnávání čísel • číselná osa • násobilka, sčítání, odčítání zpaměti, písemné algoritmy – sčítání a odčítání • dělení se zbytkem • slovní úlohy	
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU		
Popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, najde tyto útvary v reálném světě kolem sebe. **Rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině, porovná velikost útvarů.**	• rovina, rovinné útvary • základní útvary v rovině - kruh, kružnice, čtyřúhelník, čtverec, obdélník, trojúhelník • základní útvary v prostoru - jehlan, kužel, kvádr, krychle • přímka – vzájemná poloha dvou přímek v rovině • délka úsečky, jednotky délky, • přenášení a porovnávání úseček, střed úsečky, úsečky shodné • polopřímka	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		

Doplní tabulky, schémata, posloupnosti čísel.	• tabulky • evidence sportovních výkonů	

Ročník 4.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
Čte, zapíše a porovná přirozená čísla do 1 000 000 s užitím znalosti číselných řádů desítkové soustavy. Využívá rozvinutého zápisu čísla do 1000000 v desítkové soustavě. Užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti. **Orientuje se na číselné ose.** **Při pamětném i písemném počítání využívá komutativní a asociativní zákon, provádí zkoušku výpočtu. Zpaměti sčítá a odčítá čísla do sta, násobí a dělí v oboru násobilky. Využívá asociativnost sčítání a násobení při řešení úloh s užitím závorek. Využívá výhodného sdružování čísel při sčítání několika sčítanců bez závorek. Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel.**	• přirozená čísla do 1 000 000 • zápis čísla v desítkové soustavě a jeho znázornění na číselné ose • rozvinutý zápis čísla • římská čísla • komutativnost a asociativnost sčítání a násobení • sčítání a odčítání do 100 zpaměti, násobilka • slovní úlohy, slovní úlohy se dvěma početními operacemi, o více, o méně, krát více, krát méně	
Provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel včetně kontroly výsledků. Dodržuje pravidla pro pořadí operací v oboru přirozených čísel. Správně sepíše čísla pod sebe dle číselných řádů při sčítání, odčítání, násobení a dělení přirozených čísel. Aplikuje při písemném výpočtu znalost přechodu mezi číselnými řády. Zaokrouhlí přirozená čísla (do 1 000 000) s použitím znaku pro zaokrouhlování. Provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel.	• písemné sčítání a odčítání • písemné násobení jednociferným a dvojciferným činitelem • písemné dělení jednociferným dělitelem • zaokrouhlování čísel • odhad a kontrola výsledku, práce s kalkulátorem	
Modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku.	• znázornění zlomku – model • zlomek – čitatel, jmenovatel • čtení a zápis zlomku • určení části celku	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU		
Měří vzdálenosti, používá vhodné jednotky délky a převodní vztahy	• jednotky délky a jejich převody • délka úsečky	

mezi nimi. **Sčítá a odčítá graficky úsečky.** **Určí délku lomené čáry.** **Určí obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran.**	• grafický součet úseček • obvod mnohoúhelníku	
Rozezná základní rovinné útvary, využívá k jejich popisu počty vrcholů a stran, rovnoběžnost a kolmost stran. **K zadanému popisu přiřadí název rovinného útvaru, využívá pojmy a značky – čáry: křivá, lomená, přímá; bod, úsečka, polopřímka, přímka, průsečík, rovnoběžky, kolmice. Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary.** **Užívá jednoduché konstrukce. Využije znalosti základních rovinných útvarů k popisu a modelování jednoduchých těles.** **Dodržuje zásady rýsování.**	• základní útvary v rovině (čtverec, obdélník, čtyřúhelník, trojúhelník, kruh - kružnice) • rýsování trojúhelníku, kružnice, čtverce, obdélníku- jednoduchá konstrukce • pojmy vrchol, strana, průsečík • rozezná tělesa kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec	
Sestrojí rovnoběžky a kolmice. Vyhledá dvojice kolmic a rovnoběžek v rovině. **Načrtne kolmici a rovnoběžku ve čtvercové síti.** **Narýsuje k zadané přímce rovnoběžku a kolmici vedoucí daným bodem pomocí trojúhelníku s ryskou.**	• vzájemná poloha dvou přímek v rovině • rýsování kolmic, rovnoběžek • rýsování kolmic a rovnoběžek daným bodem	
Rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary. **Určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru. Vytvoří ve čtvercové síti osově souměrný útvar podle osy v lince mřížky.**	• osově souměrné útvary	
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY		
Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy.	• slovní úlohy, magické čtverce • číselné a obrázkové řady	

Ročník 5.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE		
Čte, zapisuje, porovnává, znázorní, zaokrouhlí přirozená čísla.	• přirozená čísla přes 1 000 000 • čtení a zápis čísla • rozvinutý zápis čísla • znázornění na číselné ose • porovnávání čísel	

	• zaokrouhlování čísel	
Písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí přirozená čísla, provádí odhady, kontroluje výsledky početních operací.	• písemné sčítání, odčítání • písemné násobení až trojciferným činitelem • písemné dělení jednociferným a dvojciferným dělitelem • odhad, kontrola výsledku i s využitím kalkulátoru	
Řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel. Rozumí textu úlohy, rozlišuje informace důležité pro řešení úlohy. Přiřadí úloze správné matematické vyjádření s využitím osvojených početních informací, formuluje odpověď k získanému výsledku. Přiřadí k zadanému jednoduchému matematickému vyjádření smysluplnou slovní úlohu (situaci ze života), tvoří slovní úlohu k matematickému vyjádření.	• slovní úlohy • fáze řešení slovní úlohy – zápis, grafické znázornění, stanovení řešení, kontrola výsledku, formulace odpovědi	OSV – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
Porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel.	• porovnávání zlomků se stejným jmenovatelem • sčítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem	
Přečte zápis desetinného čísla. Vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty.	• čtení a zápis desetinného čísla • znázornění desetinného čísla na číselné ose • rozšiřující učivo – porovnávání desetinných čísel, sčítání a odčítání desetinných čísel	
Porozumí významu „ – „ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose.	• čtení a zápis celých záporných čísel • znázornění celého záporného čísla na číselné ose, na teploměru	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU		
Určí délku lomené čáry graficky i měřením, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran. S pomocí čtvercové sítě nebo měřením určí obvod rovinného útvaru (trojúhelníku, čtyřúhelníku, mnohoúhelníku). Porovná obvody rovinných útvarů, rozezná základní rovinné útvary, využívá k jejich popisu počty vrcholů a stran, rovnoběžnost a kolmost stran. K zadanému popisu přiřadí název rovinného útvaru, využívá pojmy a	• obvod obrazce s pomocí čtvercové sítě nebo měřením • jednotky délky a jejich převody • konstrukce čtverce, obdélníku • konstrukce trojúhelníku (rovnostranný, rovnoramenný)	

značky – čáry: křivá, lomená, přímá; bod, úsečka, polopřímka, přímka, průsečík, rovnoběžky, kolmice narýsuje základní rovinné útvary.		
Určí obsah obrazce (složeného ze čtverců, obdélníků a trojúhelníků) pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu. Používá základní jednotky obsahu (cm2, m2, km2) bez vzájemného převádění. Rozlišuje obvod a obsah rovinného útvaru.	• obsah obrazce pomocí čtvercové sítě • jednotky obsahu bez vzájemného převádění – cm2, m2, km2	
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY		
Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech. Logicky uvažuje a řeší úlohu neobvyklým postupem. Vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy. Volí vhodné postupy pro řešení úlohy. Vyhodnotí výsledek úlohy.	• slovní úlohy • číselné a obrázkové řady • magické čtverce • prostorová představivost	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy. Doplní údaje do připravené tabulky nebo diagramu. Vytvoří na základě jednoduchého textu tabulku, sloupcový diagram. Vyhledá v tabulce nebo diagramu požadovaná data a porozumí vztahům mezi nimi. Používá údaje z různých typů diagramů (sloupcový a pruhový bez použití procent). Používá jednoduchých převodů jednotek času při práci s daty v jízdních řádech.	• diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády	

Ročník 6.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČÍSLO A PROMĚNNÁ		
Provádí početní operace s přirozenými čísly, provádí odhady a kontrolu výpočtů, zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor.	Početní operace	
Umí zobrazit přirozené číslo na číselné ose.	Zobrazení na číselné ose	

Čte a zapisuje desetinná čísla, umí zobrazit desetinné číslo na číselné ose.	Čtení a zápis desetinných čísel v desítkové soustavě, zobrazení na číselné ose	
Porovnává a zaokrouhluje desetinná čísla.	Porovnávání, zaokrouhlování	
Provádí početní operace s desetinnými čísly.	Početní operace	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU		
Rozlišuje druhy čar.	Základní pravidla rýsování	
Používá technické písmo k popisu geometrických útvarů.	Druhy čar, technické písmo	
Rýsuje lineární útvary.	Rovina, bod, úsečka, přímka, polopřímka, kružnice, kruh	
Rozumí pojmu úhel.	Úhel a jeho velikost	
Narýsuje a určí velikost úhlu měřením.	Pojem, rýsování a přenášení úhlu Jednotky velikosti úhlu a měření velikosti úhlu	
Umí graficky přenést úhel a sestrojit jeho osu.	Osa úhlu	
Rozumí pojmu mnohoúhelník.	Mnohoúhelníky - pojem	
Umí sestrojit pravidelný šestiúhelník a pravidelný osmiúhelník.	Pravidelný šestiúhelník, pravidelný osmiúhelník (konstrukce, obvod)	
Načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osové souměrnosti.	Osová souměrnost	
Pozná útvary osově souměrné a shodné útvary.	Osově souměrné útvary a shodné útvary	
Umí sestrojit trojúhelníky, rozliší tvary trojúhelníku.	Trojúhelník – vnitřní a vnější úhly, trojúhelník rovnostranný a rovnoramenný	
Charakterizuje jednotlivá tělesa (kvádr, krychle).	Tělesa - kvádr, krychle	
Načrtne a sestrojí síť krychle a kvádru.	Sítě těles	
Načrtne a sestrojí obraz krychle a kvádru ve volném rovnoběžném promítání.	Zobrazování těles	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY, PRÁCE S DATY		
Převádí jednotky délky, hmotnosti, času.	Převody jednotek	
Odhaduje a vypočítá obvod čtverce, obdélníku, trojúhelníku, zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů, charakterizuje a třídí základní rovinné útvary.	Obvody čtverce, obdélníku, trojúhelníku	
Převádí jednotky, zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností.	Převody jednotek	
Zná pojem násobek, dělitel.	Prvočíslo, číslo složené	
Umí použít znaky dělitelnosti.	Dělitelnost přirozených čísel	
Rozumí pojmu prvočíslo, číslo slo-	Násobek, dělitel, kritéria dělitelnosti	

žené.		
Rozloží číslo na součin prvočísel. Určuje a užívá násobky a dělitele včetně nejmenšího společného násobku a největšího společného dělitele. Modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti přirozených čísel.	Nejmenší společný násobek, největší společný dělitel	
Rozlišuje a pojmenuje druhy úhlů.	Druhy úhlů - ostrý, tupý, pravý a přímý úhel	
Určí velikost úhlu výpočtem.	Početní operace s velikostmi úhlů (ve stupních i minutách)	
Pozná dvojice vedlejších, vrcholových, souhlasných a střídavých úhlů, umí využít jejich vlastností.	Dvojice úhlů	
Zná pojmy v trojúhelníku.	Výšky, těžnice a střední příčky trojúhelníku, kružnice opsaná a vepsaná	
Zná jednotky obsahu, umí je převádět.	Obsah čtverce a obdélníku	
Odhaduje a vypočítá obsah čtverce a obdélníku.	Povrch a objem krychle a kvádru	
Využívá znalostí (obsah čtverce, obdélníku) při výpočtech obsahů složitějších obrazců.	Jednotky obsahu, obsah čtverce a obdélníku	
Vypočítá povrch krychle, kvádru.	Povrch krychle, kvádru	
Užívá jednotky objemu a vzájemně je převádí.	Jednotky objemu	
Odhaduje a vypočítá objem krychle, kvádru.	Objem krychle, kvádru	
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY		
Umí vypočítat aritmetický průměr.	Aritmetický průměr	

Ročník 7.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČÍSLO A PROMĚNNÁ		
Provádí početní operace v oboru racionálních čísel.	Racionální čísla • desetinná čísla, zlomky • rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě • převrácené číslo • smíšené číslo • složený zlomek	
Převádí zlomky na desetinná čísla a naopak.		
Porovnává zlomky.		
Analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace,		

v nich využívá matematický aparát v oboru racionálních čísel.		
Rozlišuje kladná a záporná čísla, zobrazí je na číselné ose, chápe pojem opačné číslo.	Celá čísla • čísla navzájem opačná • číselná osa	
Určí absolutní hodnotu daného čísla a chápe její geometrický význam.	Absolutní hodnota	
Analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nich využívá matematický aparát v oboru celých čísel.		
Vyjádří poměr mezi danými hodnotami.	Poměr- měřítko, úměra, trojčlenka	
Pracuje s měřítky map a plánů.		
Řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem.		
Využívá trojčlenku při řešení slovních úloh.		
Užívá základní pojmy procentového počtu.	Procenta • procento, promile • základ, procentová část, počet procent • jednoduché úrokování	
Užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část - přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem.		
Řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek).		
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY		
Určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti.		
Vyjádří funkční vztah tabulkou, grafem.		
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU		
Načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti.	Středová souměrnost	
Určí středově souměrný útvar.		
Užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků.	Trojúhelník	
Načrtne a sestrojí trojúhelník z daných prvků.		
Odhaduje a vypočítá obsah trojúhelníku.		
Načrtne a sestrojí rovnoběžník.	Rovnoběžníky	
Odhaduje a vypočítává obvod a obsah rovnoběžníku		
Načrtne a sestrojí lichoběžník.	Lichoběžník	
Odhaduje a vypočítá obvod a obsah lichoběžníku.		

Rozezná a charakterizuje hranol.	Kolmý hranol	
Načrtne a sestrojí obraz tělesa v rovině.		
Načrtne a sestrojí síť hranolu.		
Odhaduje a vypočítá povrch a objem hranolu.		

Ročník 8.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
	ČÍSLO A PROMĚNNÁ	
Rozumí pojmu výraz.	• výrazy	
Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných.	• číselný výraz a jeho hodnota	
Určí hodnotu číselného výrazu. Zapíše pomocí výrazu s proměnnou slovní text. Umí dosadit do výrazu s proměnnou.	• proměnná • výrazy s proměnnými	
Provádí početní operace s výrazy. Sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	• mnohočleny	
Určí druhou mocninu a odmocninu výpočtem, pomocí tabulek, pomocí kalkulačky. Užívá druhou mocninu a odmocninu.	• mocniny a odmocniny • druhá mocnina a odmocnina	
Chápe pojem reálné číslo.	• reálné číslo	
Zapíše číslo ve tvaru a 10n pro 1 < a < 10, n je celé číslo. Provádí početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem.	• mocniny s přirozeným mocnitelem	
Rozliší odvěsny a přeponu.	• odvěsna, přepona	
Rozumí odvození vzorce Pythagorovy věty.	• Pythagorova věta	
Využívá poznatků při výpočtu délek stran pravoúhlého trojúhelníku. Umí využít poznatky ve slovních úlohách. Zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností.	• slovní úlohy	
Užívá a zapisuje vztah rovnosti. Řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav.	• lineární rovnice	
	NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY	
Formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic. Vyřeší daný problém aplikací získaných matematických poznatků a dovedností. Řeší slovní úlohy (pomocí lineárních rovnic, úvahou).	• slovní úlohy, úvaha	

Provádí zkoušku řešení. Zdůvodní zvolený postup řešení. Ověří výsledek řešení.	• zkouška	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU		
Určí vzájemnou polohu přímky a kružnice. Určí vzájemnou polohu dvou kružnic. Vypočítá obvod a obsah kruhu.	• kruh, kružnice	
Charakterizuje válec. Vypočítá povrch a objem válce. Umí sestrojit jednoduché konstrukce.	• rotační válec	
Využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh.	• množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úsečky, osa úhlu)	
Využívá poznatků (výška, těžnice, Thaletova kružnice) v konstrukčních úlohách.	• Thaletova kružnice	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY, PRÁCE S DATY		
Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy. Zaznamená výsledky jednoduchých statistických šetření do tabulek, porovnává soubory dat.	• shromažďování, třídění a vyhodnocování statistických údajů	
Vyhledá, vyhodnocuje a zpracovává jednoduchá statistická data v grafech a tabulkách.	• závislosti a data – příklady závislostí z praktického života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky; četnost znaku, aritmetický průměr	

Ročník 9.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČÍSLO A PROMĚNNÁ		
Rozkládá výraz na součin (vytýkáním, pomocí vzorců).	• úpravy výrazů pomocí vzorců	
Provádí početní operace s lomenými výrazy.	• lomený výraz	
Řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli, využití znalostí o lomených výrazech.	• rovnice s neznámou ve jmenovateli	
Řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými (metoda sčítací a dosazovací). Formuluje a řeší reálnou situaci pomocí soustav lineárních rovnic.	• soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými	
Užívá a zapisuje vztah nerovnosti.	• nerovnice	
Řeší lineární nerovnice a jejich soustavy. **Znázorní řešení lineárních nerovnic na číselné ose.**	• soustavy nerovnic	

ZÁVISLOSTI, VZTAHY, PRÁCE S DATY		
Zakreslí bod v PSS.	• funkce • pravoúhlá soustava souřadnic • přímá úměrnost • nepřímá úměrnost	
Chápe pojem funkce.	• lineární funkce	
Rozlišuje lineární a kvadratickou funkci.	• kvadratická funkce	
Vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem. **Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů.**	• tabulka, graf	
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU		
Rozliší shodné a podobné útvary. **Užívá k argumentaci a při výpočtech věty o podobnosti trojúhelníků v početních a konstrukčních úlohách.**	• podobnost • věty o podobnosti trojúhelníků	
Využívá goniometrické funkce k výpočtům údajů v pravoúhlém trojúhelníku. **Využívá goniometrické funkce k výpočtům ve složitějších útvarech.**	• goniometrické funkce	
Charakterizuje jednotlivá tělesa.	• rotační kužel • jehlan • koule	
Načrtne a sestrojí síť.	• síť těles	
Odhaduje a vypočítá povrch a objem těles.	• povrch a objem těles	
NESTANDATRDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY		
Užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací.	• logické a netradiční geometrické úlohy	
Řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí.	• číselné a logické řady • číselné a obrázkové analogie	

Vzdělávací oblast: INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Vyučovací předmět: INFORMATIKA

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Předmět je vyučován:

- v 5. ročníku 1 hodinu týdně
- v 6. ročníku 1 hodinu týdně
- v 7. ročníku 1 hodinu týdně

Výuka je realizována formou vyučovací hodiny v učebně informatiky. Řád učebny je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

1. Cílové zaměření vyučovacího předmětu:

Vzdělávání v daném vyučovacím předmětu je směřováno k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že žáka vedeme k:

- poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním a praktickým využitím
- schopnosti formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení
- porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací
- využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového software ke zvýšení efektivnosti své učební činnosti a racionálnější organizaci práce
- tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce
- pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů
- respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání SW
- zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujících se na internetu či jiných médiích
- šetrné práci s výpočetní technikou

2. Formy a metody práce

- individuální práce každého žáka na počítači
- osvojení základních uživatelských dovedností, ovládání klávesnice, zahájení a ukončení práce
- obsluha periferních částí
- využití didaktických programů

3. Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření klíčových kompetencí vytváříme žákům podmínky, které jim umožní:

a) **Kompetence k učení**
- vyhledávat a propojovat informace
- používat odbornou terminologii
- samostatně experimentovat a porovnávat získané informace
- nalézt souvislosti mezi získanými daty

b) **Kompetence k řešení problémů**
- využívat základní postupy k nalezení problému
- hledat a zvolit postup k jeho řešení a vyhodnocení získaných dat

c) **Kompetence komunikativní**
- komunikace mezi žáky, diskuze
- formulovat myšlenky v písemné i obrazové formě

d) **Kompetence sociální a personální**
- využívat individuální i skupinové přípravy při řešení problémů
- posílit sebedůvěru, pocit zodpovědnosti

e) **Kompetence občanské**
- respektovat přesvědčení druhých a být schopen vcítit se do situace druhých

f) **Kompetence pracovní**
- dodržovat a upevňovat bezpečné chování při práci s počítači a dalším zařízením
- dbát zásad ergonomického uspořádání pracoviště
- využívat získané dovednosti v praxi

4. Vzdělávací obsah předmětu tvoří:

- výstupy rozpracované podle vzdělávacího oboru Informační a komunikační technologie v dokumentu RVP ZV (viz tabulka výstupů a učiva níže)

Ročník 5.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	Základní pojmy, informace, informační zdroje a instituce, ovládání počítače - struktura, funkce a popis periferie, orientace na klávesnici	
Respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě závad.	Pravidla práce s počítačem, BOZP při práci s počítačem, ergonomie	
Chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím.	Virové nebezpečí	
Při vyhledávání na internetu používá jednoduché a vhodné cesty.	Ovládání vybraných internetových prohlížečů	EGS
Vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích.	Využití vyhledávačů a jejich služeb	
Pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru.	Základní ovládání textového a grafického editoru, psaní krátkých textů, základní editace textu, práce se souborem, otevření, zavření a uložení dokumentu	
Pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru.	Psaní a mazání textu, kopírování textu a obrázků	

Ovládá a využívá výukové programy.	Práce s výukovými programy	

Ročník 6.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím.	Pravidla práce s počítačem, BOZP při práci s počítačem, ergonomie	
Respektuje pravidla bezpečné práce a postupuje poučeně v případě závad.	Pravidla práce s počítačem	
Využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejbližší periferie.	Ovládání počítače a popis součástí, tisk a ukládání dokumentů na lokální disk	
Při vyhledávání na internetu používá jednoduché a vhodné cesty.	Práce se školní webovou prezentací, domény	
Vyhledává informace na portálech a databázích.	Nejznámější vyhledávací portály	
Komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení.	Zřízení a údržba emailové adresy na veřejném serveru, odesílání a příjem emailu	MV
Umí udržovat počítač v bezvadném a provozuschopném stavu.	Defragmentace, antivirové a antispywarové programy, systémové nástroje, ovládací panely	
Pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru.	Soubor - otevření, zavření, uložení a tisk dokumentu, psaní a úprava textu, formát písma, odstavce, rozložení stránky, vkládání a základní úprava obrázků, klipartů, wordartů, tvarů, tabulek a grafů, kopírování textu a obrázků	

Ročník 7.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím.	Pravidla práce s počítačem, BOZP při práci s počítačem, ergonomie	
Ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost.	Vyhledávání informací v síti Internet, portály státní správy a veřejných vzdělávacích institucí	
Uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem.	Tvorba grafických listů a typografická pravidla	
Pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví.	Autorský zákon a používání citací	
Ovládá a využívá výukové programy.	Práce s výukovými programy	
Zná základní historii vývoje počítačů a výpočetní techniky.	Vyhledávání informací o historii a vývoji informačních technologií a software	
Používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji.	Tvorba referátu na zadané téma	
Zpracuje a prezentuje na	Export do pdf a jiných formátů	

uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě.		
Pracuje s tabulkovým editorem Microsoft Excel.	Orientace v prostředí programu, tvorba tabulky, ohraničení tabulky, vložení řádků a sloupců, formát buněk, sloučení buněk, písmo, zarovnání textu, vkládání symbolů a znaků, zalamování textu, barva textu a buněk, formát buněk - číslo, třídění informací podle kritérií, rovnice , symboly, šablony, diagramy, organizační schémata, obrázek, klipart, obrazce, SmartArt, hypertextový odkaz	
Umí vytvořit graf v programu Microsoft Excel.	Druhy grafů, využití grafů, graf a jeho úpravy	
Používá vzorce v programu Microsoft Excel.	vzorce (suma, součet, počet, min, max, průměr)	

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT
Vyučovací předmět: NÁŠ SVĚT

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Předmět je vyučován:

- v 1., 2. a 3. ročníku 2 hodiny týdně

Výuka probíhá ve kmenové třídě.

Při výuce jsou využívány interaktivní tabule, výukové počítačové programy. Zařazeny mohou být rovněž činnosti v areálu školy či v okolí školy (park). Uskutečňujeme vycházky s pozorováním. Pořádáme školy v přírodě, kde žáci poznávají jednotlivé regiony ČR, provádějí pozorování a praktická cvičení v terénu. Pro žáky organizujeme výlety a exkurze, navštěvujeme muzea, výstavy, hrady, zámky a další významná místa související s danou tematickou oblastí. Do vyučování zařazujeme besedy s odbornými pracovníky z jiných oblastí (hasiči, policie apod.)

Vzdělávací obsah je rozdělen do těchto tematických okruhů: Místo, kde žijeme, Lidé kolem nás, Lidé a čas, Rozmanitost přírody, Člověk a jeho zdraví

1. Cílové zaměření vyučovacího předmětu:

Vzdělávání v daném vyučovacím předmětu směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že žáka vedeme k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

2. Formy a metody práce

- skupinová a frontální výuka - výklad, poslech, četba
- aktivizující metody, osmisměrky, křížovky, …

- besedy, návštěva muzea
- projekty
- výuka probíhá v učebnách, na vycházkách, případně na exkurzích

3. Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření klíčových kompetencí jsou vytvářeny žákům podmínky, které jim umožní:

a) Kompetence k učení

- utvářet pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- rozšiřovat slovní zásobu v osvojovaných tématech

b) Kompetence k řešení problémů

- řešit zadané úkoly
- správně se rozhodovat v různých situacích

c) Kompetence komunikativní

- samostatně a sebevědomě vystupovat a jednat
- bezproblémově a bezkonfliktně komunikovat v méně běžných situacích

d) Kompetence sociální a personální

- poznávat a chápat rozdíly mezi lidmi
- vést ke kulturnímu a tolerantnímu chování

e) Kompetence občanské

- poznávat podstatu zdraví a příčiny nemocí
- upevňovat preventivní chování, ochranu zdraví spolužáků
- utvářet ohleduplný vztah k přírodě i kulturním výtvorům a hledat možnosti k jejich aktivní ochraně
- propojovat vzdělávací oblasti s reálným životem

f) Kompetence pracovní

- objevovat a poznávat vše, co žáka zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět

4. Vzdělávací obsah předmětu tvoří:

- výstupy rozpracované podle vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět v dokumentu RVP ZV (viz tabulka výstupů a učiva níže)
- průřezová témata:
  - OSV – Rozvoj schopností poznávání – 1. ročník – integrace
  - OSV – Sebepoznání a sebepojetí – 1. ročník – integrace
  - OSV – Seberegulace a sebeorganizace – 2. ročník – integrace
  - OSV – Psychohygiena – 1. ročník – integrace
  - OSV – Mezilidské vztahy – 3. ročník – integrace
  - OSV – Kooperace a kompetice – 2. ročník – integrace
  - VDO – Občanská společnost a škola – 3. ročník – integrace
  - MKV – Kulturní diference – 1. ročník – integrace
  - MKV – Lidské vztahy – 2. ročník – integrace
  - EV – Základní podmínky života – 3. ročník - integrace

Ročník 1.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
	MÍSTO, KDE ŽIJEME	
Ví, kde se nachází škola a orientuje se v ní. Seznamuje se s prostředím třídy, zná prostředí třídy. Zná, pojmenuje nebezpečná místa, vysvětlí, jak se chovat. **Rozezná a používá bezpečnou cestu do školy.**	• domov • prostředí školy • činnosti ve škole • okolí školy • bezpečná cesta do školy • riziková místa a situace	
	LIDÉ KOLEM NÁS	
Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi. Uplatňuje základní pravidla společenského chování. Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem a nedostatkům.	• rodina • postavení jedince v rodině • role členů rodiny • příbuzenské a mezigenerační vztahy • pravidla slušného chování • rizikové situace • předcházení konfliktům	MKV – Kulturní diference
	LIDÉ A ČAS	
Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě. Rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti, budoucnosti.	• orientace v čase a časový řád – určování času, včera, dnes, zítra • denní režim • roční období • kalendář (názvy dnů, týdnů, měsíců) • bydlení, předměty denní potřeby	
	ROZMANITOST PŘÍRODY	
Pozoruje, popíše, porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.	• rostliny a živočichové • znaky života • životní potřeby a projevy • roční období • ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – ochrana rostlin a živočichů • den a noc	OSV – Rozvoj schopností poznávání
	ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ	
Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky. **Projevuje vhodným chováním vztah ke zdraví.**	• lidské tělo – stavba těla • životní potřeby člověka • péče o zdraví • denní režim • správná výživa • pitný režim • osobní hygiena • drobné úrazy a poranění a jejich prevence	OSV – Sebepoznání a sebepojetí OSV - Psychohygiena
	ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ	
Rozezná nebezpečí různého charakteru. Využívá bezpečná místa pro hru. Uplatňuje základní pravi-	• místo pro hru – kde si hrát (vhodná a nevhodná místa ke hře) • důležitá telefonní čísla tísňového volání a	

dla bezpečného chování účastníka silničního provozu. Jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných.	blízkých osob, adresa bydliště • kdy a jak přivolat pomoc, koho požádat o pomoc – neznámý člověk • komunikace a pomoc rodičů, učitelů • prevence vzniku požáru doma, příčiny vzniku požáru doma • ochrana při požáru a přivolání pomoci	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
V běžných činnostech školy uplatňuje pravidla chůze po chodníku a po silnici. Bezpečně překoná silnici. Rozlišuje bezpečná a nebezpečná místa pro hru. V modelových situacích prokáže znalost správného cestování autem.	• kdo je účastník silničního provozu (chodec, cyklista, dopravní prostředky) • pojmy v silničním provozu (chodník, obrubník, zábradlí, silnice, přechod pro chodce) • na chodníku (základní pravidla chůze po chodníku) • na silnici (co se děje na silnici, chůze po silnici, reflexní doplňky) • kde si hrát (vhodná a nevhodná místa ke hře) • přecházení silnice bez přechodu • přecházení silnice po přechodu • jízda autem (základní pravidla – autosedačka a zádržné systémy, výstup a nástup)	

Ročník 2.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
MÍSTO, KDE ŽIJEME		
Pozná nejdůležitější části města, obce, jmenuje význačné budovy a popíše, kde se nacházejí. Orientuje se v dopravních prostředcích ve svém okolí, MHD. Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy.	• obec, město, střed města, části města, význačné budovy • plán místa bydliště, okolí školy	
LIDÉ KOLEM NÁS		
Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi. Uplatňuje základní pravidla společenského chování. Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem a nedostatkům.	• rodina • postavení jedince v rodině • role členů rodiny • příbuzenské a mezigenerační vztahy • život a funkce rodiny • soužití lidí – mezilidské vztahy • pravidla slušného chování – ohleduplnost • zvládání vlastní emocionality, rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům	MKV – Lidské vztahy OSV - Kooperace a kompetice
LIDÉ A ČAS		
Využívá časové údaje při řešení	• orientace v čase a časový řád – určování	OSV - Sebere-

různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti. Uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o zvycích a práci lidí.	času, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období • současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby	gulace a sebeorganizace
ROZMANITOST PŘÍRODY		
Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích. **Roztřídí některé přírodniny podle nápadných znaků.**	• rostliny, houby, živočichové – průběh a způsob života, stavba těla, význam v přírodě a pro člověka • ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy • rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi, mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky. **Projevuje vhodným chováním vztah ke zdraví.**	• lidské tělo – stavba těla, životní potřeby • péče o zdraví – zdravý životní styl, vhodná skladba stravy, pitný režim, drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní hygiena	
Uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu. **Správně používá pravidla chování na stezkách pro chodce (při akcích školy).** **Rozezná vybrané značky pro chodce.** **Bezpečně překoná silnici se světelnými signály.** **Rozlišuje a používá bezpečná místa pro hru.** **V modelových situacích a při akcích školy uplatňuje pravidla správného cestování dopravními prostředky.** **Rozezná a používá bezpečnou cestu do školy, zvládá modelové situace "sám domů".**	• silniční provoz – vztahy mezi účastníky silničního provozu (chodec, cyklista, dopravní prostředky) • chodník a stezka pro chodce • silnice (základní pravidla chůze, reflexní doplňky) • krajnice a její nástrahy • místo pro hru (vhodná a nevhodná místa ke hře) • na čem se ještě jezdí • přecházení silnice – bez přechodu, po přechodu, po přechodu se světelnými signály • jízda autem (pravidla bezpečné jízdy – autosedačka a zádržné systémy, výstup a nástup) • cesta dopravními prostředky (základní pravidla cestování, nástup a výstup, chování za jízdy) • vztahy mezi cestujícími v autě, v hromadných prostředcích • „Poslouchej, dívej se, přemýšlej" (vnímání všemi smysly a chápání souvislostí) • riziková místa a situace	
Chová se obezřetně při setkání s	• přivolání pomoci v případě ohrožení	

neznámými jedinci. **Odmítne komunikaci, která mu je nepříjemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné.** **Ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek.** **Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.** **Dodržuje zásady bezpečného chování v běžných životních situacích tak, aby nedocházelo k ohrožení jeho fyzického i duševního zdraví a zdraví jiných.**	fyzického a duševního zdraví – čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku • mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – varovné signály, evakuace, příčiny požárů, integrovaný záchranný systém • základní pravidla poskytování pomoci při drobných poraněních a běžných onemocněních • základní označování nebezpečných látek • základní bezpečnostní a výstražné tabulky, zejména nebezpečí úrazu elektrickým proudem, požáru, výbuchu, ozáření, poleptání (kyselinou, louhem, příčiny a prevence vzniku požáru mimo domov • správné chování při požáru • přivolání pomoci, ohlášení požáru	

Ročník 3.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
	MÍSTO, KDE ŽIJEME	
Začlení svou obec (město) do příslušného kraje ČR. **Pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě). Popíše typické znaky okolní krajiny, oblasti, regionu. Rozliší přírodní a umělé prvky v oblasti, změny v krajině.** **Začlení svou obec, město do příslušného kraje a obslužného centra.** **Určí světové strany dle kompasu, busoly. Určí světové strany dle přírodních zvláštností.**	• obec, místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce, význačné budovy, dopravní síť • okolní krajina (místní oblast, region) – zemský povrch a jeho tvary, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu • orientační body, světové strany dle kompasu, busoly, podle přírodních zvláštností • naše vlast – domov, krajina, národ, státní symboly	OSV – Občanská společnost a škola
	LIDÉ KOLEM NÁS	
Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům. **Odvodí význam a potřebu jiných povolání a pracovních činností.**	• soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, pomoc nemocným a starým • chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, etické zásady, rizikové situace a rizikové chování, předcházení konfliktům • kultura – podoby a projevy kultury, kulturní instituce	OSV – Mezilidské vztahy
	LIDÉ A ČAS	
Uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí. Na příkladech porov-	• současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, předměty denní potřeby, • báje, mýty, pověsti – minulost kraje a	

nává minulost a současnost. Pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu.	předků, rodný kraj • rodáci • kulturní a historické památky regionu	
ROZMANITOST PŘÍRODY		
Roztřídí některé přírodniny podle nápadných a určujících znaků, uvede příklady výskytu ve známé lokalitě. Provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů.	• látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, porovnávání látek, měření veličin a praktickým užívání základních jednotek • voda a vzduch, půda – vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život • rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby, způsob života, význam v přírodě a pro člověka • ohleduplné chování k přírodě – odpovědnost lidí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy	EV – Základní podmínky života
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
Využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí orgánových soustav a podpoře zdravého způsobu člověka. Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života.	• průběh lidského života, vývoj jedince • lidské tělo – stavba těla, funkce a projevy • orgánové soustavy • životní potřeby člověka • péče o zdraví – správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin	
Reaguje v roli chodce na ostatní účastníky SP. Používá reflexní doplňky a zná jejich dopad. V modelových situacích využívá osvojená pravidla chování na stezkách pro chodce, v obytné zóně. Rozeznává vybrané značky. Bezpečně překonává silnici se světelnými signály, přejde mezi zaparkovanými vozy a silnici s více jízdními pruhy. Ovládá pravidla jízdy na bruslích a koloběžce a využívá je. V modelových situacích a při akcích školy uplatňuje bezpečné chování v dopravních prostředcích a na zastávkách.	• na chodníku, kdo je chodec • nebezpečí a nebezpečné chování (vztahy mezi účastníky na stezkách) • silnice – pravidla chůze po silnici (vidět a být viděn) • nebezpečí na silnici • místo pro hru • hřiště a cesta na něj • obytná zóna a její pravidla • přecházení silnice bez přechodu, po přechodu s více pruhy, se světelnými signály, mezi zaparkovaný vozy, přecházení po přechodu s jízdním kolem • cestování autem – pravidla chování na parkovišti, nástup a výstup, odpovídající místo k sezení, pravidla chování mezi cestujícími v autě, autosedačky a poutání	
Na konkrétních příkladech rozpozná mimořádnou událost. Jedná racionálně podle osvojeného schématu v případě, kdy se ztratí a zná čísla na tísňovou linku, domů, do školy. Rozpozná rozdíl mezi signály (varovný signál, požární poplach, zkouška sirén). Chová se účelně v	• mimořádné události - seznámení s pojmem • nejčastější mimořádné události (povodně, vichřice, požáry, laviny, únik nebezpečných látek) • varování před nebezpečím (konkretizace různých způsobů varování, varovný signál Všeobecná výstraha)	

případě požáru, mimořádné události i jiných rizikových situací běžného života; hledá pomoc u důvěryhodné dospělé osoby.	• zásady volání na tísňové linky (co zajišťují, kdy volat, rizika a dopady bezdůvodného volání na tísňové linky) • modelové situace způsobů chování při požárech, nebezpečí zábavní pyrotechniky • bezpečné chování v různých životních situacích a různých prostředích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel • nebezpečí za tmy, chování při setkání s cizím člověkem • citlivé a věku odpovídající vysvětlení podstaty rizikového chování (v souvislosti se šikanou, drogami, fyzickým a duševním násilím, agresivitou), jejich možných dopadů na zdraví (fyzické i duševní), pomoc v nouzi, příklady ze života • co mi může pomoci, když jsem v mimořádné situaci	

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT
Vyučovací předmět: PŘÍRODOVĚDA

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Předmět je vyučován:

- ve 4. a 5. ročníku 2 hodiny týdně

Výuka probíhá ve kmenové třídě.

Při výuce jsou využívány interaktivní tabule, výukové počítačové programy. Zařazeny mohou být rovněž činnosti v areálu školy či v okolí školy (park). Uskutečňujeme vycházky s pozorováním. Pořádáme školy v přírodě, kde žáci poznávají jednotlivé regiony ČR, provádějí pozorování a praktická cvičení v terénu. Pro žáky organizujeme výlety a exkurze, navštěvujeme muzea, výstavy a další významná místa související s danou tematickou oblastí. Do vyučování zařazujeme besedy s odbornými pracovníky z jiných oblastí (hasiči, policie apod.)

Vzdělávací obsah je rozdělen do těchto tematických okruhů: Lidé kolem nás, Rozmanitost přírody, Člověk a jeho zdraví

1. Cílové zaměření vyučovacího předmětu:

Vzdělávání v daném vyučovacím předmětu směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že žáka vedeme k:

- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

2. Formy a metody práce

- frontální metoda s využitím pomůcek
- skupinová práce
- individuální práce s využitím výsledků pro týmovou práci

- aktivizující prvky (rébusy, tajenky,…)

3. Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření klíčových kompetencí jsou vytvářeny žákům podmínky, které jim umožní:

a) Kompetence k učení

- získávat informace o přírodě
- pozorovat přírodu
- zaznamenávat a hodnotit výsledky svého pozorování

b) Kompetence k řešení problémů

- řešit zadané úkoly
- správně se rozhodovat v různých situacích
- vyhledávat informace vhodné k řešení problémů

c) Kompetence komunikativní

- rozšiřovat slovní zásobu v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy
- reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných

d) Kompetence sociální a personální

- pracovat ve skupině
- spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu
- respektovat názory a zkušenosti druhých

e) Kompetence občanské

- ohleduplný vztah k přírodě
- dodržovat pravidla slušného chování
- poznávat a chápat rozdíly mezi lidmi
- učit se tolerantnímu chování a jednání, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci

f) Kompetence pracovní

- utvářet pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- dodržovat vymezená pravidla a respektovat zadané pokyny

4. Vzdělávací obsah předmětu tvoří:

- výstupy rozpracované podle vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět v dokumentu RVP ZV (viz tabulka výstupů a učiva níže)
- průřezová témata:
  - MKV – Etnický původ – 5. ročník – integrace
  - MKV – Princip sociálního smíru a solidarity – 5. ročník - integrace
  - EV – Ekosystémy – 4. ročník – integrace
  - EV – Lidské aktivity a životní prostředí – 4. ročník – integrace
  - EV – Vztah člověka k prostředí – 4. ročník - integrace

Ročník 4.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
ROZMANITOST PŘÍRODY		
Objevuje a zjišťuje propojenost	• životní podmínky-rozmanitost podmínek	EV - Ekosys-

prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka. **Zná a umí pojmenovat běžně se vyskytující živočichy, rostliny a houby v jednotlivých společenstvech ve vybraných lokalitách regionu, umí je zařadit. Nachází shody a rozdíly v přizpůsobení se organismů prostředí.**	života na Zemi, význam rostlinstva a živočišstva na Zemi • živá a neživá • základní společenstva-les, louka, voda a lidská obydlí a vzájemné vztahy • rostliny, houby, živočichové-znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla, význam v přírodě pro člověka • horniny a nerosty-některé hospodářsky významné horniny a nerosty	témy
Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat.	• ohleduplné chování v přírodě a ochrana přírody	EV – Lidské aktivity a životní prostředí EV – Vztah člověka k prostředí
ČLOVĚK A JEHO ZRAVÍ		
Popíše výbavu cyklisty a jízdního kola k bezpečné jízdě. Zná způsob a pravidla bezpečné jízdy na jízdním kole (při vhodných podmínkách školy) prokáže bezpečný pohyb na kole (na silnici, na stezkách i v terénu) chová se ohleduplně k ostatním účastníkům silničního provozu bezpečně překoná s kolem silnici a zvládá základní manévry cyklisty vybere bezpečné místo pro pohyb na kole jako cyklista správně používá reflexní i ostatní doplňky a výbavu kola **rozeznává vybrané značky naplánuje jednoduchý cyklistický výlet, včetně cesty dopravními prostředky; posoudí rizika cesty, v modelových situacích prokáže znalost chování v krizové situaci.**	• povinná a doporučená výbava jízdního kola a cyklisty • odpovědnost cyklisty a vztahy mezi účastníky silničního provozu • technika jízdy; přeprava zavazadel • místa pro jízdu na kole • základní pravidla bezpečné jízdy na silnici, jízda za snížené viditelnosti a zhoršených podmínek • znamení, zastavování, odbočování, předjíždění a objíždění • vedení kola, vyjíždění do silnice • přecházení s kolem bez přechodu a po přechodu • značky • druhy křižovatek a kruhový objezd • zásady přednosti v jízdě, odbočování) • způsob jízdy ve skupině • zásady správného chování v krizové situaci (možnosti krizových situací, jejich řešení, důležitá spojení)	
Bezpečně se pohybuje v budově i mimo budovu v případě rizikových situací (nouzové východy, označené únikové cesty). Aplikuje pravidla bezpečného chování v různých situacích. Zvládá základní pravidla bezpečného zacházení s ohněm. Rozezná označení uzávěrů vody a plynu. Poskytne základní první pomoc (dezinfikuje a ošetří drobná	• vysvětlení významu pojmů: poznávání cizího prostředí, strach, stres, zbabělost, statečnost apod., příklady ze života • evakuace (obecně) • označení uzávěrů, rozvody plynu, vody, elektřiny, označení východů (ve škole) • bezpečné chování v různých životních situacích a různých prostředích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel	

poranění, ošetří opařeniny a popáleniny, zastaví krvácení, zafixuje zlomenou končetinu). **Přivolá pomoc dospělého k záchraně tonoucího.**	• nález neznámého předmětu, látky, munice; sloupy a stožáry elektrického vedení, spadlé dráty elektrického vedení, transformátory; železniční vagony • příčiny vzniku požárů • požáry v přírodě, lesní požáry • největší rizika požáru • různý obvazový materiál a technika vzhledem k poraněné části těla, nácvik • rizika u vody (bazény, vodní plochy, horské potoky, řeky, moře, tobogany), přecenění sil, nebezpečí jezů na řekách, skok do neznámé vody, vodní víry, tonutí • záchrana tonoucího, pohyb na zamrzlých přírodních vodních plochách	

Ročník 5.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
	LIDÉ KOLEM NÁS	
Vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě).	• Rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání • Chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování	
Rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky.	• Soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, pomoc nemocným, sociálně slabým, soužití v kolektivu třídy	MKV – Etnický původ MKV – Princip sociálního smíru a solidarity
Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy.	• Právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy	
Orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích.	• Vlastnictví – formy, hmotný a nehmotný majetek, funkce peněz	
Poukáže v nebližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (místa).	• Kultura – podoby a projevy kultury • Základní globální problémy – významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi	
	ROZMANITOST PŘÍRODY	
Objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody.	• Rozmanitost přírodních podmínek	

Nachází souvislosti mezi vzhledem přírody a činností člověka.	• Horniny a nerosty • Podnebí a počasí	
Založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu.	• Praktické pozorování • Vyvození závěrů	
Vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislosti.	• Země a vesmír	
Vysvětlí střídání dne a noci a ročních období jako důsledek pohybu Země ve vesmíru.	• Sluneční soustava, den a noc, roční období	
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ		
Využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života.	• Lidské tělo – životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce	
Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození.	• Vývoj jedince	
Uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku.	• Partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina a partnerství, etická stránka sexuality, HIV/AIDS (cesty přenosu)	
Účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob.	• Denní režim žáka, videotechnika a PC v denním režimu (zdravotní rizika)	
Rozlišuje příčiny úrazů, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence, případně léčby. V modelové situaci uplatní správný postup při zásahu jiného člověka elektrickým proudem. Ošetři úrazy různého charakteru. **Charakterizuje základní složky, funkce a činnosti integrovaného záchranného systému. Rozlišuje situace, kdy lze a kdy nelze uhasit požár. Pozná zneužívající osobu (blízkou, ale i neznámou), rozezná rizikové situace, riziková místa i rizikové osoby a řekne ne na nevhodné návrhy, má základní právní povědomí, umí přivolat pomoc.**	Integrovaný záchranný systém • způsoby chování při požárech (modelové situace), možnosti hašení požáru • hasicí přístroje (obecně) • evakuace při požáru, nácvik evakuace • evakuační plán – význam, nákres evakuačního plánu (doma), požární hlásiče • úniková cesta, druhy únikových cest, význam značek označujících únikové cesty • resuscitace • rizika otrav, jejich příčiny a příznaky (léky, houby, jedovaté rostliny, zkažené potraviny, plyn, alkohol, cigarety, drogy, čisticí prostředky, chemické látky, neznámé a nebezpečné látky ve sklepích, na skládkách odpadu) • rizika v souvislosti s provozem elektrických a plynových spotřebičů Vysvětlení pojmů: • skutečné hodnoty, citová a mravní zra-	

	lost, pomoc, neštěstí, přátelství, trápení, lhostejnost, diskriminace, šikana, kyberšikana, násilí psychické a fyzické, linka bezpečí, dobrý příklad, ochrana slabších, dobrý skutek, síla odpouštění, ochrana identity, sebepoškozování, sebevraždy, ohrožení a poruchy duševního vývinu v dětství a dospívání, psychické újmy virtuálního světa • Rizika a možné dopady – nevhodné dotyky, obtěžování, fotografování • Základy zvládání stresových stavů	
Bezpečně ovládá pravidla chodce i cyklisty. Rozeznává další dopravní značky. **Poznává vztahy účastníků silničního provozu. Odhadne dopravní situaci, její nebezpečí a vyvodí správné řešení; snaží se zachovat adekvátně situaci. Zná ohleduplné chování a osvojuje si ho. Snaží se předcházet nebezpečí s ohledem na sebe i ostatní účastníky silničního provozu.**	Shrnutí pravidel bezpečného a ohleduplného chování na chodníku, při pohybu na silnici • vztahy mezi účastníky silničního provozu • potřeba správné výbavy jízdního kola a cyklisty • pravidla chůze po silnici pro skupiny i jednotlivce • základní pravidla bezpečné jízdy na silnici, za snížené viditelnosti • pravidla pro bezpečné překonání křižovatky • druhy volnočasových aktivit souvisejících se silničním provozem a dodržování pravidel (vhodné a nevhodné lokality k uskutečnění aktivit, konkretizace aktivit podle lokality ZŠ a obce) • zásady bezpečného chování v době volna a cestování (specifika lokality bydliště a obce pro trávení dnů volna)	

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A JEHO SVĚT
Vyučovací předmět: VLASTIVĚDA

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Předmět je vyučován:

- ve 4. a 5. ročníku 2 hodiny týdně

Výuka probíhá ve kmenové třídě.

Při výuce jsou využívány interaktivní tabule, výukové počítačové programy. Pořádáme školy v přírodě, kde žáci poznávají jednotlivé regiony ČR, provádějí pozorování a praktická cvičení v terénu. Pro žáky organizujeme výlety a exkurze, navštěvujeme muzea, výstavy, hrady, zámky a další významná místa související s danou tematickou oblastí

Vzdělávací obsah je rozdělen do těchto tematických okruhů: Místo, kde žijeme, Lidé a čas

1. Cílové zaměření vyučovacího předmětu:

Vzdělávání v daném vyučovacím předmětu směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že žáka vedeme k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- utváření ohleduplného vztahu ke kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- seznamování se se základními právy a povinnostmi i problémy ve společnosti i ve světě
- orientaci v dějinách, postupu událostí a utváření historie věcí a dějů
- zájmu samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z historie a současnosti

2. Formy a metody práce

- frontální metoda s využitím pomůcek
- skupinová práce
- individuální práce s využitím výsledků pro týmovou práci
- aktivizující prvky (rébusy, tajenky,…)

3. Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření klíčových kompetencí jsou vytvářeny žákům podmínky, které jim umožní:

a) Kompetence k učení

- vyznačit v jednoduchém plánu obce místo bydliště, školy, cestu na určené místo
- začlenit obec (město) do příslušného kraje
- užívat správné terminologie a symboliky

b) Kompetence k řešení problémů

- rozlišit přírodní a umělé prvky v okolní krajině
- pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi apod.

- umožnit každému žákovi zažít úspěch

c) **Kompetence komunikativní**
- vyjádřit různými způsoby estetické hodnoty a rozmanitost krajiny
- využívat časové údaje při řešení různých situací, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- ověřovat výsledky
- podněcovat žáky k argumentaci

d) **Kompetence sociální a personální**
- rozlišovat vztahy mezi lidmi, národy
- odvodit význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
- vytvářet příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů a jiných forem záznamů

e) **Kompetence občanské**
- pojmenovat některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události v oblastech ČR (případně ve státech Evropy)
- projevovat toleranci přirozeným odlišnostem lidské společnosti
- podílet se na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- hodnotit vlastní výsledy

f) **Kompetence pracovní**
- uplatňovat elementární poznatky o lidské společnosti, soužití a o práci lidí, na příkladech porovnávat minulost a současnost

4. Vzdělávací obsah předmětu tvoří:

- výstupy rozpracované podle vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět v dokumentu RVP ZV (viz tabulka výstupů a učiva níže)
- průřezová témata:
  - VDO – Občan, občanská společnost a stát – 4. ročník – integrace
  - VDO – Formy participace občanů v politickém životě – 4. ročník – integrace
  - VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování – 4. ročník - integrace
  - EGS – Evropa a svět nás zajímá – 5. ročník – integrace
  - EGS – Jsme Evropané – 5. ročník - integrace

Ročník 4.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
	MÍSTO, KDE ŽIJEME	
Určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu.	• místní krajina a místní oblast, objekty v místní krajině	
Vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, posoudí jejich význam hlediska přírodního, historického, politického.	• obec, okres, region, významné obce a významná města	
Pracuje s turistickou mapou místní	• seznámení s mapou místní oblasti a	

krajiny, vyhledává jednoduché údaje na mapě České republiky.	s mapou České republiky	
Zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest.	• cestovní ruch, doprava, rekreace v České republice	
Vyjmenuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu.	• státní symboly, státní svátky, státní instituce, česká státnost	VDO – Občan, občanská společnost a škola VDO – Formy participace občanů v politickém životě VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
LIDÉ A ČAS		
Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných dat k pochopení vztahů mezi ději a jevy – minulost, přítomnost, budoucnost. Využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti. Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik.	• historické události od nejstaršího osídlení naší vlasti do počátku 17. století • současnost a minulost v našem životě • orientace v čase a časový řád • místní pověst, náš region v minulosti, významné události a místa • báje, mýty, pověsti • regionální památky	
Objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů.	• symboly, tradice, národní zvyklosti	

Ročník 5.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
MÍSTO, KDE ŽIJEME		
Vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, posoudí jejich význam z hlediska historického, politického, správního a vlastnického.	• regiony ČR - region místa bydliště, region Praha, vybrané oblasti ČR – surovinové zdroje, výroba, služby, obchod	
Rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí. Porovná způsob života a přírodu s ČR. Vyhledává údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na ma-	• Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU, cestování	EGS – Evropa a svět nás zajímá EGS – Jsme Evropané

pách Evropy a polokoulí.		
Zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích.	• významné evropské státy, města a střediska cestovního ruchu	
LIDÉ A ČAS		
Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných dat k pochopení vztahů mezi ději a jevy. Využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti. Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik.	• historické události od počátku 17. století do současnosti • návštěva archivu, muzea, knihovny, galerie	

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST
Vyučovací předmět: DĚJEPIS

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Předmět je vyučován:

- v 6. ročníku 2 hodiny týdně
- v 7. ročníku 2 hodiny týdně
- v 8. ročníku 2 hodiny týdně
- v 9. ročníku 1 hodiny týdně

Výuka probíhá v kmenových třídách. Dle aktuální nabídky pořádáme exkurze, navštěvujeme výstavy, muzea, hrady a zámky, akce jiných subjektů, významná místa související s výukou dějepisu.

1. Cílové zaměření vyučovacího předmětu:

Vzdělávání v daném vyučovacím předmětu je směřováno k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že žáka vedeme k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí přináležitosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovědního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství

2. Formy a metody práce

- frontální metoda s demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem
- skupinová práce
- aktivizující metody, osmisměrky, křížovky, …
- práce s historickými dokumenty
- besedy, návštěva muzea
- projekty
- vyučovací předmět dějepis je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:
  - zeměpis – orientace v prostoru, územní rozsah států, …
  - matematika, fyzika, přírodopis, chemie – vědecké poznatky, rozvoj vědy a techniky

- výtvarná výchova – stavební slohy, umělecká díla, významní umělci, …
- hudební výchova – vývoj hudebních projevů, významní skladatelé, …
- jazyky – významní spisovatelé a jejich tvorba, …
- výchova k občanství – člověk a společnost, stát a státní zřízení, lidská a občanská práva, volební systém, …
- tělesná výchova – odkaz řecké kultury, olympijské hry, …

3. Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření klíčových kompetencí vytváříme žákům podmínky, které jim umožní:

a) Kompetence k učení

- vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívat v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operovat s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádět věci do souvislostí
- propojovat do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytvářet komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy

b) Kompetence k řešení problémů

- vyhledávat informace vhodné k řešení problému, nacházet jejich shodné, podobné a odlišné znaky
- využívat získané vědomosti a dovednosti
- samostatně řešit problémy, volit vhodný způsob řešení
- kriticky myslet, činit uvážlivá rozhodnutí, být schopen je obhájit

c) Kompetence komunikativní

- formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu
- vyjadřovat se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- účinně se zapojovat do diskuse a obhájit své názory
- rozumět různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, …
- využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní komunikaci s okolním světem

d) Kompetence sociální a personální

- účinně spolupracovat ve skupině
- podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- přispívat k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápat potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu

e) Kompetence občanské

- respektovat přesvědčení druhých lidí, vážit si jejich vnitřních hodnot, být schopen vcítit se do situací ostatních lidí
- odmítat útlak a hrubé zacházení, uvědomovat si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápat základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní i historické dědictví
- projevovat pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojovat do kulturního dění a sportovních aktivit

f) Kompetence pracovní

- dodržovat vymezená pravidla, plnit povinnosti a závazky
- dodržovat bezpečnostní pravidla pro práci s výpočetní technikou
- využívat svých znalostí v běžné praxi

4. Vzdělávací obsah předmětu tvoří:

- výstupy rozpracované podle vzdělávacího oboru Dějepis v dokumentu RVP ZV (viz tabulka výstupů a učiva níže)
- průřezová témata:
  - MKV – Etnický původ – 7. ročník - integrace

Ročník 6.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
	ČLOVĚK V DĚJINÁCH	
Uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků.	Úvod do učiva Význam zkoumání dějin	
Uvede příklady zdrojů informací o minulosti. Pojmenuje instituce, kde jsou tyto informace shromažďovány.	Získávání informací o dějinách, historické prameny	
Orientuje se na časové ose a v historické mapě. Dokáže pracovat s pojmy prostor a čas.	Historický čas a prostor	
	POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI	
Charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu. Objasní význam zemědělství a dobytkářství.	Pravěk Starší doba kamenná Způsob života jednotlivých vývojových typů člověka Mladší doba kamenná	
Pochopí důsledky oddělení řemesel od zemědělství jako podmínky pro rozvoj obchodu.	Doba kovů	
Uvede příklady archeologických kultur na našem území.	Naše země v období pravěku	
	NEJSTARŠÍ CIVILIZACE - KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY	
Rozpozná souvislosti mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací.	Starověk Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz	
Uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví. Demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci. Vysvětlí podstatu antické demokracie.	Antické Řecko	
Srovnává formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech. **Uvědomí si význam křesťanství a**	Starověký Řím	

souvislost s judaismem.		
Uvědomí si rozdílný vývoj v různých částech světa.	Střední Evropa a její styky s antickým Středomořím	

Ročník 7.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA		
Popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států.	Středověk Nový etnický obraz Evropy Křesťanství a středověká Evropa	
Porovnává základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti.	Utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj	MKV – Etnický původ
Objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech.	Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě	
Vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám.	Křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy	
Ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury.	Kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost Struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev	
Vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život.	Husitství, reformace a jejich šíření Evropou	
OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY		
Vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky.	Renesance, humanismus, husitství, reformace a jejich šíření Evropou	
Popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky.	Zámořské objevy a počátky dobývání světa	
Objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie. **Objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky.**	Český stát a velmoci v 15. – 17. Století Třicetiletá válka	

Ročník 8.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
MODERNIZACE SPOLEČNOSTI		
Rozpozná základní rysy jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady kulturních památek.	České země po třicetileté válce Barokní kultura Osvícenství	
Na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchii, parlamentarismus.	Počátek novověku v Evropě Absolutismus na evropském kontinentě	
Objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur na straně druhé.	Velká francouzská revoluce a napoleonské období, jejich vliv na Evropu a svět Vznik USA	
Vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti.	Industrializace a její důsledky pro společnost Průmyslová revoluce	
Porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů	Národní hnutí velkých i malých národů Utváření novodobého českého národa	
Charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin, uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích.	Revoluce 19. století jako prostředek řešení politických, sociálních a národnostních problémů	
Na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy.	Politické proudy /konzervatismus, liberalismus, demokratismus, socialismus/ Ústava, politické strany, občanská práva	
Vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla.	Kulturní rozrůzněnost doby Vědecké objevy, kultura a sport na přelomu 19. a 20. století	
Charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií.	Konflikty mezi velmocemi Kolonialismus Svět před 1. světovou válkou	
Na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách.	První světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky	

Ročník 9.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
	MODERNÍ DOBA	
Rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů. Charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět.	Nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě Mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech 20. století Vznik Československa, jeho hospodářský a politický vývoj, sociální a národnostní problémy, kultura ve 20. a 30. letech	
Rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu.	Totalitní systémy, komunismus, fašismus, důsledky pro Československo a svět	
Na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv.	Druhá světová válka, holocaust	
Zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí.	Situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj, politické, mocenské a ekonomické důsledky války	
	ROZDĚLENÝ A INTEGRUJÍCÍ SVĚT	
Vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa, uvede příčiny střetávání obou bloků.	Studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi, politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření	
Vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce.	Vnitřní situace v zemích východního bloku Československo od únorového převratu Vznik České republiky	
Posoudí postavení rozvojových zemí.	Rozpad koloniálního systému Mimoevropský svět	
Prokáže základní orientaci v problémech současného světa.	Problémy současnosti Věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje Sport, zábava	

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST
Vyučovací předmět: VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Předmět je vyučován:

- v 6. ročníku 1 hodinu týdně
- v 7. ročníku 1 hodinu týdně
- v 8. ročníku 1 hodinu týdně
- v 9. ročníku 1 hodiny týdně

Výuka je realizována v kmenových třídách. Je vhodně doplňována exkurzemi, besedami a přednáškami.

1. Cílové zaměření vyučovacího předmětu:

Vzdělávání v daném vyučovacím předmětu je směřováno k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že žáka vedeme k:

- rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovědního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

2. Formy a metody práce

- vyučovací hodina
- vyjádření vlastních pocitů a názorů
- pochopení role v různých komunikačních situacích
- orientace při vnímání okolního světa a sebe sama
- skupinové vyučování, dialogy, výklad
- výukové programy na PC
- krátkodobé projekty
- spolupráce s odborníky
- příležitostné akce

3. Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření klíčových kompetencí vytváříme žákům podmínky, které jim umožní:

a) Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují a kriticky hodnotí výsledky svého učení
- nalézají souvislosti
- poznatky hodnotí, třídí a vyvozují závěry

b) Kompetence k řešení problémů

- Žáci vyhledávají informace vhodné k řešení problému
- žáci tvořivě přistupují k řešení problému
- snaží se nalézat odpovídající řešení
- žáci usilují o kritické myšlení a jsou schopni hájit svá rozhodnutí

c) Kompetence komunikativní

- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory souvisle a kultivovaně
- žáci naslouchají promluvám druhých lidí, vhodně na ně
- žáci postupně komunikují na odpovídající úrovni

d) Kompetence sociální a personální

- žáci se učí spolupracovat v týmu, vzájemně si naslouchat a pomáhat
- žáci upevňují vhodné mezilidské vztahy
- žáci hodnotí svoji práci i práci ostatních

e) Kompetence občanské

- žáci se seznamují s legislativou a obecnými morálními zákony
- žáci respektují názory ostatních
- žáci si formují volní a charakterové rysy
- žáci se snaží zodpovědně se rozhodnout podle dané situace

f) Kompetence pracovní

- využívat svých znalostí v běžné praxi
- žáci jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce

4. Vzdělávací obsah předmětu tvoří:

- výstupy rozpracované podle vzdělávacího oboru Člověk a společnost v dokumentu RVP ZV (viz tabulka výstupů a učiva níže)
- průřezová témata:
  - OSV - seberegulace a sebeorganizace – 9. ročník - integrace

- OSV - Mezilidské vztahy – 6. ročník - integrace
- OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - 8. ročník - integrace
- VDO - Občanská společnost a škola - 6. ročník - integrace
- VDO - Občan, občanská společnost a stát - 7. ročník - integrace
- VDO - Formy participace občanů v politickém životě - 9. ročník - integrace
- VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - 7. ročník - integrace
- MKV - Lidské vztahy - 6. ročník - integrace
- MKV - Multikulturalita - 7. ročník - integrace
- MKV - Princip sociálního smíru a solidarity - 7. ročník - integrace
- MV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - 8. ročník - integrace
- MV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - 8. ročník - integrace
- MV - Vnímání autora mediálních sdělení - 8. ročník - integrace
- MV - Fungování a vliv médií ve společnosti - 8. ročník - integrace

Ročník 6.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI		
Objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání.	Naše obec, region, kraj	
Rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu.		
Posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci.	Naše škola	OSV - Občanská společnost a škola
ČLOVĚK JAKO JEDINEC		
Rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání.	Rodina a postavení v rodině	
Rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání.	Lidé v okolí, sousedé, hosté, osobní bezpečí	OSV - Rozvoj schopností poznávání OSV - Lidské vztahy
STÁT A HOSPODAŘENÍ		

Sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti. **Rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti.**	Hospodaření v domácnosti Majetek, vlastnictví	
ČLOVĚK STÁT A PRÁVO		
Objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů.	Státní správa a samospráva	
Dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování.	Etická a mediální výchova	
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT		
Uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu.	Vlast, národ, zapojení do mezinárodní spolupráce	

Ročník 7.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI		
Zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje. **Zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají.**	Naše vlast Kulturní život	
ČLOVĚK JAKO JEDINEC		
Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společenských cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek.	Podobnost a odlišnost lidí	MKV - Multikulturalita MKV - Princip sociálního smíru a solidarity
ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ		
Rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany. Uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu.	Peníze Majetek a vlastnictví, tvorba ceny, inflace	

ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO		
Rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovnává jejich znaky. Vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů. Objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství.	Historické a současné typy států principy demokracie Složky státní moci, jejich orgány a instituce Majetek a vlastnictví, manželství, práce jako zdroj obživy	VDO - Občan, občanská společnost a stát VDO - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
Rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady.	Základy právního řádu ČR	
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT		
Uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva.	Globalizace, její klady i zápory	

Ročník 8.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI		
Kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí.	Média a jejich vliv na život Reklama	MV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení MV - Vnímání autora mediálních sdělení MV - Fungování a vliv médií ve společnosti MV - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem.	Lidská setkání	
Objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí,	Vztahy mezi lidmi	

zaujímá tolerantní postoje k menšinám.		
Rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti.	Přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost	
ČLOVĚK JAKO JEDINEC		
Objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života.	Vnitřní svět člověka	OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ		
Rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směruje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané.	Úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing Rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti Význam daní Výroba, obchod, služby	
ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO		
Přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťováni obrany státu.	Lidská práva a jejich poškozování Obrana státu	
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT		
Uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory.	Války Člověk jako tvůrce a ničitel	

Ročník 9.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI		
Zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu.	Zásady lidského soužití	
ČLOVĚK JAKO JEDINEC		
Popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a	Osobní rozvoj	OSV - Seberegulace a seborganizace

pěstovat zdravou sebedůvěru.		
STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ		
Na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení.	Banky a jejich služby	
Vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít.	Pojišťovny a jejich služby	
Na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz.	Fungování tržního hospodářství	
ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO		
Rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu.	Státní občanství ČR, Ústava ČR	
Provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci.	Právo v každodenním životě	VDO - Formy participace občanů v politickém životě
Rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů.	Právní řád České republiky, právní a protiprávní jednání	
Diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání.	Právo v každodenním životě	
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT		
Popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování.	EU	
Uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše	Evropská integrace	

výhody spolupráce mezi státy, zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích.		
Objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu.	Globalizace, války a válečné konflikty	
Uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru.	Mezinárodní spolupráce	

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SPOLEČNOST
Vyučovací předmět: KOMUNIKATIVNÍ DOVEDNOSTI

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Předmět je vyučován:

- v 9. ročníku 1 hodinu týdně

Výuka je realizována v kmenové učebně. Je doplňována krátkodobými projekty, besedami s odborníky, příležitostnými akcemi.

1. Cílové zaměření vyučovacího předmětu:

Vzdělávání v daném vyučovacím předmětu je směřováno k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že žáka vedeme k:

- pochopení jazyka a jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovědního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv
- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství

2. Formy a metody práce

- vyučovací hodina
- modelové situace
- vyjádření vlastních pocitů a názorů

- pochopení role v různých komunikačních situacích
- orientace při vnímání okolního světa a sebe sama
- skupinové vyučování, dialogy, výklad
- výukové programy na PC
- krátkodobé projekty
- spolupráce s odborníky
- příležitostné akce

3. Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření klíčových kompetencí vytváříme žákům podmínky, které jim umožní:

a) Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují a kriticky hodnotí výsledky svého učení
- nalézají souvislosti
- poznatky hodnotí, třídí a vyvozují závěry

b) Kompetence k řešení problémů

- Žáci vyhledávají informace vhodné k řešení problému
- žáci tvořivě přistupují k řešení problému
- snaží se nalézat odpovídající řešení
- žáci usilují o kritické myšlení a jsou schopni hájit svá rozhodnutí

c) Kompetence komunikativní

- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory souvisle a kultivovaně
- žáci naslouchají promluvám druhých lidí, vhodně na ně
- žáci postupně komunikují na odpovídající úrovni

d) Kompetence sociální a personální

- žáci se učí spolupracovat v týmu, vzájemně si naslouchat a pomáhat
- žáci upevňují vhodné mezilidské vztahy
- žáci hodnotí svoji práci i práci ostatních

e) Kompetence občanské

- žáci se seznamují s legislativou a obecnými morálními zákony
- žáci respektují názory ostatních
- žáci si formují volní a charakterové rysy
- žáci se snaží zodpovědně se rozhodnout podle dané situace

f) Kompetence pracovní

- využívat svých znalostí v běžné praxi
- žáci jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce

4. Vzdělávací obsah předmětu tvoří:

- výstupy rozpracované podle vzdělávacího oboru Člověk a společnost a Český jazyk a literatura v dokumentu RVP ZV (viz tabulka výstupů a učiva níže)

Ročník 9.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru.	Naslouchání, mluvený projev • praktické naslouchání (zdvořilé, vyjádření kontaktu s partnerem) • věcné naslouchání (pozorné, soustředěné, aktivní – reagovat otázkami) Základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování – pozdrav, prosba, poděkování, omluva	
Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou situaci. **Zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu.**	Diskuse	
Kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí.	Média a jejich vliv na život Reklama	
Dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou situaci. **Zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu,** **Využívá základy studijního čtení, vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát.**	Diskuse, referát, výtah, výklad, vypravování Etiketa a etika Etiketa v životě Psaní a úprava e – mailu Tituly a oslovení	
Porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti.	Čtení – věcné čtení • čtení jako zdroj informací Naslouchání – věcné naslouchání • pozorné, soustředěné aktivní – zaznamenat slyšené	
Rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj.	Publicistické útvary. Reklama, mediální výchova	
Pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností.	Tvořivé činnosti s literárním textem • přednes vhodných literárních textů • volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu • dramatizace vlastní výtvarný doprovod	

Odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	Vyhledávání informací v různých typech katalogů, v knihovně i dalších informačních zdrojích	
Rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru.	Publicistické útvary	
Vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i dalších informačních zdrojích	Pokus o encyklopedické heslo o oblíbeném spisovateli	
Objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám.	Vztahy mezi lidmi, multikulturní výchova	
Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem	Konflikty a jejich řešení, asertivita Stres a způsoby jeho zvládání	

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA
Vyučovací předmět: FYZIKA

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Předmět je vyučován:

- v 6. ročníku 1 hodinu týdně
- v 7. ročníku 2 hodiny týdně
- v 8. ročníku 2 hodiny týdně
- v 9. ročníku 2 hodiny týdně

Výuka je realizována převážně v odborné učebně. Dle nabídky pořádáme exkurze doplňující učivo fyziky. Řád učebny fyziky je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

1. Cílové zaměření vyučovacího předmětu:

Vzdělávání v daném vyučovacím předmětu je směřováno k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že žáka vedeme k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejích obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy

2. Formy a metody práce

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím pomůcek, přístrojů a měřidel, pracovních listů, odborné literatury)
- samostatné pozorování
- Předmět fyzika úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověka a příroda: chemie - jaderné skupenství a vlastnosti látek, atomy, atomové teorie, přírodopis - světelná energie (fotosyntéza), optika (zrak), zvuk (sluch), přenos elektromagnetických signálů, srdce (kardiostimulátor), zeměpis - magnetické póly Země, kompas, sluneční soustava, matematika - převody jednotek, výpočty, přímá a nepřímá úměra, konstrukce grafů.

3. Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření klíčových kompetencí vytváříme žákům podmínky, které jim umožní:

a) Kompetence k učení

- vyhledávat a třídit informace a propojovat je do širších významových celků

- používat odbornou terminologii
- samostatně měřit, experimentovat a porovnávat získané informace
- nalézat souvislostí mezi získanými daty
- využívat prostředky výpočetní techniky

b) Kompetence k řešení problémů

- vyhledávat informace vhodné k řešení problému
- využívat získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení
- samostatně řešit problémy a volit vhodné způsoby řešení

c) Kompetence komunikativní

- formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu
- snažit se o kultivované a přesné vyjadřování svých myšlenek
- naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat
- účinně se zapojovat do diskuse a vhodně obhajovat své názory
- využívat informačních a komunikačních prostředků

d) Kompetence sociální a personální

- účinně spolupracovat ve skupině
- podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- věcně argumentovat

e) Kompetence občanské

- respektovat přesvědčení druhých lidí
- šetrně využívat elektrické energie, posuzovat efektivitu jednotlivých energetických zdrojů
- upřednostňovat obnovitelné zdroje energie v budoucím životě (např. tepelná čerpadla jako vytápění novostaveb)

f) Kompetence pracovní

- dodržovat hygienu práce
- dodržovat a upevňovat bezpečné chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními
- využívat svých znalostí v běžné praxi

4. Vzdělávací obsah předmětu tvoří:

- výstupy rozpracované podle vzdělávacího oboru Fyzika v dokumentu RVP ZV (viz tabulka výstupů a učiva níže)
- průřezová témata:
  - EV - Vztah člověka k prostředí - 8. ročník - integrace

Ročník 6.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
	LÁTKY A TĚLESA	
Rozlišuje látku a těleso, dovede uvést příklady látek a těles.	Látka a těleso	
Správně používá pojem atom, molekula, iont. Má představu o tom, z čeho se skládá atom. **Uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neu-**	Částicové složení látek, složení atomu (jádro, obal, proton, neutron a elektron)	

stále pohybují a vzájemně na sebe působí.		
Popíše rozdíl mezi látkou pevnou, kapalnou a plynnou a vlastnosti, kterými se od sebe liší.	Rozdělení látek na pevné, kapalné a plynné	
Vysvětlí elektrování těles při vzájemném dotyku. Zjistí, zda na těleso působí magnetická síla. Ověří existenci magnetického pole. U konkrétního magnetu dokáže pokusně určit druh pólu a graficky znázornit indukční čáry.	Elektrické vlastnosti látek Magnetické vlastnosti látek Magnetické pole	
Ovládá značky a jednotky základních veličin. **Vyjádří hodnotu veličiny a přiřadí jednotku.**	Fyzikální veličiny	
Změří délku tělesa, výsledek zapíše a vyjádří v různých jednotkách.	Délka	
Změří hmotnost pevných a kapalných těles na rovnoramenných vahách a výsledek zapíše ve vhodné jednotce.	Hmotnost	
Změří objem kapalného a pevného tělesa pomocí odměrného válce a zapíše výsledek.	Objem	
Změří teplotu pomocí teploměrů, určí rozdíl teplot z naměřených hodnot, umí sestrojit graf závislosti teploty na čase.	Teplota	
Předpoví, zda se délka či objem tělesa při změně teploty zvětší nebo zmenší.	Teplotní roztažnost	
Změří časový úsek pomocí stopek a orientuje se na ciferníku hodin.	Čas	
Rozpozná, zda na dané těleso působí síla a pomocí prodloužené pružiny porovná podle velikosti dvě působící síly. **Změří sílu siloměrem.**	Síla působící na těleso	
Rozumí pojmu gravitační síla	Gravitační síla, gravitační pole	
Z hmotnosti a objemu vypočítá hustotu, s porozuměním používá vztah ρ=m/V, pracuje s tabulkami.	Hustota	

Ročník 7.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
POHYB TĚLES, SÍLY		
Fyzikální veličiny dokáže vyjádřit v různých jednotkách (d, V, m, t).	Fyzikální veličiny	
Rozhodne, zda je dané těleso v klidu či v pohybu. Změří dráhu uraženou tělesem a odpovídající čas. Určí průměrnou rychlost z dráhy uražené tělesem za určitý čas. Používá s porozuměním vztah v=s/t pro rychlost rovnoměrného pohybu tělesa při řešení úloh.	Pohyb a klid tělesa, jejich relativnost Dráha Rychlost	
Rozeznává jednotlivé druhy sil, změří velikost působící síly.	Síla	
Užívá s porozuměním poznatek, že třecí síla závisí na druhu materiálu a drsnosti třecích ploch, ale nikoli na jejich obsahu. Navrhne způsob zvětšení nebo zmenšení třecí síly.	Třecí síla	
Určí výpočtem i graficky velikost a směr výslednice dvou sil stejných či opačných směrů.	Skládání sil Výslednice sil	
Určí pokusně těžiště tělesa a pro praktické situace využívá fakt, že poloha těžiště závisí na rozložení látky v tělese.	Těžiště tělesa	
Využívá Newtonovy zákony k vysvětlení nebo předvídání změn pohybu tělesa při působení sil.	Newtonovy pohybové zákony	
Aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů.	Otáčivé účinky síly	
Využívá poznatky o podmínkách rovnovážné polohy na páce a pevné kladce pro vysvětlení praktických situací.	Páka Pevná kladka	
V jednoduchých případech určí velikost a směr působící tlakové síly. Užívá s porozuměním vztah mezi tlakem, takovou silou a obsahem plochy, na níž síla působí.	Tlaková síla Tlak	
MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN		
Užívá Pascalův zákon k vysvětlení funkce hydraulických zařízení. Vysvětlí vznik hydrostatického tlaku a s porozuměním používá vztah p=h · ρ · g k řešení problémů a úloh.	Pascalův zákon Hydrostatický tlak	
Objasní vznik vztlakové síly a určí	Vztlaková síla působící na tělesa v kapalině	

její velikost a směr v konkrétní situaci.	Archimedův zákon	
Porovnáním vztlakové a gravitační síly dokáže předpovědět, zda se těleso potopí v kapalině, zda se v ní bude vznášet nebo zda bude plovat na hladině.	Plování, vznášení se a potápění těles v kapalině	
Vysvětlí vznik atmosférického tlaku, změří ho a určí tlak plynu v uzavřené nádobě.	Atmosférický tlak Tlak plynu v uzavřené nádobě	
	SVĚTELNÉ DĚJE	
Rozpozná ve svém okolí různé zdroje světla. Rozliší mezi zdrojem světla a tělesem, které světlo pouze odráží. Využívá poznatku, že se světlo šíří přímočaře, objasní vznik stínu.	Světlo, zdroj světla Přímočaré šíření světla	
Vyhledá hodnotu rychlosti světla v tabulkách pro vakuum a pro další optická prostředí.	Rychlost světla	
Využívá zákona odrazu světla na rozhraní dvou optických prostředí k nalezení obrazu v rovinném zrcadle.	Odraz světelného paprsku	
Pokusně určí rozdíl mezi dutým a vypuklým zrcadlem a dokáže uvést příklad jejich využití v praxi.	Zrcadla	
Najde pokusně ohnisko dutého zrcadla.	Ohnisko	
Rozhodne na základě znalostí o rychlostech světla ve dvou prostředích, zda se světlo při přechodu z jednoho prostředí do druhého bude lámat ke kolmici nebo od kolmice	Lom světla na optickém rozhraní	
Rozliší pokusně spojku a rozptylku, najde pokusně ohnisko tenké spojky a určí její ohniskovou vzdálenost. **Dokáže popsat, z čeho jsou složeny jednoduché optické přístroje a jak se využívají v běžném životě. Porozumí pojmům krátkozrakost a dalekozrakost a způsobu nápravy těchto očních vad brýlemi.**	Optické čočky	
Pokusně objasní rozklad bílého světla optickým hranolem, vysvětlí vznik duhy v přírodě.	Rozklad světla	

Ročník 8.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
	ENERGIE	
Rozumí pojmu mechanická práce a výkon. Dokáže určit, kdy těleso ve fyzice práci koná.	Mechanická práce	
S porozuměním používá vztah W=F. s a P=W/t při řešení problémů a úloh.	Výkon	
Z vykonané práce určí v jednoduchých případech změnu polohové a pohybové energie. Je schopen porovnat pohybové energie těles na základě jejich rychlostí a hmotností.	Polohová a pohybová energie	
Vysvětlí změnu vnitřní energie tělesa při změně teploty.	Vnitřní energie tělesa	
Rozpozná v přírodě a v praktickém životě některé formy tepelné výměny (vedením, tepelným zářením).	Tepelná výměna	
Zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí.	Obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	EV - Vztah člověka k prostředí
Dokáže určit množství tepla přijatého a odevzdaného tělesem, zná-li hmotnost, měrnou tepelnou kapacitu a změnu teploty tělesa (bez změny skupenství).	Teplo přijaté a odevzdané tělesem	
Rozpozná jednotlivé skupenské přeměny a bude schopen uvést praktický pří klad (tání, tuhnutí, vypařování, var, kondenzace, sublimace a desublimace). Určí skupenské teplo tání u některých látek.	Přeměny skupenství	
Zjistí, kdy nastává kapalnění vodní páry ve vzduchu, dokáže vysvětlit základní meteorologické děje. Objasní jev anomálie vody a jeho důsledky v přírodě.	Anomálie vody	
Porozumí základním pojmům (atom a jeho složení, molekula, iont). Na základě znalosti druhu náboje rozhodne, zda se budou dvě tělesa elektricky přitahovat či odpuzovat. Podle počtu protonů a elektronů v částici pozná, zda jde o kladný či záporný iont.	Atom a jeho složení Proton, neutron, elektron Elektrický náboj Iont	

Ověří, jestli na těleso působí elektrická síla a zda v jeho okolí existuje elektrické pole	Elektrická síla, elektrické pole	
Pokusně ověří, za jakých podmínek prochází obvodem elektrický proud. Objasní účinky elektrického proudu (tepelné, světelné, pohybové).	Elektrický proud	
Změří elektrický proud ampérmetrem a elektrické napětí voltmetrem.	Elektrické napětí	
Dodržuje pravidla bezpečné práce při zacházení s elektrickými zařízeními, objasní nebezpečí vzniku zkratu a popíše možnosti ochrany před zkratem. **Používá s porozuměním Ohmův zákon pro kovy v úlohách (R = U/I).**	Pravidla bezpečné práce Zkrat Pojistka Ohmův zákon	
Pochopí, že odpor vodiče se zvětšuje s rostoucí délkou a teplotou vodiče, zmenšuje se se zvětšujícím se obsahem jeho průřezu a souvisí s materiálem, ze kterého je vodič vyroben.	Odpor vodiče	
Správně sestaví jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod podle schématu. Volí k jednotlivým spotřebičům vhodný zdroj napětí. **Odliší zapojení spotřebičů v obvodu za sebou a vedle sebe a určí výsledné elektrické napětí, výsledný elektrický proud a výsledný odpor spotřebičů.**	Jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod	
Rozumí pojmům elektrická práce, elektrický výkon účinnost.	Elektrická práce Elektrický výkon	
Popíše atmosféru země a její složení. **Pozná meteorologické přístroje, základní meteorologické prvky (tlak vzduchu, teplota vzduchu, vlhkost, směr a rychlost větru, sluneční svit, oblačnost, vypařování vody a srážky). Rozpozná základní druhy mraků.** **Uvědomí si problémy se znečišťováním atmosféry, skleníkový efekt.** **Dokáže vytvořit prezentaci o meteorologii a předvést ji pomocí data-projektoru.**	Meteorologie	

Ročník 9.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
ELEKTROMAGNETICKÉ DĚJE		
Rozliší stejnosměrný proud od střídavého na základě jejich časového průběhu. Ověří pokusem, na čem závisí velikost indukovaného proudu v cívce a objasní vznik střídavého proudu. Zná užití elektromagnetu a základy elektromotoru. Vysvětlí pojem elektromagnetická indukce.	Elektromagnetická indukce Střídavý proud	
Popíše funkci transformátoru a jeho využití při přenosu elektrické energie.	Transformátor	
Dokáže popsat způsob výroby a přenosu elektrické energie. Popíše některé nepříznivé vlivy při výrobě elektrické energie v elektrárnách na životní prostředí.	Výroba a přenos elektrické energie	
Rozliší pokusně vodič od izolantu. Uvede příklady vedení elektrického proudu v kapalinách a v plynech z běžného života a z přírody. Zná polovodičové součástky (dioda, fotodioda, tranzistor).	Vedení elektrického proudu v kapalinách a v plynech	
Uvede příklady kmitavého pohybu, vysvětlí pojem matematické kyvadlo.	Kmitavý pohyb	
Chápe pojem vlnění, jeho vznik a odraz.	Vlnění	
ZVUKOVÉ DĚJE		
Určí, co je v jeho okolí zdrojem zvuku, pozná, že šíření zvuku je nezbytnou podmínkou látkového prostředí.	Akustika Zvuk, zdroj zvuku Šíření zvuku	
Chápe odraz zvuku jako odraz zvukového vzruch od překážky a dovede objasnit vznik ozvěny. Využívá s porozuměním poznatek, že rychlost zvuku závisí na prostředí, kterým se zvuk šíří.	Odraz zvuku	
Zjistí, že výška tónu je tím větší, čím větší je jeho kmitočet. Rozumí pojmu hlasitost zvuku a má představu, jak hlasité jsou různé zdroje zvuku v jeho okolí. Určí možnosti, jak omezit nepříznivý vliv nad nadměrně hlasitého zvuku na člo-	Tón, výška tónu Kmitočet tónu Hlasitost zvuku	

věka.		
Zná přehled elektromagnetických vln. Jednoduše vysvětlí princip televizní obrazovky.	Elektromagnetické záření	
Vysvětlí, jak se štěpí atomové jádro, pojem řetězová reakce a popíše, na jakém principu funguje jaderný reaktor. **Porozumí, jak je zajištěn bezpečný provoz v jaderné elektrárně.**	Jaderná energie Štěpení atomového jádra Řetězová reakce Jaderný reaktor	
Zná pojem přirozená a umělá radioaktivita, poločas rozpadu. Dokáže popsat nepříznivý vliv radioaktivního a ultrafialového záření na lidský organismus.	Radioaktivita	
	VESMÍR	
Popíše Sluneční soustavu a má představu o pohybu vesmírných těles (na základě poznatků o gravitačních silách). Odliší planetu a hvězdu.	Vesmír Hvězdy	
Popíše hlavní součásti Sluneční soustavy (planety, měsíce, planetky, komety). **Má představu, jaké děje se odehrávají na Slunci**	Sluneční soustava	
Objasní střídání dne a noci, ročních období a vznik jednotlivých měsíčních fází. **Seznámí se s teoriemi o vzniku vesmíru.**	Měsíční fáze	
Dokáže vytvořit prezentaci o planetách na PC a předvést ji pomocí dataprojektoru.	Prezentace	

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA
Vyučovací předmět: CHEMIE

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Předmět je vyučován:

- v 8. ročníku 2 hodin týdně
- v 9. ročníku 2 hodin týdně

Výuka probíhá v odborné učebně chemie. Dle nabídky pořádáme exkurze doplňující učivo chemie. Žáci si svoje vědomosti ověřují při laboratorních pracích. Řád učebny chemie je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

1. Cílové zaměření vyučovacího předmětu:

Vzdělávání v daném vyučovacím předmětu je směřováno k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že žáka vedeme k:

- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

2. Formy a metody práce

- vyučovací hodina
- skupinové vyučování, dialogy, reprodukce textu (písemná, ústní), samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály), hry, soutěže, výukové programy na PC, krátkodobé projekty, příležitostné akce

3. Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření klíčových kompetencí jsou vytvářeny žákům podmínky, které jim umožní:

a) Kompetence k učení

- vyhledávat a třídit informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívat v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- samostatně pozorovat a experimentovat, získané výsledky porovnávat, kriticky posuzovat a vyvozovat z nich závěry pro využití v budoucnosti

b) Kompetence k řešení problémů

- samostatně řešit problémy
- volit vhodné způsoby řešení
- užívat při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy

- promyslet a naplánovat způsob řešení problémů a využívat k tomu vlastního úsudku a zkušeností

c) Kompetence komunikativní

- formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu
- obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat
- využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

d) Kompetence sociální a personální

- v jednoduchých situacích vyžádat a poskytnout pomoc, radu
- účinně spolupracovat ve skupině
- respektovat různá hlediska a čerpat ponaučení

e) Kompetence občanské

- respektovat přesvědčení druhých lidí
- rozhodovat se zodpovědně podle dané situace, poskytovat dle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka

f) Kompetence pracovní

- dodržovat hygienu práce
- používat bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení
- dodržovat bezpečnostní pravidla pro práci s výpočetní technikou
- využívat svých znalostí v běžné prax

4. Vzdělávací obsah předmětu tvoří:

- výstupy rozpracované podle vzdělávacího oboru Chemie dokumentu RVP ZV (viz tabulka výstupů a učiva níže)

Ročník 8.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE		
Určí společné a rozdílné vlastnosti látek.	Hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek	
Pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost	Zásady bezpečné práce ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě	
Posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí.	Nebezpečné látky a přípravky • R-věty • S-věty • varovné značky a jejich význam	
Objasní nejefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek.	Mimořádné události • havárie chemických provozů, • úniky nebezpečných látek	
SMĚSI		
Rozlišuje směsi a chemické látky	• různorodé roztoky • stejnorodé roztoky	

Vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	Hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku Koncentrovanější, nasycený a nenasycený roztok	
Vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek.	Vliv teploty, míchání a plošného obsahu pevné složky na rychlost jejího rozpouštění do roztoku	
Navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení, uvede příklady oddělování složek v praxi.	Oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace)	
Rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití.	Destilovaná voda, pitná voda, odpadní voda	
Uvede příklady znečišťování vod.	Čistota vody	
Navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění.	Výroba pitné vody	
Uvede příklady znečišťování vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti.	Složení, čistota ovzduší, Ozonová vrstva	
ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY		
Používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech.	Molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony Elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony	
Rozlišuje chemické prvky a pojmy užívá ve správných souvislostech.	Názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků,	
Rozlišuje chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech.	Chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin	
Orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti.	Skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků, Protonové číslo	
CHEMICKÉ REAKCE		
Rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí.	Látkové množství, molární hmotnost	
Uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání.	Slučování, neutralizace, reakce exotermní a endotermní	
Přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu.	Zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice,	
Aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu.	Teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza, výroba elektrického proudu chemickou cestou	
ANORGANICKÉ SLOUČENINY		

Porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, sulfidů a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí.	Názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů a sulfidů	
Porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných kyselin, hydroxidů a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí.	Vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů	
Orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi.	Kyselost a zásaditost roztoků	

Ročník 9.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
ANORGANICKÉ SLOUČENINY		
Porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí.	Vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů	
ORGANICKÉ SLOUČENINY		
Rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití.	Příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků	
Zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy.	Ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva	
Rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití.	Příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin	
Uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů. Orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů. **Určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu.**	Zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v lidském těle	
CHEMIE A SPOLEČNOST		
Zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi.	Výrobky, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, koroze	
Aplikuje znalosti o principech ha-	Hořlaviny, význam tříd nebezpečnosti	

šení požárů na řešení modelových situací z praxe.		
Orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka.	Tepelně zpracovávané materiály • cement, vápno, sádra, keramika • plasty a syntetická vlákna - vlastnosti, použití, likvidace • detergenty, pesticidy, insekticidy • léčiva a návykové látky • průmyslová hnojiva	

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA
Vyučovací předmět: PŘÍRODOPIS

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Předmět je vyučován:

- v 6. ročníku 2 hodiny týdně
- v 7. ročníku 1 hodinu týdně
- v 8. ročníku 2 hodiny týdně
- v 9. ročníku 1 hodinu týdně

1. Cílové zaměření vyučovacího předmětu:

Vzdělávání v daném vyučovacím předmětu je směřováno k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že žáka vedeme k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí

2. Formy a metody práce

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím přírodnin, pracovních listů, odborné literatury…)
- laboratorní práce
- přírodovědné vycházky s pozorováním
- exkurze
- krátkodobé projekty

3. Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření klíčových kompetencí vytváříme žákům podmínky, které jim umožní:

a) Kompetence k učení

- vyhledávat a třídit informace a propojovat je do širších významových celků
- užívat správně odbornou terminologii
- utvářet vlastí názor na daný problém
- propojovat získané poznatky z různých oborů biologie
- k poznávání přírody využívat pozorování a experimentů
- mít pozitivní vztah k přírodě a životu vůbec
- kriticky hodnotit výsledky svého učení
- využívat prostředky výpočetní techniky

b) Kompetence k řešení problémů

- vyhledávat informace vhodné k řešení problému v odborné literatuře
- využívat získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení
- samostatně řešit problémy a volit vhodné způsoby řešení s využitím vlastních zkušeností

c) Kompetence komunikativní

- formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu
- souvislé a kultivované vyjadřování svých myšlenek v písemném i ústním projevu
- naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat
- účinně se zapojovat do diskuse a vhodně obhajovat své názory
- věcně argumentovat
- rozumět různým typům textu
- využívat různých typů záznamů, obrazových materiálů, informačních a komunikačních prostředků

d) Kompetence sociální a personální

- účinně spolupracovat ve skupině při řešení problémů
- podílet se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- posilovat sebedůvěru
- řídit své jednání a chování tak, aby vedlo k pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

e) Kompetence občanské

- respektovat přesvědčení druhých lidí
- chápat základní principy, práva a povinnosti v souvislosti s ochranou vlastního zdraví a životního prostředí
- usilovat o dodržování pravidel slušného chování
- pomáhat druhým

f) Kompetence pracovní

- dodržovat hygienu práce
- dodržovat bezpečnostní pravidla pro práci s přírodninami, nástroji, vybavením a výpočetní technikou
- využívat svých znalostí v běžné praxi
- využívat znalostí a zkušeností pro přípravu na budoucí povolání (studium)

4. Vzdělávací obsah předmětu tvoří:

- výstupy rozpracované podle vzdělávacího oboru Člověk a příroda v dokumentu RVP ZV (viz tabulka výstupů a učiva níže)
- průřezová témata:
  - OSV - Poznávání lidí - 8. ročník - integrace
  - EV - Ekosystémy - 7. ročník - integrace
  - EV - Základní podmínky života - 6. ročník - integrace

Ročník 6.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
	NEŽIVÁ PŘÍRODA	
Popíše vznik vesmíru a Země a její stavbu.	Země - vznik a stavba zemského tělesa Podnebí a počasí ve vztahu k životu	

Objasní pojem počasí a podnebí a popíše jejich vliv na utváření různých ekosystémů. **Vyjmenuje a stručně popíše mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy včetně jejich doprovodných jevů a možných následků a dále uvede možnosti ochrany před nimi.**	• význam vody a teploty prostředí pro život • ochrana a využití přírodních zdrojů • význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život • vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a člověka Mimořádné události způsobené přírodními vlivy • příčiny vzniku • přírodní světové katastrofy • nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) • ochrana před nimi	
OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA		
Vysvětlí, co zkoumají jednotlivé biologické vědy. **Uvede základní teorie o vzniku a vývoji života na Zemi.** **Rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů.** **Třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek.**	Biologické disciplíny Život – jeho rozmanitost a význam • vznik a vývoj – různé názory • základní podmínky života • projevy života (výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty) Třídění organismů	EV - Základní podmínky života
Popíše základní rozdíly mezi rostlinnou, živočišnou a bakteriální buňkou. **Pojmenuje základní buněčné organely a vysvětlí jejich funkci.** **Objasní pojmy tkáň a pletivo.** **Uvede rozdíly mezi organismy jednobuněčnými, koloniálními a mnohobuněčnými.** **Rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů.**	Základní struktura života • buňky - stavba • pletivo, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismus • organismy jednobuněčné, koloniální a mnohobuněčné	
Uvede základní rozdíly ve stavbě viru a bakterie. **Na konkrétních příkladech z běžného života vysvětlí pozitivní a negativní význam virů a bakterií.**	Viry a bakterie • stavba • výskyt • význam a praktické využití	
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY		
Dodržuje zásady bezpečnosti práce a ochrany zdraví při zkoumání přírody. **Vysvětlí rozdíl mezi pozorováním a pokusem, pozoruje vybranou přírodninu okem, lupou,**	Základní pravidla bezpečnosti práce a ochrany zdraví při zkoumání přírody Základní metody zkoumání přírody (pozorování, pokus) • nástroje pro pozorování přírody – lupa, mikroskop, dalekohled	

dalekohledem. **Popíše mikroskop, připraví jednoduchý mikroskopický preparát, pozoruje ho pod různým zvětšením a jednoduše jej zakreslí, zjistí celkové zvětšení mikroskopu.** **Pracuje s jednoduchými určovacími klíči a atlasy.**	• základy práce s jednoduchými určovacími klíči a atlasy • záznamy pozorování • sběr materiálu a jeho uchovávání Někteří významní biologové a jejich objevy	
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ		
Porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů. **Rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin.** **Na základě svých znalostí a pozorování přírody odvodí základní projevy chování živočichů a s pomocí konkrétních příkladů objasní způsob života určitých živočichů a jejich přizpůsobení danému prostředí.** **Shrne význam vybraných živočichů v přírodě i pro člověka.** **Řídí se základními pravidly ochrany zdraví ve styku se živočichy.**	Vnější a vnitřní stavba těla živočichů Funkce jednotlivých orgánů Vývoj, vývin a systém živočichů - významní zástupci jednotlivých skupin živočichů • prvoci • bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci, ostnokožci) • strunatci a obratlovci (kruhoústí, paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci) Rozšíření živočichů Význam živočichů Domestikace Ekologie a ochrana živočichů	

Ročník 7.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
BIOLOGIE ROSTLIN		
Vyjmenuje charakteristické znaky rostlin. **Popíše stavbu rostlinného organismu od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům.** **Zopakuje si vysvětlení pojmu pletivo.** **Rozliší základní typy pletiv a popíše jejich funkci.** **Vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin.**	Botanika – věda Stavba rostlin Fyziologie rostlin – základní principy • fotosyntézy • dýchaní • růstu • rozmnožování (vegetativní a pohlavní)	
Rozezná jednotlivé rostlinné orgány, popíše jejich vnější a vnitřní stavbu a funkci.	Anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin • kořen • stonek	

	• list • květ, květenství • semeno • plod	
Vysvětlí základní rozdíly mezi nižšími a vyššími rostlinami. **Charakterizuje základní systematické skupiny rostlin, rozpozná sám nebo s využitím klíčů a atlasů jejich významné zástupce a podle znaků je zařadí do základních čeledí.** **Na konkrétních příkladech uvede praktické použití hospodářsky významných zástupců rostlin a celkový význam rostlin.** **Na základě svých znalostí a pozorování přírody odvodí závislost a přizpůsobení se určitých rostlin určitému prostředí.**	Systém rostlin – typické znaky, pozorování a zařazování daných zástupců běžných druhů • řas • mechorostů • kapraďorostů (plavuně, přesličky, kapradiny) • nahosemenných rostlin • krytosemenných rostlin (jednoděložné a dvouděložné rostliny) Význam rostlin a využití některých hospodářsky významných zástupců Ochrana rostlin	EV - Ekosystémy
BIOLOGIE HUB		
Vysvětlí postavení hub mezi organismy. **Uvede negativní a pozitivní význam hub bez plodnic.** **Rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků.** **Vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích.** **Objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků.**	Houby bez plodnic • základní charakteristika • pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy Houby s plodnicemi • stavba • výskyt • význam • zásady sběru a konzumace • první pomoc při otravě houbami Lišejníky	
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY		
Dodržuje zásady bezpečnosti práce a ochrany zdraví při zkoumání přírody. **Aplikuje praktické metody poznávání přírody.**	Základní pravidla bezpečnosti práce a ochrany zdraví při zkoumání přírody Metody zkoumání přírody • mikroskop, lupa • základy práce s jednoduchými určovacími klíči a atlasy	

Ročník 8.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ		
Vyjmenuje a s pomocí příkladů také popíše základní druhy chování živočichů.	Etologie - projevy chování živočichů • vrozené a naučené chování • chování podmíněné látkovou výměnou	

	• ochranné a obranné chování • dorozumívání a sociální chování • využití etologie v praxi	
BIOLOGIE ČLOVĚKA		
Orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka.	Fylogeneze člověka Lidské rasy	
Vysvětlí pojem tkáň. **Vyjmenuje základní druhy tkání a objasní jejich funkci.** **Určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy.**	Anatomie a fyziologie člověka - stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla (buňky, tkáně, orgány, orgánové soustavy) • opěrná soustava • pohybová soustava • oběhová soustava • dýchací soustava • trávicí soustava • vylučovací soustava • kožní soustava • rozmnožovací soustava • smyslové ústrojí • řídící soustava – nervová, žlázy s vnitřním vyměšováním Vyšší nervová činnost, hygiena duševní činnosti	
Rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života. **Aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla.** **Uvede příklady, popřípadě i příznaky pohlavně přenosných chorob, možnosti prevence jejich nákazy a případně i léčby.** **Uvede příklady civilizačních chorob, jejich příčinu i důsledky.**	Nemoci, úrazy a prevence • příčiny • příznaky • praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí • závažná poranění a život ohrožující stavy – základy první pomoci • epidemie Zdravý životní styl – vliv prostředí a životního stylu na zdraví člověka Pohlavně přenosné choroby Civilizační choroby	
Popíše vznik a vývoj nového lidského jedince od jeho početí po smrt.	Rozmnožování a ontogeneze člověka	
OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA		
Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti. **Uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů.**	Dědičnost a proměnlivost organismů - podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení	OSV - Poznávání lidí
ZÁKLADY EKOLOGIE		
Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi	Základy ekologie - organismy a prostředí • vzájemné vztahy mezi organismy	

nimi. **Rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému.** **Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam.**	• vztahy mezi organismy a prostředím • populace • společenstva • přirozené a umělé ekosystémy • potravní řetězce • rovnováha v ekosystému	
Uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému.	Ochrana přírody a životního prostředí • globální problémy a jejich řešení • chráněná území	
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY		
Dodržuje zásady bezpečnosti práce a ochrany zdraví při zkoumání přírody. **Aplikuje praktické metody poznávání přírody.**	Základní pravidla bezpečnosti práce a ochrany zdraví při zkoumání přírody Metody zkoumání přírody - opakování Někteří významní biologové a jejich objevy	

Ročník 9.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
NEŽIVÁ PŘÍRODA		
Vybaví si teorie vzniku Země a dosavadní znalosti o její stavbě. **Objasní význam jednotlivých sfér Země a jejich vliv na vznik a trvání života.**	Země – vznik, stavba	
Rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek.	Nerosty a horniny • vznik • vlastnosti • kvalitativní třídění • praktický význam a využití zástupců • určování jejich vzorků Principy krystalografie	
Rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody.	Vnější a vnitřní geologické děje Koloběh hornin a vody	
Porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě.	Půdy • složení • vlastnosti a význam půdy pro výživu rostlin • hospodářský význam pro společnost • nebezpečí a příklady devastace • možnosti a příklady rekultivace	

Rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků. **Zjednodušeně popíše a vysvětlí biblický názor a vědeckou teorii vzniku a vývoje života.** **Orientuje se v geologické mapě ČR.**	Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi • geologické změny • vznik života • výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí Geologický vývoj a stavba území ČR • Český masiv • Karpaty	
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY		
Dodržuje zásady bezpečnosti práce a ochrany zdraví při zkoumání přírody. **Aplikuje praktické metody poznávání přírody.**	Základní pravidla bezpečnosti práce a ochrany zdraví při zkoumání přírody Metody zkoumání přírody - opakování • mikroskop, lupa • základy práce s jednoduchými určovacími klíči a atlasy	

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A PŘÍRODA
Vyučovací předmět: ZEMĚPIS

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Předmět je vyučován:

- v 6. ročníku 2 hodiny týdně
- v 7. ročníku 2 hodiny týdně
- v 8. ročníku 1 hodinu týdně
- v 9. ročníku 1 hodinu týdně

Výuka probíhá v kmenových třídách. Pořádáme exkurze a besedy doplňující učivo zeměpisu. Navštěvujeme významná místa související s výukou zeměpisu.

Předmět zeměpis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověka příroda - chemie (znečištění atmosféry, hydrosféry, biosféry,…), fyzika (sluneční soustava, vesmír, …), přírodopis (rozšíření živočichů a rostlin, biotopy, CHKO, národní parky, …). Mezipředmětové vztahy jsou aplikovány i na předměty z ostatních vzdělávacích oblastí - matematika (měřítko mapy, převody jednotek, práce s grafy, diagramy, …), ICT (zdroj aktuálních informací a jejich zpracování), dějepis (kultura národů, historie států,…).

1. Cílové zaměření vyučovacího předmětu:

Vzdělávání v daném vyučovacím předmětu je směřováno k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že žáka vedeme k:

- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o faktech více nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejích obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy

2. Formy a metody práce

- frontální výuka s demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem práce s knihou, učebnicí, encyklopediemi, slovníky, s texty z tisku i internetu
- skupinová práce (s využitím map, pracovních listů, odborné literatury, časopisů, internetu)
- zeměpisné vycházky s pozorováním
- projekty

3. Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření klíčových kompetencí vytváříme žákům podmínky, které jim umožní:

a) Kompetence k učení

- vybírat a využívat vhodné způsoby a metody pro efektivní učení
- propojovat získané poznatky do širších celků, nalézat souvislosti
- získané poznatky kriticky posuzovat, porovnávat a formulovat závěry
- poznávat smysl a cíl učení, pozitivní vztah k učení
- vyhledávat, shromažďovat, třídit, porovnávat informace
- nalézat souvislosti mezi získanými poznatky a využívat je v praxi
- využívat vlastní zkušenosti a poznatky z jiných předmětů

b) Kompetence k řešení problémů

- pochopit problém, vyhledat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení
- učit se myslet kriticky, hájit svá rozhodnutí
- vyhledávat a kombinovat informace z různých informačních zdrojů

c) Kompetence komunikativní

- formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu
- vyjadřovat se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- učit se naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagovat
- dodržovat předem stanovená pravidla vzájemné komunikace
- respektovat názory druhých

d) Kompetence sociální a personální

- spolupracovat ve skupinách na základě vytvořených pravidel
- upevňovat dobré mezilidské vztahy, pomáhat si a být schopen o pomoc požádat, učit se vzájemnému naslouchání
- být zodpovědní za svá jednání
- vést k dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů

e) Kompetence občanské

- respektovat názory druhých, uvědomovat si svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu
- rozhodovat se zodpovědně podle dané situace
- chápat základní environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí, jednat v zájmu trvale udržitelného rozvoje
- dodržovat pravidla slušného chování

f) Kompetence pracovní

- seznámit se s pravidly bezpečného chování v terénu
- pracovat efektivně

4. Vzdělávací obsah předmětu tvoří:

- výstupy rozpracované podle vzdělávacího oboru Člověk a příroda v dokumentu RVP ZV (viz tabulka výstupů a učiva níže)
- průřezová témata:
  - EGS - Evropa a svět nás zajímá - 7. ročník - integrace
  - EGS - Objevujeme Evropu a svět - 7. ročník - integrace
  - EGS - Jsme Evropané - 7. ročník - integrace
  - EV - Lidské aktivity a životní prostředí - 9. ročník - integrace

Ročník 6.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ		
Zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy	Země jako vesmírné těleso – tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas	
Prokáže na konkrétních příkladech tvar Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů		
Rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu.	Krajinná sféra • přírodní sféra společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry • systém přírodní sféry na planetární úrovni - geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně • systém přírodní sféry na regionální úrovni - přírodní oblasti	
Porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost.		
GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE		
Organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů.	Komunikační geografický a kartografický jazyk • vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy • základní topografické útvary důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska – uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat	
Používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii.	Geografická kartografie a topografie • glóbus, měřítko glóbusu • zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti • měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám • praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě	

Přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině		
Vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu.		
REGIONY SVĚTA		
Rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa	Afrika, Austrálie a Oceánie Indický a Tichý oceán • určující a porovnávací kritéria • jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	
Lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny.		
Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států.		
TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE		
Ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu.	Cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze • orientační body, jevy, pomůcky a přístroje • stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu • odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu • jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy	

	• hodnocení přírodních jevů a ukazatelů	
Aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny.		
Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině. uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech.	Ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy; opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích	

Ročník 7.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
	REGIONY SVĚTA	
Lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny.	Amerika, Asie, Evropa • určující a porovnávací kritéria • jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti)	EGS - Evropa a svět nás zajímá EGS - Objevuje Evropu a svět EGS - Jsme Evropané
Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států.	• modelové regiony světa • vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení	
Zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich.		

Ročník 8.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
	ČESKÁ REPUBLIKA	
Hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje České republiky	Zeměpisná poloha, rozloha, členitost povrchu a přírodní poměry a zdroje	
Hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu	obyvatelstvo, základní geografické a hospodářské charakteristiky, demografické a sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní pro-	

	jevy a dopady Hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu	
Uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států.		
Lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit	Regiony - územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech	
Vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy	Místní region – zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál x bariéry)	
Hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům		

Ročník 9.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
	ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	
Porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin.	Krajina • přírodní a společenské prostředí, typy krajin	
Uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů).	• vztah příroda a společnost – trvale udržitelný život a rozvoj • principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody	EV - Lidské aktivity a životní prostředí
Uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí.	Globální ekologické a environmentální problémy lidstva	
	SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ	
Posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů,	Obyvatelstvo světa • základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické hospodářské a kulturní charakteristiky	

zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa		
Posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel.	globalizační společenské, politické a hospodářské procesy – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace	
Zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje.	Světové hospodářství • sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatelé hospodářského rozvoje a životní úrovně	
Porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit.		
Porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků.	Regionální společenské, politické a hospodářské útvary - porovnávací kritéria: • národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; • hlavní a periferní hospodářské oblasti světa • politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států; • geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska	
Lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech.		

Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA
Vyučovací předmět: HUDEBNÍ VÝCHOVA

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Předmět je vyučován:

- v 1. až 9. ročníku 1 hodinu týdně

Výuka probíhá v kmenové třídě nebo odborné učebně hudební výchovy. Navštěvujeme koncerty, hudební pořady či pohádky. Řád učebny hudební výchovy je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

Vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř složek: Vokální činnost, Instrumentální činnost, Hudebně pohybová činnost, Poslechová činnost

1. Cílové zaměření vyučovacího předmětu:

Vzdělávání v daném vyučovacím předmětu je směřováno k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že žáka vedeme k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence, k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života

2. Formy a metody práce

- vytváření vztahu k hudbě, individuální a sborový zpěv, cílené kultivování hlasu
- poslech hudby, hudební hry, krátké libozvučné úryvky skladeb, hudební dílna, rozlišení hudebních forem
- rytmus a pohyb, rytmická cvičení, taneční projev, rozlišení taktů

3. Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření klíčových kompetencí jsou vytvářeny žákům podmínky, které jim umožní:

a) Kompetence k učení

- zpívat intonačně čistě a rytmicky přesně jednohlasně

b) Kompetence k řešení problémů

- rozlišovat kvality tónů
- poznat výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- rozpoznat v proudu znějící hudby některé hudební nástroje
- odlišit hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

c) **Kompetence komunikativní**
- rytmizovat a melodizuje jednoduché texty
- improvizovat v rámci nejjednodušších hudebních forem
- reagovat pohybem na znějící hudbu
- pohybem vyjadřovat metrum, tempo, dynamiku, směr melodie

d) **Kompetence sociální a personální**
- kriticky usuzovat a posuzovat žánry a styly hudby

e) **Kompetence občanské**
- vést ke kritickému myšlení nad obsahy hudebních děl

f) **Kompetence pracovní**
- využívat jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře
- pohybem vyjadřovat hudební náladu

4. Vzdělávací obsah předmětu tvoří:

- výstupy rozpracované podle vzdělávacího oboru Umění a kultura v dokumentu RVP ZV (viz tabulka výstupů a učiva níže)

Ročník 1.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
VOKÁLNÍ ČINNOSTI		
Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase.	• pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena	
Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	• hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu • intonace, vokální improvizace, hudební hry (ozvěna, otázka a odpověď apod.)	
INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI		
Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	• hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře • hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď)	
HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI		
Reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	• taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance • pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků	
POSLECHOVÉ ČINNOSTI		
Rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje	• kvality tónů – délka, síla, barva, výška	
Rozpozná výrazné tempové a dy-	• práce s poslechovými skladbami	

namické změny v proudu znějící hudby	• rytmus, melodie vzestupná a sestupná	

Ročník 2.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
VOKÁLNÍ ČINNOSTI		
Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase.	• pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu	
Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem.	• hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu • intonace, vokální improvizace – diatonické postupy v durových tóninách, hudební hry (ozvěna, otázka a odpověď apod.)	
INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI		
Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře.	• hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod. • hudební hry (ozvěna, otázka – odpověď)	
HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI		
Reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie.	• taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance • pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby – pantomima a pohybová improvizace s využitím tanečních kroků	
POSLECHOVÉ ČINNOSTI		
Rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální.	• kvality tónů – délka, síla, barva, výška • hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj	
Rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby.	• práce s poslechovými skladbami • hudební styly a žánry – hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod. • rytmus, melodie vzestupná a sestupná	

Ročník 3.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
VOKÁLNÍ ČINNOSTI		
Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase.	Pěvecký a mluvní projev – pěvecké dovednosti (dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišený zpěv), hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu	
Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem.	Hudební rytmus – realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu	
INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI		
Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře.	Hra na hudební nástroje – reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.	
HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI		
Reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie.	Taktování, pohybový doprovod znějící hudby – dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance	
POSLECHOVÉ ČINNOSTI		
Rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby.	• kvality tónů – délka, síla, barva, výška • výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	
Rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	Hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj	

Ročník 4.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
VOKÁLNÍ ČINNOSTI		
Učí se další vybrané písně, zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlase a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti. Orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých možností ji realizuje.	• pěvecký a mluvní projev • dvojhlas a vícehlas • intonace a vokální improvizace • záznam vokální hudby	
Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem.	• hudební rytmus (realizace písní ve 2/4 3/4 a 4/4 taktu)	
INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI		
Rozlišuje nástroje dechové, strunné	• hudební nástroje	

a bicí.		
Využívá podle svých možností jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře skladeb a písní.	• hra na hudební nástroje (reprodukce jednoduchých skladbiček) • rytmizace, melodizace a stylizace • hudební improvizace	
HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI		
Ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků.	• pohybové vyjádření hudby (pantomima a pohybová improvizace) • taktování • orientace v prostoru	
POSLECHOVÉ ČINNOSTI		
Rozpozná v proudu znějící hudby některé užité výrazové prostředky.	• hudební výrazové prostředky a hudební prvky • kvality tónů • vztahy mezi tóny	
Poslouchá vybrané skladby.	• hudební styly a žánry (hudba pochodová, taneční, ukolébavka) • hudba vokální, instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj	
Rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby.	• hudební forma malá	

Ročník 5.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
VOKÁLNÍ ČINNOSTI		
Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky.	• pěvecký a mluvní projev - pěvecké dovednosti	
Zpívá přesně v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách.	• dýchání, výslovnost, nasazení a tvorba tonu, dynamicky odlišný zpěv. Dvojhlas a vícehlas - kánon, lidový dvojhlas apod. Intonace, vokální improvizace, hudební hry	
Při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti.	• hlasová hygiena, rozšiřování hlasového rozsahu	
INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI		
Využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché melodie, jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní.	• hudební nástroje • hra na hudební nástroje - reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých hudebních nástrojů z Orffova instrumentáře	
Provádí v rámci svých dispozic elementární hudební improvizace.	• rytmizace, melodizace a stylizace • hudební improvizace s využitím notového materiálu písně • hudební doprovod • hudební hry • záznam instrumentální melodie	
HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI		

Ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, vytváří pohybové improvizace.	• taktování • hudební doprovod znějící hudby - dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt • taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance • pohybové vyjádření hudby • orientace v prostoru a reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách	
POSLECHOVÉ ČINNOSTI		
Rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby.	• hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální • lidský hlas a hudební nástroj • hudební styly a žánry - hudba taneční, pochodová, populární, ukolébavka • interpretace hudby	
Rozpozná v proudu znějící hudby některé z hudebních výrazových prostředků.	• kvality tonů - délka, síla, barva, výška • vztahy mezi tony - souzvuk, akord • hudební výrazové prostředky a prvky s výrazně sémantickým nábojem - rytmus, melodie, harmonie • barva, kontrast a gradace, pohyb melodie	

Ročník 6.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
VOKÁLNÍ ČINNOSTI		
Zpívá intonačně čistě jednohlasně.	• sólový a sborový zpěv	
Uplatňuje získané pěvecké dovednosti při zpěvu i při mluveném projevu.	• opera, melodram	
INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI		
Rozpozná podle sluchu dvojdobý a třídobý rytmus.	• takt	
HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI		
Rozpozná některé z tanců různých stylových období.	• lidová hudba • tanec	
POSLECHOVÉ ČINNOSTI		
Pozná podle obrázku a poslechu hudební nástroje.	• hudební nástroje	
Rozpozná pěvecké hlasy a sbory.	• ukázky vokální hudby	
Rozpozná symfonickou a komorní hudbu.	• ukázky vokální a instrumentální hudby	
Pozná árie a duety v opeře.	• opera	

Ročník 7.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
VOKÁLNÍ ČINNOSTI		
Zpívá intonačně čistě a rytmicky v jednohlase a vícehlase.	• hlasová hygiena v době mutace • terciové postupy v dur i moll	
Upevňuje osvojené pěvecké dovednosti hlasové, rytmické a intonační.	• lidový dvojhlas, počátky trojhlasu • rytmizace krátkých textů • folklor-lidové písně, jejich druhy • kánon, polyfonní hudba	
INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI		
Provádí jednoduché hudební improvizace.	• hudební nástroje • improvizované doprovody	
Orientuje se v zápise písní a skladeb.	• notový zápis • stupnice	
HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI		
Zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a předvede jednoduchou pohybovou vazbu.	• pohybové vyjádření hudby • pohybový doprovod • muzikál • pantomima • společenský tanec	
POSLECHOVÉ ČINNOSTI		
Rozlišuje hudební formy- fuga, symfonická báseň, kantáta a oratorium, instrumentální koncert.	• poslechové činnosti: • instrumentální polyfonie – fuga/J. S. Bach/ • hudební formy-koncert/Bach, Vivaldi/ • sonátová forma/L. van Beethoven/ • hudební formy- symfonie/Haydn, Mozart/ • symfonická báseň/b. smetana/	
Reprodukuje různé motivy, témata i části skladeb.	• dějiny hudby – baroko, klasicismus, čeští skladatelé od období romantismu	

Ročník 8.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
VOKÁLNÍ ČINNOSTI		
Upevňuje osvojené hlasové dovednosti pěvecké, rytmické a intonační.	• orientace v notovém zápisu • dvojhlas • trojhlas • rozvoj hudebního sluchu a představivosti	
Dodržuje hlasovou hygienu v době mutace.		
Melodizuje krátké hudební celky.		
Realizuje písně a skladby různých stylů a žánrů.	• písně různých hudebních směrů	
INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI		
Vnímá dílo jako logicky utvářený celek.	• praktické hudební činnosti • rytmus	

HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI		
Zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků a předvede jednoduchou pohybovou vazbu.	• pohybové vyjádření hudby • pohybový doprovod	
POSLECHOVÉ ČINNOSTI		
Orientuje se v proudu znějící hudby a vnímá výrazové prostředky.	• dějiny hudby (gotika, renesance, baroko, klasicismus, romantismus, 20. století) • jazz, country, populární hudba	
Zařadí slyšenou hudbu do stylového období.	• dějiny hudby	
Dokáže hudbu slovně hodnotit. Seznámí se s kritikami, zhodnotí je a rozliší.	• práce se zdroji • internet • projekty (prezentace)	

Ročník 9.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
VOKÁLNÍ ČINNOSTI		
Využívá své individuální schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách. Využívá správné pěvecké návyky a pravidla hlasové hygieny.	• sólový i sborový zpěv • improvizace • harmonie	
Orientuje se v grafickém záznamu melodie.		
Improvizuje v dur i moll tóninách, transponuje do jiné tóniny.		
INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI		
Využívá individuálně hru na hudební nástroje. Uplatňuje kreativitu a originalitu.	• praktické hraní • Orffova škola	
HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI		
Rozpoznává některé z tanců a na základě individuální zkušenosti je předvede.	• pohybové aktivity • dějiny hudby • (česká renesance, baroko, klasicismus, romantismus) • balet • tanec	
Rozezná a znázorní tempové a dynamické změny.		
POSLECHOVÉ ČINNOSTI		
Orientuje se v proudu znějící hudby. Zařadí hudbu do stylového období.	• ukázky z historie hudby	
Charakterizuje hudbu nonartificiální a artificiální.		

Vzdělávací oblast: UMĚNÍ A KULTURA
Vyučovací předmět: VÝTVARNÁ VÝCHOVA

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Předmět je vyučován:

- v 1., 2. a 3. ročníku 1 hodinu týdně
- ve 4. a 5. ročník 2 hodiny týdně
- v 6. a 7. ročníku 2 hodiny týdně
- v 8. a 9. ročníku 1 hodinu týdně

Výuka probíhá v kmenové třídě, v odborné učebně výtvarné výchovy nebo ve výtvarném ateliéru. Pořádáme exkurze do výstavních síní, galerií, navštěvujeme akce jiných subjektů.
Žáci se účastní výtvarných soutěží. Řád učebny výtvarné výchovy a výtvarného ateliéru je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáky závazné.

1. Cílové zaměření vyučovacího předmětu:

Vzdělávání v daném vyučovacím předmětu je směřováno k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že žáka vedeme k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

2. Formy a metody práce

- samostatná i kolektivní práce
- skupinové vyučování
- krátkodobé projekty
- výuka probíhá v odborné učebně výtvarné výchovy, v kmenových učebnách, v učebnách výpočetní techniky nebo mimo budovu školy (práce v plenéru)

3. Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření klíčových kompetencí jsou vytvářeny žákům podmínky, které jim umožní:

a) Kompetence k učení

- samostatné pozorování a vnímání reality a řešení výtvarných problémů
- využívat poznatky v dalších výtvarných činnostech
- zaujímat a vyjadřovat svůj postoj k vizuálně obraznému vyjádření
- poznávat při své tvorbě vlastní pokroky a při konečném výstupu si dokázat zpětně uvědomit problémy související s realizací

b) Kompetence k řešení problémů

- přemýšlet o různorodosti interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření a zaujímat k nim svůj postoj
- využívat získaná poznání při vlastní tvorbě
- samostatně kombinovat vizuálně obrazné elementy k dosažení obrazných vyjádření
- samostatné zpracování a řešení problémů souvisejících s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek
- rozpoznat výtvarný problém a hledat nejvhodnější způsob řešení

c) Kompetence komunikativní

- zapojit se do diskuse, respektovat názory jiných
- pojmenovávat vizuálně obrazné elementy, porovnávat je, umět ocenit vizuálně obrazná vyjádření
- při práci ve skupině dokázat vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých

d) Kompetence sociální a personální

- tvořivě pracovat ve skupině
- respektovat různorodost téhož vizuálně obrazného vyjádření, možnost alternativního přístupu
- respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce

e) Kompetence občanské

- chápat a respektovat estetické požadavky na životní prostředí
- respektovat názor druhých
- prezentovat výsledky své práce a účastnit se výtvarných soutěží

f) Kompetence pracovní

- užívat samostatně vizuálně obrazné techniky
- dodržovat hygienická a bezpečnostní pravidla
- při samostatné práci se koncentrovat na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržovat vymezená pravidla
- vytvářet si pozitivní vztah k manuálním činnostem

4. Vzdělávací obsah předmětu tvoří:

- výstupy rozpracované podle vzdělávacího oboru Umění a kultura v dokumentu RVP ZV (viz tabulka výstupů a učiva níže)
- průřezová témata:
  - OSV - Rozvoj schopností poznávání - 6. ročník - integrace
  - OSV - Sebepoznání a sebepojetí - 7. ročník - integrace
  - OSV - Kreativita - 8. ročník - integrace

Ročník 1.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY		
Ve své tvorbě projevuje vlastní životní zkušenosti a uplatňuje je v ploše – hraje si s linií, tvary, barvami.	• typy výtvarného vyjádření • volná malba, ilustrace textu, pohádky, hračky • kresba, malba – rostlina, zvíře, lidská postava	
Ve své tvorbě projevuje vlastní životní zkušenosti. Vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich výtvarné vyjádření volí vhodné prostředky.	• prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností • hra s barvou	
Aktivně používá v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky i jejich kombinace.	• různé typy výtvarných vyjádření • jejich rozlišení, výběr, uplatnění • hračky, ilustrace textů, animovaný film, komiks	
Nalézá obsah výtvarné tvorby, jejímž je autorem, nebo kterou vybral či upravil, a vkládá tento obsah do komunikace.	• přístupy k výtvarným vyjádřením – hledisko jak je vnímat (vizuální, haptický) a motivovat (fantazijní)	
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI		
Rozpoznává a pojmenovává různé prvky výtvarného vyjádření, tj. linie, tvary, barvy.	• různé prvky výtvarného vyjádření • linie, tvary, barevné kvality • textury - jejich jednoduché vztahy (podobnost, rytmus, kontrast) jejich kombinace a proměny v ploše	
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ		
Porovnává různé způsoby a možnosti interpretace výtvarného vyjádření a nachází v nich zdroj inspirace.	• typy výtvarných vyjádření, jejich rozlišení, výběr • hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, reklama	
Interpretuje dle svých schopností různá výtvarná díla, porovnává je se svou dosavadní zkušeností. Při tvorbě výtvorů se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností a na tvorbu takového vyjádření, které má komunikační účinky pro jeho nejbližší okolí. Porovnává různé interpretace výtvarného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace.	• komunikační obsah výtvarných vyjádření • osobní postoj v komunikaci - jeho utváření a zdůvodňování • odlišné interpretace výtvarných vyjádření v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje, v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky • vysvětlování výsledků tvorby dle svých schopností a zaměření	

Ročník 2.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY		
Ve své tvorbě projevuje vlastní životní zkušenosti a uplatňuje je v ploše – hraje si s linií, tvary, barvami.	• typy výtvarného vyjádření • volná malba, ilustrace textu, pohádky, hračky • kresba, malba – rostlina, zvíře, lidská postava	
Ve své tvorbě projevuje vlastní životní zkušenosti. Vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich výtvarné vyjádření volí vhodné prostředky.	• prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností • hra s barvou	
Aktivně používá v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky i jejich kombinace.	• různé typy výtvarných vyjádření • jejich rozlišení, výběr, uplatnění • hračky, ilustrace textů	
Nalézá obsah výtvarné tvorby, jejímž je autorem, nebo kterou vybral či upravil, a vkládá tento obsah do komunikace.	• přístupy k výtvarným vyjádřením – hledisko jak je vnímat (vizuální, haptický)	
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI		
Rozpoznává a pojmenovává různé prvky výtvarného vyjádření, tj. linie, tvary, barvy.	• různé prvky výtvarného vyjádření • linie, tvary, barevné kvality • jejich jednoduché vztahy (podobnost, rytmus, kontrast) jejich kombinace a proměny v ploše	
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ		
Porovnává různé způsoby a možnosti interpretace výtvarného vyjádření a nachází v nich zdroj inspirace.	• typy výtvarných vyjádření, jejich rozlišení, výběr • hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, reklama	
Interpretuje dle svých schopností různá výtvarná díla, porovnává je se svou dosavadní zkušeností. Při tvorbě výtvorů se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností a na tvorbu takového vyjádření, které má komunikační účinky pro jeho nejbližší okolí. Porovnává různé interpretace výtvarného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace.	• komunikační obsah výtvarných vyjádření • ověřování komunikačních účinků jejich utváření a zdůvodňování • osobní postoj v komunikaci, jeho utváření a zdůvodňování • odlišné interpretace výtvarných vyjádření v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje, v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky • vysvětlování výsledků tvorby dle svých schopností a zaměření	

Ročník 3.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY		
Ve své tvorbě projevuje vlastní životní zkušenosti a uplatňuje je v ploše – hraje si s linií, tvary, barvami.	• typy výtvarného vyjádření • volná malba, ilustrace textu, pohádky, hračky • kresba, malba – rostlina, zvíře, lidská postava	
Ve své tvorbě projevuje vlastní životní zkušenosti. Vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich výtvarné vyjádření volí vhodné prostředky.	• prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností • hra s barvou	
Aktivně používá v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky i jejich kombinace.	• různé typy výtvarných vyjádření • jejich rozlišení, výběr, uplatnění • hračky, ilustrace textů	
Nalézá obsah výtvarné tvorby, jejímž je autorem, nebo kterou vybral či upravil, a vkládá tento obsah do komunikace.	• přístupy k výtvarným vyjádřením – hledisko jak je vnímat (vizuální, haptický)	
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI		
Rozpoznává a pojmenovává různé prvky výtvarného vyjádření, tj. linie, tvary, barvy.	• různé prvky výtvarného vyjádření • linie, tvary, barevné kvality • jejich jednoduché vztahy (podobnost, rytmus, kontrast) jejich kombinace a proměny v ploše	
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ		
Porovnává různé způsoby a možnosti interpretace výtvarného vyjádření a nachází v nich zdroj inspirace.	• typy výtvarných vyjádření, jejich rozlišení, výběr • hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, reklama	
Interpretuje dle svých schopností různá výtvarná díla, porovnává je se svou dosavadní zkušeností. Při tvorbě výtvorů se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností a na tvorbu takového vyjádření, které má komunikační účinky pro jeho nejbližší okolí. Porovnává různé interpretace výtvarného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace.	• komunikační obsah výtvarných vyjádření • ověřování komunikačních účinků jejich utváření a zdůvodňování • osobní postoj v komunikaci, jeho utváření a zdůvodňování • odlišné interpretace výtvarných vyjádření v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje, v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky • vysvětlování výsledků tvorby dle svých schopností a zaměření	

Ročník 4.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY		
Pro vyjádření nových a zároveň neobvyklých pocitů a též i prožitků svobodně volí a kombinuje různé prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění).	• různé typy výtvarných vyjádření – jejich rozlišení, výběr, hračky, objekty, ilustrace, volná malba, reklama • různé prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností • různé přístupy k výtvarným vyjádřením • hlediska jejich vnímání a motivace	
Používá a kombinuje různé prvky výtvarného vyjádření, při své tvorbě pojmenovává prvky výtvarného vyjádření, a to jak při objemovém vyjádření, modelování, skulpturálním postupu, též v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model.	• prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností • manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru	
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI		
Používá a kombinuje prvky výtvarného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy. Rozpoznává a pojmenovává prvky výtvarného vyjádření (objemy, objekty).	• různé prvky výtvarného vyjádření • uspořádání objektů do celků • uspořádání na základě jejich výraznosti, citlivosti a vzájemného postavení • prvky výtvarného vyjádření • barvy, barevné škály, objemy • jejich jednoduché vztahy (kontrast) • jejich kombinace a proměny v objemu a prostoru	
Při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky výtvarného vyjádření, porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a podobně).	• smyslové účinky výtvarného vyjádření • různé prvky výtvarného vyjádření • uspořádání objektů do celků • uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení • barevné kvality, objemy • světlostní kvality • kombinace a proměny v ploše, objemu, prostoru	
Vlastní individualitu svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci výtvarného vyjádření. Nalézá vhodné výrazové prostředky pro výtvarná vyjádření, vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání dalšími smysly, jež uplatňuje při tvorbě v ploše, objemu i prostoru.	• smyslové účinky výtvarných vyjádření • umělecká výrazná tvorba, televize a podobně • reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly • výtvarná vyjádření podnětů hmatových, sluchových či jiných	

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ		
Sám nalézá obsah výtvarných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil, a vkládá jej do komunikace. Při tvorbě výtvarných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu takových výtvorů, které mají komunikační účinky pro jeho nejbližší okolí. Porovnává různé interpretace výtvarného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace.	• různé přístupy k výtvarným vyjádřením • různá hlediska jejich vnímání (vizuální i haptické) • proměny komunikačního obsahu • původní záměry tvorby a proměny obsahu vlastních výtvorů i děl výtvarného umění • komunikační obsah výtvarných vyjádření • v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje • vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření • osobní postoj v komunikaci – jeho zdůvodňování a interpretace • odlišné interpretace výtvarných vyjádření v rámci těch skupin, v nichž se dítě pohybuje	

Ročník 5.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY		
Pro vyjádření nových a zároveň neobvyklých pocitů a též i prožitků svobodně volí a kombinuje různé prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění).	• různé typy výtvarných vyjádření – jejich rozlišení, výběr, hračky, objekty, ilustrace, volná malba, reklama • různé prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností • různé přístupy k výtvarným vyjádřením • hlediska jejich vnímání a motivace	
Používá a kombinuje různé prvky výtvarného vyjádření, při své tvorbě pojmenovává prvky výtvarného vyjádření, a to jak při objemovém vyjádření, modelování, skulpturálním postupu, též v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model.	• prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností • manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru	
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI		
Používá a kombinuje prvky výtvarného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy. Rozpoznává a pojmenovává prvky výtvarného vyjádření (objemy, objekty).	• různé prvky výtvarného vyjádření • uspořádání objektů do celků • uspořádání na základě jejich výraznosti, citlivosti a vzájemného postavení • prvky výtvarného vyjádření • barvy, barevné škály, objemy • jejich jednoduché vztahy (kontrast)	

	• jejich kombinace a proměny v objemu a prostoru	
Při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky výtvarného vyjádření, porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a podobně).	• smyslové účinky výtvarného vyjádření • různé prvky výtvarného vyjádření • uspořádání objektů do celků • uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení • barevné kvality, objemy • světlostní kvality • kombinace a proměny v ploše, objemu, prostoru	
Vlastní individualitu svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci výtvarného vyjádření. Nalézá vhodné výrazové prostředky pro výtvarná vyjádření, vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání dalšími smysly, jež uplatňuje při tvorbě v ploše, objemu i prostoru.	• smyslové účinky výtvarných vyjádření • umělecká výrazná tvorba, televize a podobně • reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly • výtvarná vyjádření podnětů hmatových, sluchových či jiných	
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ		
Sám nalézá obsah výtvarných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil, a vkládá jej do komunikace. Při tvorbě výtvarných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu takových výtvorů, které mají komunikační účinky pro jeho nejbližší okolí. Porovnává různé interpretace výtvarného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace.	• různé přístupy k výtvarným vyjádřením • různá hlediska jejich vnímání (vizuální i haptické) • proměny komunikačního obsahu • původní záměry tvorby a proměny obsahu vlastních výtvorů i děl výtvarného umění • komunikační obsah výtvarných vyjádření • v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje • vysvětlování výsledků tvorby podle svých schopností a zaměření • osobní postoj v komunikaci – jeho zdůvodňování a interpretace • odlišné interpretace výtvarných vyjádření v rámci těch skupin, v nichž se dítě pohybuje	

Ročník 6.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI		
Vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření. Uplatňuje osobitý přístup k realitě.	Kresebné studie - linie, tvar, objem - jejich rozvržení v ploše, v objemu, v prostoru, jejich vztahy, podobnosti, kontrast Jednoduché plošné kompozice	

	z geometrických tvarů	
Užívá vizuálně obr. vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem, sluchem.	Vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě	
Správně užívá techniku malby, texturu, míchá a vrství barvy. Umí využívat znalosti o barvách.	Malba Teorie barev - teplé a studené barvy, barvy příbuzné, barvy doplňkové.	
Dokáže představy převést do objemových rozměrů a navrhuje, jak kompozici instalovat v prostoru.	Plastická a prostorová tvorba	
Umí využít perspektivu ve svém vlastním výtvarném vyjádření.	Nauka o perspektivě, umístění postav a objektů	OSV - Rozvoj schopností poznávání
Osobitě stylizuje skutečnost, respektuje techniku a materiál, zvládá kompozici.	Tvarová stylizace (rostlinné a zvířecí motivy, lidská figura apod.)	
Využívá dekorativních postupů - rozvíjí si estetické cítění.	Dekorativní práce - využití tvaru, linie, kombinace barev, rytmizace lineárních symbolů Písmo a užitá grafika	
UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY		
Variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků.		
Zobrazuje vlastní fantazijní představy a výsledek tvorby vysvětlí, obhájí.	Subjektivní vyjádření fantastických představ za využití různorodých materiálů a výtvarných postupů (kombinované techniky)	
Užívá vizuálně obr. vyjádření k zachycení vztahu ke konkrétní osobě.	Subjektivní výtvarné vyjádření reality	
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ		
Výtvarně se vyjadřuje k lidským tradicím, zvykům a svátkům.	Tematické práce - Vánoce, Velikonoce aj. - dekorativní předměty, vkusná výzdoba interiéru	

Ročník 7.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI		
Uvědomuje si možnost kompozičních přístupů a postupů.	Analýza celistvě vnímaného tvaru na skladebné prvky Experimentální řazení, seskupování, zmenšování zvětšování, zmnožování, vrstvení tvarů a linií na ploše i v prostoru	OSV - Sebepoznání a sebepojetí
Užívá vizuálně obrazných vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem.	Záznam autentických smyslových zážitků, emocí, myšlenek	
Správně užívá techniku malby, tex-	Barevné vyjádření	

turu, míchá a vrství barvy.		
Hodnotí a využívá výrazové možnosti barev a jejich kombinaci.	Odstín - sytost, tón, harmonie, kontrast, jemné rozdíly - využití ve volné malbě i v praktickém užití	
Rozliší působení obrazového vyjádření v rovině smyslového účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu.	Kategorizace představ, prožitků, zkušeností, poznatků	
Vytváří kompozice v prostoru. Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvářených obrazových vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci.	Architektura	
UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY		
Vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření. **Uplatňuje osobitý přístup k realitě.**	Prvky vizuálně obrazných vyjádření - kresebné etudy - objem, tvar, linie - šrafování	
Vybírá a kombinuje výtvarné prostředky k vyjádření své osobitosti a originality.	Vlastní prožívání	
Využívá dekorativních postupů – rozvíjí si estetické cítění.	Užitá grafika. Písmo - styly a druhy písma	
Užívá obrazového vyjádření k zaznamenání podnětů z představ a fantazie.	Subjektivní vyjádření fantastických představ za využití různorodých materiálů a výtvarných postupů	
Uvědomuje si na konkrétních příkladech různorodost zdrojů.	Práce s uměleckým dílem. Experimenty s reprodukcemi uměleckých děl, hledání detailu základních geometrických tvarů, skládání, deformování, dotváření kresbou a barvou, koláž	
K tvorbě užívá některé metody soudobého výtvarného umění – počítačová grafika, fotografie, video, ...	Kategorizace poznatků a uplatnění při vlastní tvorbě a interpretaci. Barevné kompozice geometrických tvarů, tvarová kompozice	
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ		
Užívá prostředky k zachycení jevů a procesů v proměnách, vývoji a vztazích.		

Ročník 8.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI		
Vybírá a samostatné vytváří bohatou škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření.	Kresebné etudy. Etuda s linií jako výtvarným prostředkem	OSV - Kreativita
Orientuje se v grafických techni-	Tisk z koláže, papírořez,...	

kách.		
Správně užívá techniku malby, využívá texturu, míchá a vrství barvy.	Správná technika malby	
Užívá perspektivních postupů.	Lineární perspektiva - sbíhavá, úběžníková	
UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY		
Uplatňuje osobitý přístup k realitě.	Různé typy zobrazení	
Správně uplatňuje techniku kresby a zachycuje prostor.	Zdokonalování technik kresby - způsoby stínování, kontrast	
Užívá obrazové vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností.	Praktické ověřování a postupné využívání kompozičních principů (dominanta, subdominanta, vertikála, horizontála, diagonála, zlatý řez, kontrast, harmonie) v experimentálních činnostech a vlastní tvorbě	
Zobrazuje vlastní fantazijní představy a odhaluje interpretační kontext vlastního vyjádření, kombinuje výtvarné prostředky a experimentuje s nimi.	Práce s netradičními materiály a technikami. Kombinované techniky	
Umí užívat znalosti o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření.	Objemové vyjádření námětu barvami - doplňkové a lomené barvy, valéry, barvy podobné a příbuzné. Subjektivní barevná škála.	
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ		
Interpretuje vizuálně obrazové vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků.	Práce s uměleckým dílem. Na příkladech konkrétních výtvarných děl vyhledávat a srovnávat různé způsoby uměleckého vyjádření	
Rozvíjí se v estetickém cítění - využívá dekorativních postupů.	Tematické práce (Vánoce, Velikonoce - jak se slaví v jiných zemích, cestování po Evropě)	
	Písmo, užitá grafika, reklama, propagační prostředky	
K tvorbě užívá některé metody současného výtvarného umění a digitálních médií - počítačová grafika, fotografie, video, ...	Výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě	

Ročník 9.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI		
Vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření.	Techniky kresby - tužka, pero, uhel, rudka	
Uplatňuje osobitý přístup k realitě.	Dynamická kresba. Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu	

Orientuje se v grafických technikách. Zvládá tisk z výšky.	Papírořez, tisk z koláže	
Užívá vizuálně obrazných vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem.	Uplatňování subjektivity pomocí kombinovaných technik, modelování	
Zvládá zachycení pomíjivého okamžiku - skicování.	Práce v terénu. Krajinomalba, frotáž	
UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY		
Umí využívat znalostí o základních, druhotných a doplňkových barvách k osobitému výtvarnému vyjádření.	Komplementární barvy - textura. Symbolika barev, mísení barev, působení barev, vztahy mezi barvami. Kontrast (barevný, světelný)	
Užívá vizuálně obrazných vyjádření k zaznamenání podnětů z představ a fantazie.	Vytváření obrazových znaků na základě fantazie, kombinací představ a znalostí. Zasazování předmětů do neobvyklých souvislostí	
OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ		
Rozlišuje obsah vizuálně obrazového vyjádření uměleckých projevů současnosti a minulosti. Seznamuje se s různými oblastmi moderního umění.	Práce s uměleckým dílem 20. století. Hlavní současné trendy výtvarného umění. Hledání a pojmenování - základní obrazotvorné prvky a kompoziční přístupy, porovnání - rozdíly výtvarných vyjádření	
Užívá vizuálně obrazných vyjádření k zachycení jevů v proměnách, vývoji a ve vztazích.	Vyjádření procesuálních a kvalitativních proměn	
K tvorbě užívá některé metody současného výtvarného umění - počítačová grafika, fotografie, video - učí se s nimi zacházet.	Reklama a propagační prostředky	

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ
Vyučovací předmět: VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Předmět je vyučován v 8. a 9. ročníku 1 hodinu týdně.
Předmět je vyučován v kmenových třídách s využitím didaktické techniky. Dle aktuální nabídky pořádáme pro žáky výukové a zážitkové semináře a zúčastňujeme se besed k výukovým tématům.

1. Cílové zaměření vyučovacího předmětu:

Vzdělávání v daném vyučovacím předmětu je směřováno k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že žáka vedeme k:

- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volním úsilím atd.
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí

2. Formy a metody práce

- individuální práce jednotlivců ve třídě
- skupinová práce při řešení problémů a situací
- besedy s odborníky, mimotřídní aktivity

3. Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření klíčových kompetencí vytváříme žákům podmínky, které jim umožní:

a) Kompetence k učení

- vyhledávat a třídit informace a propojovat je do širších významových celků
- užívat základní terminologii osvojených činností
- samostatně pozorovat a vyvozovat závěry pro budoucí použití
- kriticky hodnotit výsledky svého učení

- využívat prostředky výpočetní techniky

b) Kompetence k řešení problémů

- Řešit nejrůznější problémové situace
- Hledat způsoby řešení vzniklých problémových situací
- Prakticky ověřovat správnost řešení problémů

c) Kompetence komunikativní

- Vkládat svůj názor a své myšlenky do řešených problémů
- Užívat informační a komunikační prostředky pro kvalitní spolupráci s okolním světem
- Spolupracovat s ostatními žáky při aktivním zapojení do činností

d) Kompetence sociální a personální

- účinně spolupracovat ve skupině
- rozvíjet spolupráci uvnitř kolektivu
- vytvářet si pozitivní představu o sobě samém
- respektovat a přijímat názor druhých

e) Kompetence občanské

- respektovat přesvědčení druhých lidí
- uvědomovat si práva i povinnosti ve škole i mimo školu
- pomáhat slabším a méně nadaným žákům

f) Kompetence pracovní

- Přistupovat k výsledkům svých činností i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých
- využívat získané poznatky a osvojené dovednosti pro přípravu na budoucí povolání
- předcházet zdravotním rizikům činností a jejich minimalizace

4. Vzdělávací obsah předmětu tvoří:

- výstupy rozpracované podle vzdělávacího oboru Člověk a zdraví v dokumentu RVP ZV (viz tabulka výstupů a učiva níže)
- průřezová témata:
  - OSV - Psychohygiena - 8. ročník - integrace

Ročník 8.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ		
Respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky, přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů.	Vztahy ve dvojici – přátelství, láska, konflikty, a jejich řešení	
Vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví.	Vztahy v komunitě – pravidla chování, vhodná a nevhodná náplň volného času	
ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE		

Vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím. Vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví.	Dětství, puberta, dospívání	
ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ		
Dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky.	Výživa a zdraví Vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví tělesná a duševní hygiena, denní režim	
Usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví.	Ochrana před přenosnými chorobami. Základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence. Nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty	
RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE		
Samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím.	Stres a jeho vztah ke zdraví	OSV - Psychohygiena
Projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy. Aktivně předchází situacím ohrožení zdraví, a osobního bezpečí.	Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví v silničním a železničním provozu Ochrana člověka za mimořádných událostí	
HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ		
Dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce.	Podpora zdraví a její formy – prevence a intervence Program podpory zdraví	
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ		
Projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu.	Seberegulace a sebeorganizace činností a chování Psychohygiena v sociální dovednosti po předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech	

Ročník 9.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ		
Respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky.	Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity.	
ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE		
Posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje	Sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost.	

z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví.		
Respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování.	Předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity	
ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ		
Uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc.	Ochrana před chronickými nepřenosnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní léčebná péče.	
Uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí.	Odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci.	
RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE		
Vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí.	Auto-destruktivní závislosti skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita, bezpečné chování a komunikace	
Vyhodnotí na základě znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunik. obrany proti manipulaci a agresi.	Manipulativní reklama a informace	
HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ		
	Celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci.	
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ		
Uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým.	Sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity.	
Uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí.	Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace, respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování.	

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A ZDRAVÍ
Vyučovací předmět: TĚLESNÁ VÝCHOVA

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Předmět je vyučován:

- v 1. až 9. ročníku dvě hodiny

Výuka probíhá v tělocvičnách školy, v případě příznivého počasí na venkovním hřišti.
Plavecký výcvik je organizován prostřednictvím Plavecké školy v plaveckém areálu Aquacentra Pardubice.
Škola v přírodě s lyžováním je uskutečňována ve vhodně vybraném lyžařském areálu.
Bruslení je realizováno na ledových plochách Arény Pardubice.
Výuka tělesné výchovy na I. stupni probíhá koedukovaně v rámci celé třídy. Na výuku běžných hodin tělesné výchovy na II. stupni jsou vytvářeny skupiny chlapců a dívek odděleně podle pohlaví.
Žáci se účastní sportovních soutěží.
Řád tělocvičen a hřiště je součástí sportovního zázemí školy a jeho dodržování je pro každého žáka závazné.

Vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř složek: činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností, činnosti podporující pohybové učení, činnosti ovlivňující zdraví

1. Cílové zaměření vyučovacího předmětu:

Vzdělávání v daném vyučovacím předmětu je směřováno k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že žáka vedeme k:

- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci
- regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené pobytem ve škole
- rozvoji pohybových dovedností a kultivaci pohybu
- upevnění návyků poskytovat základní první pomoc

2. Formy a metody práce

- cvičení jednotlivců a kolektivů
- cvičení s náčiním a na nářadí
- pohybová aktivita v tělocvičně, v parku

3. Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření klíčových kompetencí jsou vytvářeny žákům podmínky, které jim umožní:

a) Kompetence k učení

- osvojit si základní tělocvičné názvosloví, cvičit podle jednoduchého nákresu nebo popisu cvičení
- změřit základní pohybové výkony a porovnat je s předchozími
- orientovat se v informačních zdrojích o aktivitách a sportovních akcích
- poznávat vlastní pohybové možnosti, přednosti svých zdravotních omezení
- užívat základní terminologie osvojených činností
- prožívat pohybové činnosti
- vytvářet trvalý vztah k pohybovým aktivitám

b) Kompetence k řešení problémů

- uplatňovat zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí a adekvátně reagovat v situaci úrazu spolužáka, řešit problémy v souvislosti s nesportovním chováním, nevhodným sportovním prostředím a nevhodným sportovním náčiním a nářadím
- hledat způsob řešení vzniklých problémových situací
- ověřovat správné řešení problémů

c) Kompetence komunikativní

- spolupracovat při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- reagovat na základní povely a pokyny a vydávat je, zorganizovat jednoduché pohybové soutěže, činnosti a jejich varianty
- vkládat svůj názor a myšlenky do pohybové činnosti
- užívat zvuky a gesta ke komunikaci při pohybové činnosti
- využívat svých poznatků ke spolupráci s ostatními žáky při pohybové činnosti

d) Kompetence sociální a personální

- jednat v duchu fair-play, dodržovat pravidla, označit přestupky, respektovat opačné pohlaví, zvládat pohybové činnosti ve skupině
- rozvíjení spolupráce uvnitř kolektivu
- přispívat k atmosféře radostného prožitku z pohybového výkonu
- respektovat a přijímat názory druhých

e) Kompetence občanské

- podílet se na realizaci pravidelného pohybového režimu, projevovat přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení své zdatnosti
- spojovat svou pohybovou činnost se zdravím, zařazovat do vlastního pohybového režimu korektivní cvičení
- vést ke kritickému myšlení, hodnotit cvičení, učit se být ohleduplný a taktní
- dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny při pohybové činnosti
- poskytovat první pomoc v případě potřeby
- pomáhat slabším a méně nadaným žákům

f) Kompetence pracovní

- uplatňovat hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě
- učit se užívat jednotlivé tělocvičné nářadí a náčiní
- respektovat pravidla sportovních činností
- plnit zadaný úkol
- využívat získané poznatky a osvojené dovednosti pro přípravu na budoucí povolání
- předcházet rizikům pohybových činností

4. Vzdělávací obsah předmětu tvoří:

- výstupy rozpracované podle vzdělávacího oboru Člověk a zdraví v dokumentu RVP ZV (viz tabulka výstupů a učiva níže)
- průřezová témata:
  - OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika - 6. ročník - integrace

Ročník 1.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ	
Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti.	• význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu	
	• příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení	
	• zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití	
	• rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu	
	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ	
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení.	• základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti • rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance • průpravné úpoly – přetahy a přetlaky • základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky, hod míčkem	
Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích.	• pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost • základy sportovních her – manipulace s míčem, či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů • turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody • bruslení (podle podmínek školy) – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na bruslích • další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zá-	

	jmu žáků)	
Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy.	• hygiena při tv – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity • bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV	
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ		
Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci.	• komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály	
	• organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí	
	• zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly	
	• pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží	
	• měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy	
	• zdroje informací o pohybových činnostech	

Ročník 2.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ		
Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti. **Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy.**	• význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu • příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení • zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití • rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu • hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity • bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV	
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ		
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché po-	• pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost	

hybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení. **Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích.**	• základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti • rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance • průpravné úpoly – přetahy a přetlaky • základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky, hod míčkem • základy sportovních her – manipulace s míčem či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů • turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody • plavání – (základní plavecká výuka) hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu • bruslení – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na bruslích (podle podmínek školy) • další pohybové činnosti	
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ		
Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci.	• komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály • organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí • zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly • pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží • měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy • zdroje informací o pohybových činnostech	

Ročník 3.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ		
Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti.	• význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu • příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení • zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, re-	

	laxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití • rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu	
Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy.	• hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity • bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV	
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ		
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení.	• pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost • základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti • rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance • průpravné úpoly – přetahy a přetlaky • základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky, hod míčkem • turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody • plavání – (základní plavecká výuka) hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu • bruslení (podle podmínek školy) – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na bruslích • další pohybové činnosti	
Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích.	• Základy sportovních her – manipulace s míčem či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů	
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ		
Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci.	• komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály • organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí • zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly • pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží • měření a posuzování pohybových dovedností – měření	

	výkonů, základní pohybové testy • zdroje informací o pohybových činnostech	

Ročník 4.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ		
Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti.	• význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu	
Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo s vlastním svalovým oslabením.	• příprava organismu - před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení • zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže, průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití	
Uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka.	• hygiena při TV -hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity • bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV	
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti.	• rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu	
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ		
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových her. **Užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení. Jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti.** **Zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy.**	• pohybové hry – s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity, využití hraček a netradičního náčiní při cvičení, pohybová tvořivost • základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti • rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance • průpravné úpoly – přetahy a přetlaky	
Změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky. **Projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své**	• základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky, hod míčkem • turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostřed-	

zdatnosti.	cích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody • bruslení – hry na ledě, základní techniky pohybu na bruslích (podle podmínek školy) • další pohybové činnosti	
Jedná v duchu fair play, dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví.	• základy sportovních her – manipulace s míčem či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů	
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ		
Užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví.	• komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály • organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí	
Jedná v duchu fair play.	• zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly	
Dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům. **Změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky.**	• pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností - her, závodů, soutěží • měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy	
Orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá potřebné informace.	• zdroje informací o pohybových činnostech	

Ročník 5.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ		
Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti.	• význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu	
Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo s vlastním svalovým oslabením.	• příprava organismu - před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení • zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže, průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití	
Uplatňuje pravidla hygieny a bez-	• hygiena při TV -hygiena pohybových	

pečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka.	činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity • bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání nářadí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV	
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti.	• rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu	
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ		
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových her. **Užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení. Jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti.** **Zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy.**	• pohybové hry – s různým zaměřením, netradiční pohybové hry a aktivity, využití hraček a netradičního náčiní při cvičení, pohybová tvořivost • základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti • rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance • průpravné úpoly – přetahy a přetlaky	
Změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky. Projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti.	• základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky, hod míčkem • turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody • bruslení – hry na ledě, základní techniky pohybu na bruslích (podle podmínek školy) • lyžování, snowboarding (podle podmínek školy)	
Jedná v duchu fair play, dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví.	• základy sportovních her – manipulace s míčem či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů	
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ		
Užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví.	• komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály • organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném)	

	prostředí	
Jedná v duchu fair play.	• zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly	
Dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům. **Změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky.**	• pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností - her, závodů, soutěží • měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy	
Orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá potřebné informace.	• zdroje informací o pohybových činnostech	

Ročník 6.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ		
Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem. **Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program.** **Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly.**	Význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení	
Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou. **Upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší.**	Zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením	
Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu.	Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného	
Předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost.	Nebezpečí úrazů, prevence	
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ		
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech.	Pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity Gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kon-	

	diční formy cvičení pro daný věk žáků; tance Úpoly – základy sebeobrany Atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí Sportovní hry – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie Turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce Lyžování, snowboarding, bruslení (podle podmínek školy)	
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ		
Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu.	Komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech	
Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu.	Organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta	
Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji. **Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora.** **Zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže.**	Pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech	
Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci.	Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování	

Ročník 7.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ		
Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem. **Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program.** **Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly.**	Význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení	
Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou. **Upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší.**	Zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením	
Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu. **Předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost.**	Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného	
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ		
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech. **Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí nedostatky a jejich možné příčiny.**	Pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity Gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance Úpoly – základy sebeobrany Atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí Sportovní hry – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie Turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce Lyžování, snowboarding, bruslení (podle podmínek školy)	
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ		

Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	Komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech	
Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu.	Organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta	
Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji. **Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora.** **Zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže.**	Pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech	
Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci.	Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování	

Ročník 8.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ		
Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem. **Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program.** **Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly.**	Význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení	
Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou. **Upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší.**	Zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením	
Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu. **Předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost.**	Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného	
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ		

Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí nedostatky a jejich možné příčiny.	Pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity Gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance Úpoly – základy sebeobrany Atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí Sportovní hry – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie Turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce; přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla Lyžování, snowboarding, bruslení (podle podmínek školy)	
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ		
Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu.	Komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech	
Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu.	Organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta	
Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji. Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora. Zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže.	Pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech	
Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci.	Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování	

Ročník 9.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ		
Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem. **Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, z nabídky zvolí vhodný rozvojový program.** **Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly.**	Význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení	
Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou. **Upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší.**	Zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj ZOZ, kondiční programy, manipulace se zatížením	
Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu. **Předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost.**	Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného	
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ		
Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech. **Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí nedostatky a jejich možné příčiny.**	Pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity Gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí Estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance Úpoly – základy sebeobrany Atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem nebo granátem, vrh koulí Sportovní hry – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání podle pravidel žákovské kategorie Turistika a pobyt v přírodě – příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, základy orientačního běhu, dokumentace z turistické akce; přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla	

	Lyžování, snowboarding, bruslení (podle podmínek školy)	
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ		
Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	Komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech	
Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	Organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta	
Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji **Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora.** **Zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže.**	Pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech	
Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování	

Vzdělávací oblast: ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE
Vyučovací předmět: PRACOVNÍ ČINNOSTI

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Předmět je vyučován:

- v 1. až 9. ročníku 1 hodinu týdně.

Výuka předmětu probíhá v kmenových třídách, učebně informatiky, školní dílně či kuchyňce podle charakteru učiva v jednotlivých ročnících. Je vhodně doplňována exkurzemi, návštěvami jiných subjektů spojenými s danou tématikou, akcemi přímo ve škole. Řád učeben je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.
Vzdělávací obsah je na 1. stupni rozdělen na čtyři tematické okruhy: Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů.
Na 2. stupni je vzdělávací obsah rozdělen na tyto tematické okruhy: Práce s technickými materiály, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů, Svět práce, Design a konstruování

1. Cílové zaměření vyučovacího předmětu:

Vzdělávání v daném vyučovacím předmětu je směřováno k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že žáka vedeme k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

2. Formy a metody práce

- individuální práce
- řešení dílčích úkolů při práci ve skupinách
- práce s polotovary, se stavebnicemi
- návštěvy výstav (rukodělná činnost, řemeslná výroba, trhy práce)
- besedy, aktivizující metody

3. Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření klíčových kompetencí jsou vytvářeny žákům podmínky, které jim umožní:

a) Kompetence k učení

- základ pracovní dovednosti
- používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě
- poznávat smysl a cíl učení
- mít pozitivní vztah k učení prostřednictví zadávaných úkolů
- posoudit vlastní pokrok
- zhodnotit výsledky své práce a diskutovat o nich

b) Kompetence k řešení problémů

- promýšlet pracovní postupy
- učit se chápat, že při práci budou problémy, které nemají jen jedno správní řešení
- poznatky aplikovat v praxi

c) Kompetence komunikativní

- rozšiřovat si slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek, popsat postup práce
- učit se správnému technologickému postupu při práci
- při komunikaci používat správné technické názvosloví
- využívat informační zdroje k získání nových poznatků

d) Kompetence sociální a personální

- pracovat ve skupině, tvořit společně, vnímat postupy druhých
- dbát o dosažení kvalitního výsledku, spolupracovat při řešení problémů
- přispívat k diskusi a respektovat názory jiných

e) Kompetence občanské

- respektovat pravidla při práci
- přivolat pomoc při zranění
- chápat základní ekologické souvislosti, chránit a oceňovat kulturní tradice a historické dědictví
- projevovat pozitivní postoj k uměleckým dílům

f) Kompetence pracovní

- správně zacházet s pracovními pomůckami
- dodržovat bezpečnost a hygienická pravidla při práci a technologický postup
- používat bezpečně a účinně nástroje, vybavení, materiál
- dbát na ochranu životního prostředí

4. Vzdělávací obsah předmětu tvoří:

- výstupy rozpracované podle vzdělávacího oboru Člověk a svět práce v dokumentu RVP ZV (viz tabulka výstupů a učiva níže)
- průřezová témata:
  - OSV - Kooperace a kompetice - 6. ročník - integrace

Ročník 1.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM		
Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů.	• vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát aj.) • pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití • lidové zvyky, tradice	
Pracuje podle slovního návodu a předlohy	• jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce	
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI		
Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi.	• práce s návodem, předlohou • stavebnice, sestavování modelů	
PĚSTITELSKÉ PRÁCE		
Pečuje o nenáročné rostliny.	• pěstování pokojových rostlin	
PŘÍPRAVA POKRMŮ		
Připraví tabuli pro jednoduché stolování.	• jednoduchá úprava stolu	
Chová se vhodně při stolování.	• pravidla správného stolování	

Ročník 2.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM		
Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů. **Pracuje podle slovního návodu a předlohy.**	• vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) • pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití • jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce • lidové zvyky, tradice, řemesla	
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI		
Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi.	• stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů	
PĚSTITELSKÉ PRÁCE		
Provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování. **Pečuje o nenáročné rostliny.**	• základní podmínky pro pěstování rostlin • pěstování rostlin ze semen v místnosti • pěstování pokojových rostlin	
PŘÍPRAVA POKRMŮ		
Připraví tabuli pro jednoduché stolování. Chová se vhodně při stolování.	• základní vybavení kuchyně • jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování	

Ročník 3.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM		
Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů.	• vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) • lidové zvyky, tradice, řemesla	
Pracuje podle slovního návodu a předlohy.	• pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití • jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce	
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI		
Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi.	• stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů • práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem	
PĚSTITELSKÉ PRÁCE		
Provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování.	• základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo • rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	
Pečuje o nenáročné rostliny.	• pěstování rostlin ze semen v místnosti, (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) • pěstování pokojových rostlin	
PŘÍPRAVA POKRMŮ		
Připraví tabuli pro jednoduché stolování.	• základní vybavení kuchyně • výběr, nákup a skladování potravin • jednoduchá úprava stolu	
Chová se vhodně při stolování.	Pravidla správného stolování	

Ročník 4.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM		
Vytváří dle své představivosti různé výrobky z daného materiálu.	• vlastnosti materiálu	
Volí vhodné pracovní pomůcky a nástroje s ohledem k použitému materiálu.	• funkce a využití pracovních pomůcek a nástrojů	
Využívá při činnosti s různým materiálem prvky lidových tradic.	• využití tradic, řemesel a lidových zvyků	
Udržuje pořádek na svém pracovním místě, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze.	• pracovní postupy • organizace práce • bezpečnost práce • zásady první pomoci	

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI		
Montuje a demontuje stavebnici.	• práce se stavebnicemi • sestavování modelů	
Pracuje podle slovního návodu, předlohy.	• práce s návodem, předlohou • dovede sestavovat složitější stavebnicové prvky	
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze.	• zásady hygieny • bezpečnost práce • zásady první pomoci	
PĚSTITELSKÉ ČINNOSTI		
Zná zásady péče o pokojové květiny.	• základní podmínky pro pěstování rostlin	
Umí zvolit podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a nářadí.	• pěstování ze semen v místnosti	
Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové a jiné rostliny.	• pěstování pokojových rostlin	
Pracuje s atlasem rostlin.	• rostliny jedovaté • rostliny jako drogy • alergie	
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze.	• zásady hygieny • bezpečnost práce • zásady první pomoci	
PŘÍPRAVA POKRMŮ		
Orientuje se v základním vybavení kuchyně.	• základní vybavení kuchyně	
Připraví jednoduchý pokrm studené kuchyně.	• výběr a nákup potravin	
Zná pravidla správného stolování a společenského chování.	• jednoduchá úprava stolu • pravidla správného stolování	
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze.	• zásady hygieny • technika v kuchyni • bezpečnost práce • zásady první pomoci	
Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch.	• pracovní postupy • organizace práce	

Ročník 5.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM		
Vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu.	• práce s daným materiálem • vlastnosti materiálu	
Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic.	• seznámení s lidovými tradicemi	

Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu.	• druhy pomůcek, nástrojů, náčiní ke zpracování různých materiálů	
Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce.	• bezpečnost a organizace práce	
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI		
Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž.	• práce se stavebnicí, použití logiky	
Pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu.	• využití návodu při postupech práce	
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce.	• pracovní hygiena • první pomoc při zranění	
PĚSTITELSKÉ ČINNOSTI		
Provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování.	• práce s rostlinami - pokusy, pozorování, péče o rostliny	
Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny.	• pěstování pokojových rostlin	
Volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní.	• využití nářadí při práci s rostlinami	

Ročník 6.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY		
Provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň.	Druhy a vlastnosti materiálů, základní postupy opracování různých materiálů (dřevo, kov).	
Řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálu, pracovních nástrojů a nářadí.	Nářadí a nástroje pro práci s daným materiálem. Ruční opracování polotovarů.	
Organizuje a plánuje svoji pracovní činnost.	Pracovní postupy, návyky při organizování vlastní práce.	OSV - Kooperace a kompetice
Užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	Technická dokumentace – čtení technických výkresů a vypracování náčrtů pro vlastní výrobek.	
Dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím, poskytne první pomoc při úrazu.	První pomoc při úrazech, bezpečnostní předpisy a postupy. Technika a životní prostředí.	

Ročník 7.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY		
Provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň.	Vlastnosti materiálů, užití v praxi. Nové postupy opracování různých materiálů (dřevo, kov, plast, kompozity).	
Řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálu, pracovních nástrojů a nářadí.	Pracovní pomůcky. Nářadí a nástroje pro práci s daným materiálem. Ruční opracování polotovarů.	
Organizuje a plánuje svoji pracovní činnost.	Pracovní postupy, návyky při organizování vlastní práce.	
Užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	Technická dokumentace, čtení technických výkresů, vypracování náčrtů a rysů pro vlastní výrobek.	
Dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím, poskytne první pomoc při úrazu.	První pomoc při úrazech, bezpečnostní předpisy a postupy. Technika a životní prostředí.	
PŘÍPRAVA POKRMŮ		
Používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče.	Kuchyně, základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu.	
Připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy.	Příprava pokrmů, úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů.	
Dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu.	Úprava stolu a stolování, jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole.	
Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni.	První pomoc, ošetření zranění v kuchyni Potraviny, výběr, nákup, skladování, skupiny potravin, sestavování jídelníčku.	

Ročník 8.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI		
Ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů.	Provoz domácnosti, režim v rodině, elektrická instalace, elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika, návody k obsluze, bezpečnost a ekonomika provozu.	
Správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby, provádí drobnou domácí údržbu.	Údržba a úklid domácnosti, odpady a odpadky, ekologie a třídění odpadu, pomůcky v péči o domácnost.	
Provádí jednoduché operace pla-	Finance v domácnosti, rozpočet, příjmy a	

tebního styku a domácího účetnictví.	výdaje, dluhy, platby, platební styk, ekonomika domácnosti, elektron. bankovnictví.	
Dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem.	Bezpečnost a hygiena při práci, nebezpečí úrazu elektrickým proudem, první pomoc, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace.	
SVĚT PRÁCE		
Orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí.	Trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť a pracovních prostředků, objekty pracovišť, druhy pracovních činností, charakter a druhy práce, požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní na pracovní profese. Rovnost příležitosti na trhu práce. Profesní orientace – volba, ovlivňování, základní principy, sebepoznání, sebehodnocení, osobní zájmy, cíle, zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, vlivy na volbu profesní orientace, práce s profesními informacemi, informační zdroje, poradenské služby.	

Ročník 9.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
SVĚT PRÁCE		
Prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce.	Možnosti vzdělávání, náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby.	
Posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy.	Zaměstnání, pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce; práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů.	
Využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání.	Podnikání, druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání.	
DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ		
Sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model.	Sestavování modelů podle návodu. Jednoduchý program. Předloha, náčrt, plán.	
Navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu	Stavebnice (konstrukční, elektronické), tvorba konstrukčních prvků.	
Provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení.	Montáž, demontáž a údržba. Návod, schéma.	
Dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy, poskytne první pomoc při úrazu	Zásady bezpečnosti a hygieny práce. Bezpečnostní předpisy. První pomoc při úrazu.	

Vzdělávací oblast: ETICKÁ VÝCHOVA
Vyučovací předmět: SPOLEČENSKÁ VÝCHOVA

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Předmět je vyučován:

- ve 4. ročníku 1 hodinu týdně

Předmět je vyučován v kmenové třídě.

Vzdělávací obsah je rozdělen do těchto tematických okruhů: Mezilidské vztahy a komunikace, Pozitivní hodnocení sebe a druhých. Vzdělávací obor umožňuje zároveň rozvíjet čtenářskou gramotnost – porozumění textům, posouzení spolehlivosti a platnosti informací a jejich využití v životě

1. Cílové zaměření vyučovacího předmětu:

Vzdělávání v daném vyučovacím předmětu směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že žáka vedeme k:

- k navázání a udržování uspokojivých vztahů
- k vytvoření si pravdivé představy o sobě samém, k tvořivému řešení každodenních problémů
- k formulaci svých názorů a postojů na základě vlastního úsudku s využitím poznatků z diskuze s druhými
- ke kritickému vnímání vlivu vzorů při vytváření vlastního světonázoru

2. Formy a metody práce

- skupinová a frontální výuka - výklad, poslech, četba, komunikační cvičení
- besedy
- projekty
- výuka probíhá v učebnách, na vycházkách, případně na exkurzích, besedách

3. Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření klíčových kompetencí jsou vytvářeny žákům podmínky, které jim umožní:

a) Kompetence k učení

- rozpoznat povahu problému a k jeho aktivnímu řešení na základě získaných dovedností a vědomostí
- vnímat, přijímat, vytvářet a rozvíjet etické, kulturní a duchovní hodnoty, které nespočívají pouze v materiálním uspokojení lidských potřeb
- samostatně pozorovat, experimentovat a získané výsledky kriticky posuzovat a vyvodit z nich závěry pro využití v budoucnosti

b) Kompetence k řešení problémů

- uvážlivě a vhodně rozhodovat v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti
- přistupovat k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality a hospodárnosti, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot

c) **Kompetence komunikativní**
- rozvinout správné způsoby komunikace a demonstrovat nové formy efektivního a tvořivého využívání dostupných prostředků komunikace

d) **Kompetence sociální a personální**
- navázat a rozvíjet uspokojivé vztahy
- být vedeni k toleranci, vstřícnosti a pochopení potřeb a postojů druhých
- naslouchat promluvám druhých lidí, porozumět jim a vhodně na ně reagovat

e) **Kompetence občanské**
- na základě osobní zkušenosti pochopit výhody spolupráce
- kriticky myslet, aby byli schopni činit uvážlivá rozhodnutí, za která jsou zodpovědní a která jsou schopni obhájit

f) **Kompetence pracovní**
- aktivně a tvořivě ovlivňovat měnící se životní a pracovní podmínky

4. Vzdělávací obsah předmětu tvoří:

- výstupy rozpracované podle vzdělávacího oboru Etická výchova v dokumentu RVP ZV (viz tabulka výstupů a učiva níže)
- průřezová témata:
  - OSV – Poznávání lidí – 4. ročník – integrace
  - OSV – Komunikace – 4. ročník – integrace
  - OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika – 4. ročník - integrace

Ročník 4.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
ZÁKLADNÍ KOMUNIKAČNÍ DOVEDNOSTI		
Reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace. **Vnímá základní prvky neverbální komunikace u sebe a u druhých.**	• neverbální komunikace • seznámení se s možnostmi neverbální komunikace • zásady neverbální komunikace • postoje těla • mimika, úsměv • zrakový kontakt • gesta • podání ruky • zásady efektivní neverbální komunikace	OSV - Poznávání lidí
Vnímá důležitost usměrňování základních citů. **Vnímá problematiku sympatie.** **Sociálně přijatelným způsobem usměrňuje svůj hněv.**	• komunikace citů • usměrňování základních citů • pocity spokojenosti • problematika sympatie • pocity smutku a obav a jejich usměrňování • hněv a jeho zvládání	OSV - Komunikace OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika
POZITIVNÍ HODNOCENÍ SEBE A DRUHÝCH		
Dokáže vyjádřit druhému pochvalu. **Správně reaguje na pochvalu, kterou obdržel.**	• formy pozitivního hodnocení druhých • připisování pozitivních vlastností druhým • formy pochvaly	

Vhodně vyjadřuje odpuštění druhým. **Dokáže se usmířit s druhými.** **Projevuje úctu k handicapovaným.**	• význam pochvaly • účinnost pochvaly • správná reakce na pochvalu • umění odpustit • význam odpuštění • formy vyjádření odpuštění • usmíření • úcta k handicapovaným	
Chápe důležitost empatie. **Zvládá přátelské přijetí lidí okolo sebe.** **Vnímá reakce druhých a snaží se je vyhodnotit.** **Dokáže vyjádřit soucit.**	• empatie • pochopení důležitosti empatie • zážitek přijetí pro každé dítě • nácvik přátelského přijetí • pomocí empatie předpokládat reakce druhých • vyjádření soucitu	
Prezentuje své vzory. **Identifikuje, co ho na jeho vzorech přitahuje.**	• reálné a zobrazené vzory • já a moje vzory • kde jsou mé vzory? • vzory v rodině • co mě na vzorech přitahuje	

POVINNĚ VOLITELNÉ PŘEDMĚTY
Vyučovací předmět: APLIKOVANÁ INFORMATIKA

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Předmět je vyučován:

- v 6. ročníku 1 hodin týdně
- v 7. ročníku 1 hodin týdně
- v 8. ročníku 1 hodin týdně
- v 9. ročníku 1 hodin týdně

Výuka je realizována formou vyučovací hodiny v učebně informatiky. Řád učebny je součástí vybavení učebny, dodržování pravidel je pro každého žáka závazné.

1. Cílové zaměření vyučovacího předmětu:

Vzdělávání v daném vyučovacím předmětu je směřováno k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že žáka vedeme k:

- poznání vybraných informačních a komunikačních technologií a vzájemných souvislostí
- osvojení základních pojmů a odborné terminologie ve vybraných programech
- rozvoj a využití všech druhů informačních technologií
- sledování souvislostí a vztahů mezi aplikacemi, vytváření a ověřování hypotéz
- vytváření logického uvažování a otevřeného i kritického myšlení

2. Formy a metody práce

- individuální práce každého žáka na počítači
- obsluha periferních částí
- využití didaktických programů

3. Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření klíčových kompetencí vytváříme žákům podmínky, které jim umožní:

a) Kompetence k učení

- vyhledávat a propojovat informace
- používat odbornou terminologii
- samostatně experimentovat a porovnávat získané informace
- nalézat souvislosti mezi získanými daty

b) Kompetence k řešení problémů

- využívat základní postupy k nalezení problému
- hledat a zvolení postupu jeho řešení a vyhodnocení získaných dat

c) Kompetence komunikativní

- komunikovat mezi žáky, diskuse
- formulovat myšlenky v písemné i obrazové formě

d) Kompetence sociální a personální

- využívat individuální i skupinové přípravy při řešení problémů
- posílit sebedůvěru, pocit zodpovědnosti

e) Kompetence občanské

- respektovat přesvědčení druhých a být schopen vcítit se do situace druhých

f) Kompetence pracovní

- dodržovat a upevňovat bezpečné chování při práci s počítači a dalším zařízením
- dbát zásad ergonomického uspořádání pracoviště
- využívat získané dovednosti v praxi

4. Vzdělávací obsah předmětu tvoří:

Ročník 6.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Orientuje se v programu MS Paintbrush.	Paintbrush (Malování)	
Pracuje s programem PhotFiltre.	Orientace v prostředí programu, import obrázku, barevný režim, velikost a ořez obrázku, korekce, filtry, efekty, kouzelná hůlka, plechovka, sprej, klonování, guma, štětec, retuše	
Vyhledává obrázky dle zadané specifikace.	Vyhledávače (Google, fotobanky), specifikace obrázků	
Umí zpracovat videodokument.	Windows Movie Maker - import fotografií, klipartů, hudby, tvorba časové osy, efekty a přechody videa, titulky, vložení komentáře	
Pracuje s běžnými uživatelskými aplikacemi.	Total Commander, Adobe Reader, Mapa znaků, komprese souborů - WinZip, AlZip, WinRAR	
Ovládá základy fotografování.	Úvod do problematiky, typy fotoaparátů, paměťová média, údržba a péče o fotoaparát, volba motivu, kompozice, zlatý řez, nejčastější chyby fotografování, fotografické efekty, barevný režim, světlo, blesk, archivace fotografií	

Ročník 7.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Orientuje se v prostředí programu Corel Draw.	Nastavení programu, pravítka, vodicí linky, mřížka, práce s křivkami, drátěný model, nástroj výběr, kreslení základních tvarů (obdélník, elipsa, mnohoúhelník, diagram, spirála), transformace objektů, ruční režim (ruční kreslení, čára se 2 body, bezierův režim), lupa, malířské techniky, nástroj přechod, kontura, deformace, stín, obálka, vysunutí 3D, průhlednost, čočka, zarovnání a rozmístění, obrysové pero, kótování, barva obrysu, perspektiva, zešikmení, zkosení,	

	trasování (převod na křivky), barevné výplně (jednotná, přechodová, vzorová, texturová, postscriptová), interaktivní výplň, tvorba a import tabulek (z MS Office), export dat do běžných formátů (*.jpg, *.pdf, *.tif, *.ai), plotrování	
Kombinuje různé typy a řezy písma.	Základy typografie - fonty True-Type a Open-Type, řezy písma	
Kombinuje barvy dle barevné škály.	Psychologie barev - barvy, barevné kombinace	
Vytváří akcidenční tiskoviny.	Zásady tvorby akcidenčních tiskovin, leták, vizitka, hlavičkový papír, pohlednice, pozvánka	
Upravuje fotografie v programu Corel PhotoPaint.	Úprava fotografií (narovnání, kontrast, gama, histogram, odstín), náhrada barev, jas, kontrast, intenzita, efekty (3D, tahy štětcem, rozostření, kontura, deformace, šum), netradiční efekty, textury	

Ročník 8.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Programování	Seznámení s programovacím jazykem, programem a algoritmy	
Umí pracovat v programu Scrach	Orientace v prostředí, práce se scénáři a kostýmy, vytvoření pohybu objektů, letících postav, animace jména, tanec, zvuk, vytvoření algoritmu when – do, vytvoření her (běh do cíle, chytací hra, padání jablek, počtář, ekologie), vytvoření proměnné a cyklu s daným počtem opakování	
Používá a pracuje v programu KODO GAME LAB	Orientace v prostředí, vytvoření aplikací (mořský svět, výzkumná mise, rychlost pohybu, závodní okruh, bojová mise, klonování objektů, packman, vyčisti města, air jockey, fotbálek)	
Komunikuje pomocí e-mailových klientů a pracuje s nejběžnějšími Google aplikacemi.	Gmail, Google Disk, Google Play, kalendář, překladač	

Ročník 9.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Orientuje se v html kódech.	Vložení a rozlišení jednotlivých značek (tagů) html kódu - nadpisy, odstavce, zvýraznění části textu odstavce	
Umí pracovat s css styly a propojovat je s html stránkou.	Definice stylů css, barva písma, font písma, velikost písma, zarovnání textu, formát nadpisů a odstavců, základní css vlastnosti	
Pracuje s html editorem PSPad.	Orientace v prostředí, nový soubor, otevření, uložení a zavření souboru, vkládání html kódů,vkládání písma, zobrazení html stránky, úpra-	

	va písma, vložení obrázku, vložení menu, tabulky, odkazů, seznamů, bloků	
Vyhledává obrázky dle zadané specifikace.	Vyhledávače (Google, fotobanky) , specifikace obrázků	
Vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích.	Využití vyhledávačů a jejich služeb	
Při vyhledávání na internetu používá jednoduché a vhodné cesty.	Ovládání vybraných internetových prohlížečů	

Vyučovací předmět: ZÁKLADY VĚD

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Předmět je vyučován:

- v 6. ročníku 1 hodin týdně
- v 7. ročníku 1 hodin týdně
- v 8. ročníku 1 hodin týdně
- v 9. ročníku 1 hodin týdně

1. Cílové zaměření vyučovacího předmětu:

Vyučovací předmět Základy věd umožňuje žákům prohloubit základní znalosti a dovednosti v historii, historických souvislostech a zeměpise. Umožňuje proniknout do základů technického kreslení, tajů jednoduchých pokusů přírodovědného charakteru. Nabízí rozšíření znalostí ekologie a možnosti zapojení žáků do ekologických aktivit. Vytváří nabídku orientovat se ve světě informací, tvořivě s nimi pracovat a využívat je při dalším vzdělávání a v praktickém životě. Získané dovednosti jsou nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce.

Vzdělávací obsah předmětu prohlubuje znalosti žáků z oblastí:

Regionální historie a zeměpis – 6. ročník
Fyzikální pokusy, měření a rýsování - 7. ročník
Přírodovědné pokusy (přírodopis, chemie, ekologie), zdravá výživa - 8. ročník
Základy práva – 9. ročník

2. Formy a metody práce

- řešení dílčích úkolů při práci ve skupinách
- návštěvy výstav (rukodělná činnost, řemeslná výroba, trhy práce)
- práce s historickými dokumenty
- besedy a návštěvy muzea a archivu
- projekty, rozvíjení kultivovaného písemného i ústního projevu
- frontální metoda s demonstračními pomůckami
- laboratorní práce
- využití knih ve školní knihovně

3. Výchovné a vzdělávací strategie

Pro utváření klíčových kompetencí jsou vytvářeny žákům podmínky, které jim umožní:

a) Kompetence k učení

- základ pracovní dovednosti
- poznávat smysl a cíl učení
- mít pozitivní vztah k učení prostřednictví zadávaných úkolů
- využívat informační zdroje k získání nových poznatků
- posoudit vlastní pokrok
- zhodnotit výsledky své práce a diskutovat o nich

b) Kompetence k řešení problémů

- promýšlet pracovní postupy
- učit se vnímat procesy
- poznatky aplikovat v praxi

c) Kompetence komunikativní

- rozšiřovat si slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek, popsat postup práce
- učí se správnému technologickému postupu při práci
- při komunikaci používat správné odborné názvosloví

d) Kompetence sociální a personální

- rozvíjet spolupráci uvnitř kolektivu
- přispívat k atmosféře radostného prožitku
- respektovat a přijímat názor druhých

e) Kompetence občanské

- dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny při práci
- pomáhat méně nadaným a slabším žákům

f) Kompetence pracovní

- využívat získané poznatky v praxi
- využívat poznatky pro přípravu na budoucí povolání

4. Vzdělávací obsah předmětu tvoří:

Ročník 6.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
	ČLOVĚK V DĚJINÁCH	
Aktivně a samostatně vyhledává relevantní zdroje informací.	Regionální dějiny Pardubic a Pardubického kraje	
Kriticky zhodnotí získané informace.	Sakařovy Dějiny Pardubic – práce s literaturou, prameny písemnými i hmotnými	
Pod vedením učitele analyzuje a syntetizuje poznatky do vlastní práce, pokouší se o vlastní dedukce na základě argumentů.	Porovnání historických podob památkových objektů v Pardubicích, jejich současnost a historie	
Pracuje s fakty.	Práce s archivními dokumenty,	
Pracuje individuálně i v týmu, poznává svou roli v něm a svůj přínos pro něj.	Kritický přístup k získaným informacím, obhájí si své postoje a názory	
Seřadí získaná fakta podle historické posloupnosti a popíše podle nich historickou událost.	Snaží se získaná fakta zpracovat do projektu	

Ročník 7.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
PRÁCE S LABORATORNÍ TECHNIKOU		
Vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů. **Aplikuje poznatky o jednotkách při řešení praktických problémů.**	Hmotnost - váhy a vážení Objem – měření a vážení Pevná a kapalná tělesa Jednotky	
Vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci.	Protokol laboratorních postupů Vyhledávání informací	
Dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci.	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci	
Poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři.	Postup při ošetření úrazu	
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU		
Využívá potřebnou matematickou symboliku.	Zápis a používání matematických symbolů	
Rozeznává a vhodně používá různé druhy čar.	Základy rýsování Druhy čar	
Načrtne a sestrojí rovinné útvary.	Konstrukce rovinných útvarů	
Okótuje rovinné obrazce.	Kótování jednoduchých i složitějších obrazců	
Načrtne v rovině obraz hranolu.	Rovnoběžné promítání	
Sestrojí nárys a půdorys jednoduchých těles.	Nárys, půdorys	

Ročník 8.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
Dodržuje zásady bezpečnosti práce, hygieny a chování při pozorování přírody, při práci v laboratoři i v kuchyni. **Poskytne základy první pomoci při poranění nebo úrazu.**	Bezpečnost práce Hygiena První pomoc	
Připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy. **Dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti.**	Zdravá výživa Stolování a stolničení	
Aplikuje praktické metody poznávání přírody.	Práce s lupou a mikroskopem Chemické sklo a nádobí	

Pracuje s mikroskopem, připraví jednoduchý mikroskopický preparát. **Používá mikroskop a lupu pro pozorování.** **Rozeznává a používá laboratorní sklo a nádobí.** **Provede jednoduché laboratorní úkony.** **Předvídá průběh některých jednoduchých chemických reakcí.** **Využívá názvosloví anorganické chemie při popisu sloučenin.**	Jednoduché důkazové reakce	
Užívá atlasy a klíče pro určování rostlin a živočichů. **Vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci.** **Rozlišuje a porovnává vybrané skupiny rostlin a živočichů, určuje vybrané zástupce.** **Vyhotoví zjednodušené určovací klíče pro vybrané přírodniny.**	Určování přírodnin	
Nasbírá, vylisuje rostliny a založí herbář.	Herbář	
Vysvětlí základní ekologické pojmy, vztahy mezi organismy, zhodnotí pozitivní i negativní vliv člověka na přírodu.	Ekologie a ochrana přírody	

Ročník 9.

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
	ZÁKLADY PRÁVA	
Dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování.	Právo a etika	
Kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí.	Mediální výchova, Reklama, propaganda	
Rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovnává jejich znaky. **Vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů.**	Majetek a vlastnictví, zákon po rodině, soustava státní moci moc zákonodárná	

Objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství, rodičovství		
Rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady	Základy trestního a přestupkového práva	
Rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů.	Základy trestního práva	
Přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťováni obrany státu	Základy občanského práva Lidská práva v praxi	
Provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci.	Základy občanského práva	
Chápe význam a prospěšnost práce pro život člověka, orientuje se na trhu práce.	Základy pracovního práva	

Vyučovací předmět: SPORTOVNÍ HRY – HOKEJOVÁ PŘÍPRAVA

CHARAKTERISTIKA VYUČOVACÍHO PŘEDMĚTU

Předmět je vyučován:

- v 6. ročníku 1 hodin týdně
- v 7. ročníku 1 hodin týdně
- v 8. ročníku 1 hodin týdně
- v 9. ročníku 1 hodin týdně

Volitelný předmět sportovní hry je určen pro žáky – hokejisty.
Výuka probíhá v tělocvičnách školy, v případě příznivého počasí na venkovním hřišti.
Řád tělocvičen a hřiště je součástí sportovního zázemí školy a jeho dodržování je pro každého žáka závazné.

1. Cílové zaměření vyučovacího předmětu:

Hokejová příprava vychází z metodiky ČSLH – Příručka pro trenéry LH - 3. část - 6. – 9. třída, (ČSLH 2000).
Tento předmět je určen pro žáky, kteří se věnují hokejové přípravě.

2. Vzdělávací obsah předmětu tvoří:

6. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ		
Hráč je teoreticky připravován.	Pravidla LH – prohlubování znalostí Zásady první pomoci Historie LH, klubová historie	
Hráč zvládá herní činnosti jednotlivce (HČJ).	Bruslení – zdokonalování a automatizace všech naučených dovedností Rychlost – stínové a zrcadlové bruslení ve dvojicích Bruslení s prudkými změnami směru vpřed, vzad, stranou	
Herní činnosti jednotlivce	Vedení kotouče v koordinačně náročných činnostech Vedení kotouče bez zrakové kontroly Vedení kotouče v situaci 1-1 v osobním souboji ve všech prostorách hřiště	
Herní činnosti jednotlivce	Uvolňování hráče s kotoučem Zdokonalování uvolňování hráče s kotoučem již naučenými způsoby a jejich užití v herních situacích, při herních omezeních Dvojité klamání, uvolnění několikanásobnou prudkou změnou směru na malém prostoru	
Herní činnosti jednotlivce	Uvolňování hráče bez kotouče Změnou směru a rychlosti, jízdou vpřed, vzad	

	Stálá zraková kontrola spoluhráče s kotoučem a spoluhráčů bez kotouče Timing – správné načasování pohybu	
Herní činnosti jednotlivce	Přihrávání a zpracování přihrávky, Zdokonalování rychlosti provedení, přesnosti a prudkosti naučených způsobů přihrávek Automatizace přihrávky o hrazení, klamné přihrávky, dlouhé přihrávky Zpracování kotouče po přihrávce s přechodem do kličky Přihrávání a zpracování nepřesných a prudkých přihrávek pod tlakem	
Herní činnosti jednotlivce	Střelba – zdokonalování střelby golfovým úderem a krátkým švihem, střelba po přihrávce z krátké vzdálenosti při tlaku bránících hráčů Najetí do střeleckého prostoru a včasné a prudké zakončení pod tlakem Střelba s dodatečnými informacemi	
Herní činnosti jednotlivce	Obsazování hráče s kotoučem Agresivní napadání dvěma hráči v útočném a středním pásmu Čtení hry – bekčekink hráče s kotoučem ve středním pásmu	
Herní činnosti jednotlivce	Obsazování hráče bez kotouče – volně, těsné postavení mezi soupeřem a vlastní brankou Postavení mezi soupeřem s kotoučem a bez kotouče Bekčekink hráče bez kotouče ve středním pásmu	
Herní činnosti jednotlivce	Blokování střel a chytání kotouče- osobní zodpovědnost za chycení kotouče, blokování a chytání všemi způsoby	
Herní činnosti jednotlivce	Vhazování – nácvik jednotlivých technik – nadhmatem, podhmatem, po ruce, přes ruku – základní postavení při vhazování v ÚP, SP, OP Jednoduché taktické varianty	
Hráč zvládá kombinace útočné a obranné	Zpětná přihrávka a přenechání kotouče – najíždění do volného prostoru Kombinace při přechodu útočné modré čáry - kombinace s timingem Vyjetí z rohu v UP – individuální akcí, cloněním, překřížením, rotací Obranné kombinace – zdvojování, přebírání, odstupování, osobní bránění Zajišťování – obrana v OP v situaci 2-2, 3-3	
Hráč zvládá přesilovou hru a hru v oslabení	Základní postavení v OP při hře v oslabení 4-5 Postavení při PH 5-4 v ÚP s obránci na modré čáře Založení PH 5-4 z OP – postupným a rychlým útokem	
Hráč je seznamován s herními systémy	Jednoduchý nácvik založení rychlého a postupného útoku Přechod přes útočnou modrou čáru napadání dvěma hráči v útočném postavení	
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ		
Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím.	Hygiena a životospráva sportovce Denní režim	

7. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ		
Hráč je teoreticky připravován.	Pravidla LH – prohlubování znalostí Zásady první pomoci Historie LH, klubová historie	
Hráč zvládá herní činnosti jednotlivce (HČJ).	Bruslení – zdokonalování a automatizace všech naučených dovedností Rychlost – stínové a zrcadlové bruslení ve dvojicích Bruslení s prudkými změnami směru vpřed, vzad, stranou	
Herní činnosti jednotlivce	Vedení kotouče v koordinačně náročných činnostech Vedení kotouče bez zrakové kontroly Vedení kotouče v situaci 1-1 v osobním souboji ve všech prostorách hřiště	
Herní činnosti jednotlivce	Uvolňování hráče s kotoučem Zdokonalování uvolňování hráče s kotoučem již naučenými způsoby a jejich užití v herních situacích, při herních omezeních Dvojité klamání, uvolnění několikanásobnou prudkou změnou směru na malém prostoru	
Herní činnosti jednotlivce	Uvolňování hráče bez kotouče Změnou směru a rychlosti, jízdou vpřed, vzad Stálá zraková kontrola spoluhráče s kotoučem a spoluhráčů bez kotouče Timing – správné načasování pohybu	
Herní činnosti jednotlivce	Přihrávání a zpracování přihrávky, Zdokonalování rychlosti provedení, přesnosti a prudkosti naučených způsobů přihrávek Automatizace přihrávky o hrazení, klamné přihrávky, dlouhé přihrávky Zpracování kotouče po přihrávce s přechodem do kličky Přihrávání a zpracování nepřesných a prudkých přihrávek pod tlakem	
Herní činnosti jednotlivce	Střelba – zdokonalování střelby golfovým úderem a krátkým švihem Střelba po přihrávce z krátké vzdálenosti při tlaku bránících hráčů Najetí do střeleckého prostoru a včasné a prudké zakončení pod tlakem Střelba s dodatečnými informacemi	
Herní činnosti jednotlivce	Obsazování hráče s kotoučem Agresivní napadání dvěma hráči v útočném a středním pásmu Čtení hry – bekčekink hráče s kotoučem ve středním pásmu	
Herní činnosti jednotlivce	Obsazování hráče bez kotouče – volně, těsné postavení mezi soupeřem a vlastní brankou Postavení mezi soupeřem s kotoučem a bez kotouče Bekčekink hráče bez kotouče ve středním pásmu	

Herní činnosti jednotlivce	Blokování střel a chytání kotouče- osobní zodpovědnost za chycení kotouče Blokování a chytání všemi způsoby	
Herní činnosti jednotlivce	Vhazování – nácvik jednotlivých technik – nadhmatem, podhmatem Po ruce, přes ruku – základní postavení při vhazování v ÚP, SP, OP Jednoduché taktické varianty	
Hráč zvládá kombinace útočné a obranné	Zpětná přihrávka a přenechání kotouče – najíždění do volného prostoru Kombinace při přechodu útočné modré čáry - kombinace s timingem Vyjetí z rohu v UP – individuální akcí, cloněním, překřížením, rotací Obranné kombinace – zdvojování, přebírání, odstupování, osobní bránění Zajišťování – obrana v OP v situaci 2-2, 3-3	
Hráč zvládá přesilovou hru a hru v oslabení	Základní postavení v OP při hře v oslabení 4-5 Postavení při PH 5-4 v ÚP s obránci na modré čáře Založení PH 5-4 z OP – postupným a rychlým útokem	
Hráč je seznamován s herními systémy	Jednoduchý nácvik založení rychlého a postupného útoku Přechod přes útočnou modrou čáru napadání dvěma hráči v útočném postavení	
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ		
Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím.	Hygiena a životospráva sportovce Denní režim	

8. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ		
Hráč je teoreticky připravován	Pravidla LH – prohlubování znalostí Zásady první pomoci Základy grafického značení v LH, základní pojmy – forčekink, bekčekink Historie LH, klubová historie Hodnocení utkání Soutěže v hokejově vyspělých zemích	
Hráč zvládá herní činnosti jednotlivce (HČJ)	Bruslení – zdokonalování všech bruslařských technik Základy silového bruslení – výbušnost, rychlý přístup k soupeři Bruslení s prudkými změnami směru vpřed, vzad, stranou	
Herní činnosti jednotlivce	Vedení kotouče v koordinačně náročných činnostech Vedení kotouče bez zrakové kontroly Vedení kotouče v situaci 1-1 v osobním souboji ve všech prostorách hřiště	
Herní činnosti jednot-	Uvolňování hráče s kotoučem	

livce	Zdokonalování uvolňování hráče s kotoučem již naučenými způsoby a jejich užití v herních situacích, při herních omezeních Dvojité klamání, uvolnění několikanásobnou prudkou změnou směru na malém prostoru	
Herní činnosti jednotlivce	Uvolňování hráče bez kotouče Změnou směru a rychlosti, jízdou vpřed, vzad Stálá zraková kontrola spoluhráče s kotoučem a spoluhráčů bez kotouče Timing – správné načasování pohybu	
Herní činnosti jednotlivce	Přihrávání a zpracování přihrávky, Zdokonalování rychlosti provedení, přesnosti a prudkosti naučených způsobů přihrávek Automatizace přihrávky o hrazení, klamné přihrávky, dlouhé přihrávky Zpracování kotouče po přihrávce s přechodem do kličky Přihrávání a zpracování nepřesných a prudkých přihrávek pod tlakem	
Herní činnosti jednotlivce	Střelba – zdokonalování střelby golfovým úderem a krátkým švihem Střelba po přihrávce z krátké vzdálenosti při tlaku bránících hráčů Najetí do střeleckého prostoru a včasné a prudké zakončení pod tlakem Střelba s dodatečnými informacemi	
Herní činnosti jednotlivce	Obsazování hráče s kotoučem Agresivní napadání dvěma hráči v útočném a středním pásmu Čtení hry – bekčekink hráče s kotoučem ve středním pásmu	
Herní činnosti jednotlivce	Obsazování hráče bez kotouče – volně, těsné postavení mezi soupeřem a vlastní brankou Postavení mezi soupeřem s kotoučem a bez kotouče Bekčekink hráče bez kotouče ve středním pásmu	
Herní činnosti jednotlivce	Blokování střel a chytání kotouče- osobní zodpovědnost za chycení kotouče Blokování a chytání všemi způsoby	
Herní činnosti jednotlivce	Vhazování – nácvik jednotlivých technik – nadhmatem, podhmatem Po ruce, přes ruku – základní postavení při vhazování v ÚP, SP, OP Jednoduché taktické varianty	
Hráč zvládá kombinace útočné a obranné	Zpětná přihrávka a přenechání kotouče – najíždění do volného prostoru Kombinace při přechodu útočné modré čáry - kombinace s timingem Vyjetí z rohu v UP – individuální akcí, cloněním, překřížením, rotací Obranné kombinace – zdvojování, přebírání, odstupování, osobní bránění Zajišťování – obrana v OP v situaci 2-2, 3-3	
Hráč zvládá přesilovou	Základní postavení v OP při hře v oslabení 4-5	

hru a hru v oslabení	Postavení při PH 5-4 v ÚP s obránci na modré čáře Založení PH 5-4 z OP – postupným a rychlým útokem	
Hráč je seznamován s herními systémy	Jednoduchý nácvik založení rychlého a postupného útoku Přechod přes útočnou modrou čáru napadání dvěma hráči v útočném postavení	
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ		
Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím.	Hygiena a životospráva sportovce Denní režim	

9. ročník

Výstupy	Učivo	Průřezová témata
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ		
Hráč je teoreticky připravován	Pravidla LH – prohlubování znalostí Zásady první pomoci Základy grafického značení v LH, základní pojmy – forčekink, bekčekink, pinčink Historie LH, klubová historie Hodnocení utkání, videozáznam Soutěže v hokejově vyspělých zemích Vysvětlení činnosti skautů a agentů z NHL	
Hráč zvládá herní činnosti jednotlivce (HČJ)	Bruslení – zdokonalování všech bruslařských technik Silové bruslení – výbušnost, rychlý přístup k soupeři Bruslení s prudkými změnami směru vpřed, vzad, stranou	
Herní činnosti jednotlivce	Vedení kotouče automatizace v koordinačně náročných situacích Vedení kotouče v situaci 1-1 v osobním souboji ve všech prostorách hřiště v situacích 1-2	
Herní činnosti jednotlivce	Uvolňování hráče s kotoučem Zdokonalování a automatizace různých typů kliček a jejich užití v herních situacích při herních omezeních Uvolnění několikanásobnou prudkou změnou směru a rychlosti na malém prostoru	
Herní činnosti jednotlivce	Uvolňování hráče bez kotouče Změnou směru a rychlosti, jízdou vpřed, vzad a různými kombinacemi Uvolňování pro dlouhou přihrávku Timing-správné načasování pohybu pod tlakem Vše v situacích 1-1	
Herní činnosti jednotlivce	Přihrávání a zpracování přihrávky, Zdokonalování rychlosti provedení, přesnosti a prudkosti naučených způsobů přihrávek a jejich automatizace Přihrávky o hrazení – zpracování přihrávek o hrazení a kolem hrazení v OP a ÚP Přihrávání a zpracování nepřesných a prudkých přihrávek pod tlakem Zpracování kotouče jízdou vzad kolem hrazení s přecho-	

	dem do jízdy vpřed	
Herní činnosti jednotlivce	Střelba – zdokonalování všech druhů střelby Střelba po přihrávce z krátké vzdálenosti při tlaku bránících hráčů Střelba s dodatečnými informacemi Střelba přes soupeře v blízkosti branky Nácvik techniky přiklepnutým švihem, bez přípravy na malém prostoru a pod tlakem Najetí do střeleckého prostoru a včasné a prudké zakončení pod tlakem Několikanásobná střelba	
Herní činnosti jednotlivce	Obsazování hráče s kotoučem, zdokonalování již naučených dovedností V obsahování hráče s kotoučem, technicko – taktická stránka agresivního a pozičního napadání na základě čtení hry Bekčekink hráče s kotoučem ve SP s přechodem do OP	
Herní činnosti jednotlivce	Obsazování hráče bez kotouče Zdokonalování již naučených dovedností Taktická stránka těsného a volného obsazování hráče bez kotouče podle měnící se herní situace a podle pásma a prostoru hřiště	
Herní činnosti jednotlivce	Blokování střel a chytání kotouče- osobní zodpovědnost za chycení kotouče Blokování a chytání všemi způsoby	
Herní činnosti jednotlivce	Vhazování – nácvik dalších způsobů – nadhmatem, podhmatem Po ruce, přes ruku, další možnosti postavení při vhazování v ÚP, SP, OP Základní taktické varianty pro vhazování v OP, SP, ÚP	
Hráč zvládá kombinace útočné a obranné	Zdokonalování všech útočných a obranných kombinací podle systematiky LH Útočné kombinace při přechodu útočné modré čáry v herních situacích 2-1, 3-1, 3-2, 3-3 Kombinace s časováním, kombinace s proměnlivým počtem hráčů 2-1 Na 2-2 a 3-2 na 3-3 a obráceně, pohyb při malých rotacích v rozích ÚP Zdvojování a přebírání ve všech prostorách hřiště, obrana proti malým rotacím v situaci 2-2 Řešení rovnovážných herních situací podle pásem a v různých prostorách hřiště 1-1,2-2,3-3, 4-4, 5-5	
Hráč zvládá přesilovou hru a hru v oslabení	Postavení v OP při hře v oslabení 4-5 Rychlý přístup, možnosti a principy postavení při hře v oslabení 3-5 S rotací hráčů, postavení při PH 5-4 v ÚP – deštník, se střelbou nebo nahozením kotouče obránci před branku Zakončení PH 5-4 zpoza branky před branku a další možnosti založení PH 5-4 z OP postupným a rychlým útokem	
Hráč je seznamován s herními systémy	Nácvik rychlého a postupného útoku, založení útoku pomocí překřížení dvou hráčů Přechod přes útočnou modrou čáru – nastřelení kotouče	

	Reorganizovaný útok ve středním pásmu Nácvik obranného systému v rozestavení 2-1-2 v ÚP s přechodem na obranu SP a OP s neurčeným bránícím hráčem Se staženým SÚ, LKÚ Principy osobního a zónového bránění – využití ve hře Bekčekink hráčů do obranného postavení ve SP a OP při hře 5-5 Zásady obsazování při přechodu soupeře do OP obrana v OP v rozestavení 2-1-2 s určeným bránícím hráčem	
TRANSITION (přechod z Ú do O a naopak)	Seznámení se základními principy dovednosti a taktika pro transition-technika Bruslení – schopnost rychlé změny směru, dobrá pohyblivost a síla dolních končetin Schopnost spolupráce s hráčem s kotoučem Přehled o postavení svých spoluhráčů a soupeře, nácvik a zdokonalování transition v jednoduchých herních cvičeních	
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ		
Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím.	Hygiena a životospráva sportovce Denní režim	

7 HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

I. ZÁSADY HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A CHOVÁNÍ VE ŠKOLE A NA AKCÍCH POŘÁDANÝCH ŠKOLOU, ZÁSADY A PRAVIDLA PRO SEBEHODNOCENÍ ŽÁKŮ

1. Pedagogičtí pracovníci zajišťují, aby žáci, zákonní zástupci nezletilých žáků, popřípadě osoby, které vůči zletilým žákům plní vyživovací povinnost, byli včas informováni o průběhu a výsledcích vzdělávání žáka.
2. Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení, za první pololetí se místo vysvědčení vydává žákovi výpis vysvědčení.
3. Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm (dále jen "klasifikace").
4. U žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka a návrhu Pedagogicko-psychologické poradny.
5. Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.
6. Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval.
7. Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.
8. Výchovnými opatřeními jsou pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření. Pochvaly, jiná ocenění a další kázeňská opatření může udělit či uložit ředitel školy nebo třídní učitel.

Základní vzdělávání

1. Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za mimořádně úspěšnou práci.
2. Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déle trvající úspěšnou práci.
3. Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit:
   a) napomenutí třídního učitele,

b) důtku třídního učitele,
c) důtku ředitele školy.

4. Pravidla pro udělování pochval a jiných ocenění a ukládání napomenutí a důtek jsou součástí školního řádu.
5. Třídní učitel uloží důtky třídního učitele a tuto skutečnost neprodleně oznámí řediteli školy. Důtku ředitele školy lze žákovi uložit pouze po projednání v pedagogické radě.
6. Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí důvody udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.
7. Udělení pochvaly a jiného ocenění ředitele školy a uložení napomenutí nebo důtky se zaznamená do dokumentace školy. Udělení pochvaly ředitele školy se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.
8. Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.
9. Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn, pokud mu nebylo povoleno opakování ročníku podle § 52 odstavce 6 věty třetí školského zákona. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.
10. Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září, do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.
11. Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o přezkoumání výsledků hodnocení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Pokud není dále stanoveno jinak, ředitel školy nebo krajský úřad nařídí komisionální přezkoušení žáka, které se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka. Česká školní inspekce poskytne součinnost na žádost ředitele školy nebo krajského úřadu.
12. V případě, že se žádost o přezkoumání výsledků hodnocení žáka týká hodnocení chování nebo předmětů výchovného zaměření, posoudí ředitel školy, je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad, dodržení pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáka stanovených podle § 30 odst. 2. V případě zjištění porušení těchto pravidel ředitel školy nebo krajský úřad výsledek hodnocení změní;

nebyla-li pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků porušena, výsledek hodnocení potvrdí, a to nejpozději do 14 dnů ode dne doručení žádosti. Česká školní inspekce poskytne součinnost na žádost ředitele školy nebo krajského úřadu.

13. Ředitel školy může povolit žákovi na žádost jeho zákonného zástupce a na základě doporučujícího vyjádření odborného lékaře opakování ročníku z vážných zdravotních důvodů, a to bez ohledu na to, zda žák na daném stupni již opakoval ročník.
14. Pokud žák, který byl rozhodnutím soudu svěřen do střídavé výchovy rodičů, plní povinnou školní docházku střídavě ve dvou základních školách, vydává mu vysvědčení základní škola, v které zahájil vzdělávání dříve, pokud k tomu nebyla dohodou rodičů nebo rozhodnutím soudu určena druhá škola. Při hodnocení výsledků vzdělávání žáka za pololetí školního roku zohlední škola, která bude vydávat vysvědčení, hodnocení výsledků vzdělávání žáka druhou školou.

Pravidla pro sebehodnocení žáků

1. Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků, posiluje sebeúctu a sebevědomí žáků.
2. Je zařazováno do procesu vzdělávání průběžně všemi vyučujícími, způsobem přiměřeným věku žáků.
3. Chyba je přirozená součást procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat, hodnocení žákova výkonu nelze provést jen klasifikací, musí být doprovázeno rozborem chyb žáka. Chyba je důležitý prostředek učení.
4. V jednotlivých hodinách pomocí vhodně zvolených otázek ohodnotit svoji momentální práci.
5. V třídnických hodinách v rámci sezení v kruhu při hodnocení chování, jednání a vztahů ve třídě, v rámci dodržování školních a třídních pravidel sebehodnocení při skupinové práci.
6. Při sebehodnocení se žák snaží vyjádřit:
   - co se mu daří
   - co mu ještě nejde, jaké má rezervy (a proč)
   - jak bude pokračovat dál
   - jaký má ze sebe pocit ohledně pokroku za určité období
   - jaký má vztah k povinnostem
   - jaký má vztah ke spolužákům
   - jaký má vztah k vyučujícím a svým nadřízeným
   - v čem je dobrý ve škole i mimo ni (kroužky, vyučovací předměty, zájmy)
   - o čem ví, že by měl zlepšit a jak toho dosáhnout
7. Pedagogové vedou žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky.
8. Sebehodnocení žáků nemá nahradit klasické hodnocení (hodnocení žáka pedagogem), ale má pouze doplňovat a rozšiřovat evaluační procesy a více aktivizovat žáka.
9. Na konci každého pololetí žák provede sebehodnocení vyplněním formuláře.

II. STUPNĚ HODNOCENÍ PROSPĚCHU A CHOVÁNÍ V PŘÍPADĚ POUŽITÍ KLASIFIKACE, ZÁSADY PRO POUŽÍVÁNÍ SLOVNÍHO HODNOCENÍ

A. Stupně hodnocení chování v případě použití klasifikace a jejich charakteristika, včetně předem stanovených kritérií

1. Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:
   a) 1 - velmi dobré
   b) 2 - uspokojivé
   c) 3 – neuspokojivé
   - ***STUPEŇ 1 (VELMI DOBRÉ)***
     Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení školního řádu. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
   - ***STUPEŇ 2 (USPOKOJIVÉ)***
     Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními školního řádu. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo školního řádu; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se i po udělení důtky třídního učitele dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy, ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.
   - ***STUPEŇ 3 (NEUSPOKOJIVÉ)***
     Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se i po udělení důtky ředitele školy dopouští dalších přestupků.
2. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a volitelných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:
   a) 1 - výborný
   b) 2 - chvalitebný
   c) 3 - dobrý
   d) 4 - dostatečný
   e) 5 - nedostatečný
3. Hodnocení žáků na I. stupni je uváděno na vysvědčení číslicí, u žáků na II. stupni slovem.
4. Při hodnocení touto stupnicí jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, ke svým vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku. Klasifikace zahrnuje ohodnocení přístupu žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.
5. Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

a) prospěl (a) s vyznamenáním
b) prospěl (a)
c) neprospěl (a)
d) nehodnocen (a)

6. Žák je hodnocen stupněm
   - ***PROSPĚL(A) S VYZNAMENÁNÍM****, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré,*
   - ***PROSPĚL(A),*** *není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením,*
   - ***NEPROSPĚL(A),*** *je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí,*
   - ***NEHODNOCEN(A),*** *není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí.*
7. Při hodnocení žáků cizinců, kteří plní v České republice povinnou školní docházku, se úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost podle bodů č. 2 a 4, která ovlivňuje jejich výkon.

B. Stupně hodnocení prospěchu v případě použití klasifikace a jejich charakteristika, včetně předem stanovených kritérií

Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin:

- předměty s převahou teoretického zaměření,
- předměty s převahou praktických činností a
- předměty s převahou výchovného a uměleckého odborného zaměření.

Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

1. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření:

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovědní, přírodovědné předměty, matematika a informační a komunikační technologie.

Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření se v souladu s požadavky školního vzdělávacího programu hodnotí:

- *ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti,*
- *kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost,*
- *aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim,*
- *schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí,*

- *přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu,*
- *kvalita výsledků činností,*
- *osvojení účinných metod samostatného studia.*

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

- ***STUPEŇ 1 (VÝBORNÝ)***
  Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.
- ***STUPEŇ 2 (CHVALITEBNÝ)***
  Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.
- ***STUPEŇ 3 (DOBRÝ)***
  Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.
- ***STUPEŇ 4 (DOSTATEČNÝ)***
  Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.
- ***STUPEŇ 5 (NEDOSTATEČNÝ)***
  Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

2. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření

Převahu praktického zaměření mají pracovní činnosti.

Při klasifikaci v předmětech s převahou praktického zaměření v souladu s požadavky školního vzdělávacího programu se hodnotí:

- *vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem*
- *osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce*
- *využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech*
- *aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech*
- *kvalita výsledků činností*
- *organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti*
- *dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí*
- *hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci*
- *obsluha a údržba pomůcek, nástrojů a nářadí*

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

- ***STUPEŇ 1 (VÝBORNÝ)***
  Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce, dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje pomůcky, nástroje a nářadí. Aktivně překonává vyskytující se překážky.
- ***STUPEŇ 2 (CHVALITEBNÝ)***
  Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Pomůcky, nástroje a nářadí obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.
- ***STUPEŇ 3 (DOBRÝ)***
  Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomocí učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě pomůcek, nástrojů a nářadí musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.
- ***STUPEŇ 4 (DOSTATEČNÝ)***
  Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, ma-

teriálů a energie. V obsluze a údržbě pomůcek, nářadí a nástrojů se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

- ***STUPEŇ 5 (NEDOSTATEČNÝ)***
  Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. V obsluze a údržbě pomůcek, nářadí a nástrojů se dopouští závažných nedostatků.

3. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova, výchova ke zdraví, tělesná výchova a sportovní hry.

Při klasifikaci v předmětech s převahou výchovného zaměření se v souladu s požadavky školního vzdělávacího programu hodnotí:

- *stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu*
- *osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace*
- *poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti*
- *kvalita projevu*
- *vztah žáka k činnostem a zájem o ně*
- *estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti*

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

- ***STUPEŇ 1 (VÝBORNÝ)***
  Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků v souladu se školním vzdělávacím programem je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost. Žák soustavně nosí pomůcky a pravidelně vypracovává případné domácí úkoly.
- ***STUPEŇ 2 (CHVALITEBNÝ)***
  Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků v souladu se školním vzdělávacím programem. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.
- ***STUPEŇ 3 (DOBRÝ)***
  Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuální a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

- ***STUPEŇ 4 (DOSTATEČNÝ)***

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

- ***STUPEŇ 5 (NEDOSTATEČNÝ)***
  Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšině chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

PROSPĚCH VYJÁDŘENÝ SLOVNĚ

Ovládnutí učiva	
1 – výborný	ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	ovládá
3 – dobrý	v podstatě ovládá
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 - nedostatečný	neovládá
Myšlení	
1 – výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti, samostatný
2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	menší samostatnost v myšlení
4 – dostatečný	nesamostatné myšlení, pouze s nápovědou
5 - nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky

Vyjadřování	
1 – výborný	výstižné a poměrně přesné
2 – chvalitebný	celkem výstižné
3 – dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 - nedostatečný	nedokáže se samostatně vyjádřit, i na návodné otázky odpovídá nesprávně

Celková aplikace vědomostí	
1 – výborný	užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 – chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 - nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí

Aktivita, zájem o učení	
1 – výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	učí se svědomitě
3 – dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 – dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
5 - nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

CHOVÁNÍ

1 – velmi dobré	Uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
2 - uspokojivé	Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se po udělení důtky třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.
3 - neuspokojivé	Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se i po udělení ředitele školy dopouští dalších přestupků.

7. Klasifikaci výsledků vzdělávání žáka v jednotlivých předmětech a chování žáka lze doplnit slovním hodnocením, které bude obsahovat i hodnocení klíčových kompetencí vymezených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

III. PODROBNOSTI O KOMISIONÁLNÍCH A OPRAVNÝCH ZKOUŠKÁCH

1.1. Žáci devátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky.

1.2. Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.

1.3. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.

1.4. V odůvodněných případech může krajský úřad rozhodnout o konání opravné zkoušky a komisionálního přezkoušení na jiné základní škole. Zkoušky se na žádost krajského úřadu účastní školní inspektor.

Zkoušky při plnění povinné školní docházky v zahraničí nebo v zahraniční škole na území ČR

1. Žák, který plní povinnou školní docházku ve škole mimo území České republiky, může na základě žádosti zákonného zástupce žáka konat za období nejméně jednoho pololetí školního roku, nejdéle však za období dvou školních roků, zkoušku v kmenové škole.

2. Zkouška se koná:
   a) ve všech ročnících ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura, stanoveného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání
   b) v posledních dvou ročnících prvního stupně ze vzdělávacího obsahu vlastivědné povahy vztahujícího se k České republice vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět, stanoveného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání
   c) na druhém stupni ze vzdělávacího obsahu vztahujícího se k České republice vzdělávacího oboru Dějepis a ze vzdělávacího obsahu vztahujícího se k České republice vzdělávacího oboru Zeměpis, stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání
3. Po vykonání zkoušky vydá ředitel zkoušející školy žákovi vysvědčení.
4. Pokud žák zkoušku podle odstavce 1 nekoná, doloží zákonný zástupce žáka řediteli kmenové školy plnění povinné školní docházky žáka předložením vysvědčení žáka ze školy mimo území České republiky za období nejvýše dvou školních roků, včetně jeho překladu do českého jazyka, v termínech stanovených ředitelem kmenové školy. Kmenová škola žákovi vysvědčení nevydává.
5. Pokračuje-li žák, který konal zkoušky podle odstavce 1, v plnění povinné školní docházky v kmenové škole, zařadí ho ředitel kmenové školy do příslušného ročníku podle výsledků zkoušek.
6. Pokračuje-li žák, který nekonal zkoušky podle odstavce 1, v plnění povinné školní docházky v kmenové škole, zařadí ho ředitel kmenové školy do příslušného ročníku po zjištění úrovně jeho dosavadního vzdělání a znalosti vyučovacího jazyka.

Komisionální přezkoušení na základní škole a opravné zkoušky

1. Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.
2. Komise je tříčlenná a tvoří ji:
   a) předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel zkoušející školy, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy
   b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu
   c) přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání
3. Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.
4. O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.

5. Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.
6. Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.
7. Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

IV. ZPŮSOB ZÍSKÁVÁNÍ PODKLADŮ PRO HODNOCENÍ, ZÁSADY PRO STANOVENÍ CELKOVÉHO HODNOCENÍ ŽÁKA NA VYSVĚDČENÍ

1. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.

2. Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků pedagogickými pracovníky je jednoznačné, srozumitelné, srovnatelné s předem stanovenými kritérii, věcné, všestranné, pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.

3. Podklady pro hodnocení a klasifikaci získávají vyučující zejména: soustavným diagnostickým pozorováním žáka, sledováním jeho výkonů a připravenosti na vyučování, různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové...), kontrolními písemnými pracemi, analýzou výsledků různých činností žáků, konzultacemi s ostatními vyučujícími a podle potřeby i psychologickými a zdravotnickými pracovníky.

4. Známky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období. Není přípustné ústně přezkušovat žáky koncem klasifikačního období z látky celého tohoto období. Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, nepřípustné je individuální přezkušování po vyučování v kabinetech. Výjimka je možná jen při diagnostikované vývojové poruše, kdy je tento způsob doporučen ve zprávě psychologa.

5. **Minimální počet známek za pololetí, aby mohla být provedena celková klasifikace:**

I. stupeň

Český jazyk a literatura	10
Anglický jazyk	5
Matematika	10
Náš svět	3
Přírodověda, Vlastivěda	3
Společenská výchova	2

Informatika	3
Výtvarná výchova	3
Tělesná výchova	3
Pracovní činnosti	3
Hudební výchova	3

II. stupeň

Český jazyk a literatura	10 (3 diktáty, 1 mluvnice, 1 sloh)
Anglický jazyk	5
Německý, ruský jazyk	5
Matematika	6
Fyzika	4 (2h), 3 (1h)
Chemie	4
Přírodopis	3
Zeměpis	3
Dějepis	3

Výchova k občanství	2
Výchova ke zdraví	2
Informatika	3
Komunikativní dovednosti	4
Volitelné předměty	2
Výtvarná výchova	4
Tělesná výchova	4
Pracovní činnosti	4
Hudební výchova	2

V případě, že žák nebude za pololetí mít dostatečný počet známek dle tohoto přehledu, celková klasifikace bude provedena na základě přezkoušení.

6. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 14 dnů. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci, zástupcům žáka, a to zejména prostřednictvím zápisů do elektronické žákovské knížky a žákovské knížky v listinné podobě - současně se sdělováním známek žákům.
7. Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.
8. O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 25 minut, informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobu předem. Ostatní vyučující o tom informuje formou zápisu do třídní knihy. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.
9. Vyučující je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné,...). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.
10. Vyučující zajistí zapsání známek také do katalogového listu a do elektronické žákovské knížky a dbá o jejich úplnost. Do katalogového listu a do elektronické žákovské knížky jsou zapisovány známky z jednotlivých předmětů, udělená výchovná opatření a další údaje o chování žáka, jeho pracovní aktivitě a činnosti ve škole.
11. Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. Při dlouhodobějším pobytu žáka mimo školu (lázeňské léčení, léčebné pobyty, dočasné umístění v ústavech, apod.) vyučující respektuje známky žáka, které škole sdělí škola při instituci, kde byl žák umístěn; žák se znovu nepřezkušuje.
12. Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za pří-

slušné období. Výsledná známka za klasifikační období musí odpovídat známkám, které žák získal a které byly sděleny rodičům.

13. Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednají v pedagogické radě, a to zpravidla k 15. listopadu a 15. dubnu.
14. Na konci klasifikačního období, v termínu, který určí ředitel školy, nejpozději však 48 hodin před jednáním pedagogické rady o klasifikaci, zapíší učitelé příslušných předmětů číslicí výsledky celkové klasifikace do dokumentace žáka a připraví návrhy na umožnění opravných zkoušek, na klasifikaci v náhradním termínu apod.
15. Informace jsou rodičům předávány převážně při osobním jednání na třídních schůzkách nebo konzultačních hodinách, případně při výchovných komisích, na které jsou rodiče písemně zváni. Rodičům, kteří se nemohli dostavit na školou určený termín, poskytnou vyučující možnost individuální konzultace. Údaje o klasifikaci a hodnocení chování žáka jsou sdělovány pouze zástupcům žáka, nikoli veřejně.
16. V případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje rodiče vyučující předmětu bezprostředně a prokazatelným způsobem.
17. Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat - tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30. 10. dalšího školního roku. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také rodičům.
18. Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu:
    - zejména neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden
    - žáci nemusí dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, pokud to není jediný zdroj informací
    - účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co umí
    - učitel klasifikuje jen probrané učivo
    - zadávání nové látky k samostatnému nastudování celé třídě není přípustné
    - před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva
    - prověřování znalostí provádět až po dostatečném procvičení učiva
19. Třídní učitelé (výchovný poradce) jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, která mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů (nebo výchovného poradce) na pedagogické radě.
20. Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitel po projednání v pedagogické radě. Pokud třídní učitel tento postup nedodrží, mají možnost podat návrh na pedagogické radě i další vyučující. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel chování (školní řád) včetně dodržování vnitřního řádu školy během klasifikačního období.

V. ZPŮSOB HODNOCENÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

1. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vytvoření nezbytných podmínek při vzdělávání i klasifikaci a hodnocení.
2. Při hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se přihlíží k povaze postižení nebo znevýhodnění. Vyučující respektují doporučení psychologických vyšetření žáků a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení chování žáků a také volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů.
3. U žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.
4. Pro zjišťování úrovně žákových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv. Kontrolní práce a diktáty píší tito žáci po předchozí přípravě. Pokud je to nutné, nebude dítě s vývojovou poruchou vystavováno úkolům, v nichž vzhledem k poruše nemůže přiměřeně pracovat a podávat výkony odpovídající jeho předpokladům.
5. Vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony. Při klasifikaci se nevychází z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl.
6. Klasifikace je provázena hodnocením, tj. vyjádřením pozitivních stránek výkonu, objasněním podstaty neúspěchu, návodem, jak mezery a nedostatky překonávat,
7. Všechna navrhovaná pedagogická opatření se zásadně projednávají s rodiči a jejich souhlasný či nesouhlasný názor je respektován.
8. V hodnocení se přístup vyučujícího zaměřuje na pozitivní výkony žáka, a tím na podporu jeho poznávací motivace k učení namísto jednostranného zdůrazňování chyb.

Nadaní žáci

1. Ředitel školy může mimořádně nadaného nezletilého žáka přeřadit do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku. Podmínkou přeřazení je vykonání zkoušek z učiva nebo části učiva ročníku, který žák nebude absolvovat.
2. Obsah a rozsah zkoušek stanoví ředitel školy.

Individuální vzdělávání

1. Žák I. stupně, který je individuálně vzděláván, koná za každé pololetí zkoušky z příslušného učiva, a to ve škole, do níž byl přijat k plnění povinné školní docházky.
2. Nelze-li individuálně vzdělávaného žáka hodnotit na konci příslušného pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení pololetí.
3. Ředitel školy zruší povolení individuálního vzdělávání, pokud žák na konci druhého pololetí příslušného školního roku neprospěl, nebo nelze-li žáka hodnotit na konci pololetí ani v náhradním termínu.